

อุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร

ระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

นายอนิรุทธิ์ เพี้ยเทพ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**The Political Ideals of Members of the Communist Party in
Sakon Nakhon Province in the Period 2480-2509 B.E.**

Mr. Anirut Peartep

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อวิทยานิพนธ์ อุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง
พ.ศ. 2480 – 2509

ชื่อและนามสกุล นายอนิรุทธิ์ เพ็ญเทพ

แขนงวิชา การเมืองการปกครอง

สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิศาล มุกดาร์สมบัติ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรารักษ์ เฉลิมพันธุศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2557

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. สติธร ชวนิชิชิต)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิศาล มุกดาร์สมบัติ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรารักษ์ เฉลิมพันธุศักดิ์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิศาล มุกดาร์ศมี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรารักษ์ เกลิมพันธุศักดิ์ เป็นอย่างสูง ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับผู้เขียน ตลอดระยะเวลาในการศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านอาจารย์ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และตรวจสอบรายละเอียดต่าง ๆ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยซึ่งส่งผลให้ผู้เขียนได้รับความรู้อันมีค่าที่อาจนำไปใช้ในการปฏิบัติราชการในอนาคต ผู้วิจัยจึงขอ กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงในโอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. สติธร ธนานิธิโชติ เป็นอย่างสูงที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้เขียน ซึ่งท่านอาจารย์ได้กรุณาแนะนำและให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่ในชั้นเรียนของหัวข้อวิชาบัณฑิตสัมมนา ซึ่งกระผมจะนำไปใช้ในการศึกษาและประยุกต์ในการปฏิบัติงานต่อไปในอนาคต รวมทั้งกรุณาให้ข้อแนะนำอันเป็นประโยชน์จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงในโอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิศาล มุกดาร์ศมี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรารักษ์ เกลิมพันธุศักดิ์ เป็นอย่างสูงที่กรุณารับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ให้ผู้เขียน ซึ่งท่านอาจารย์ได้กรุณา สละเวลาอันมีค่ากรุณาอ่านเอกสาร และให้คำแนะนำ รวมทั้งตรวจสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงใน โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ต้อย ศรีหาโคตร และ คุณพ่อสรายุทธ เพี้ยเทพ มารดาและบิดาที่เคารพยิ่งของผู้เขียน ที่กรุณาสั่งสอนและให้คำแนะนำต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา และการดำเนินชีวิตตั้งแต่เด็กจนถึงปัจจุบัน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงใน โอกาสนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และข้อมูลที่สำคัญยิ่ง ซึ่งทำให้เกิดแนวความคิดในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

อนิรุทธิ์ เพี้ยเทพ

มิถุนายน 2558

ชื่อวิทยานิพนธ์ อุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

ผู้วิจัย นายอนิรุทธิ์ เพ็ญเทพ รหัสนักศึกษา 2518000191 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิศาล มุกดาธรรมิ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรารักษ์ เฉลิมพันธุ์ศักดิ์
ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยและสาเหตุที่นำไปสู่การก่อเกิดอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 (2) สาระสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 และ (3) ผลกระทบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจาก เอกสารสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480-2509 และโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกอดีตสมาชิกคอมมิวนิสต์ จำนวน 1 คน ผู้ที่มีความรู้หรือเคยเข้าร่วมขบวนการคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร จำนวน 2 คน และนักวิชาการ 3 คน โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยและสาเหตุที่นำไปสู่การก่อเกิดอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 นั้นเกิดจากระบบคอมมิวนิสต์ในต่างประเทศได้เผยแพร่เข้าสู่ประเทศไทย โดยใช้กลวิธีดึงประชาชนที่ผิดหวังต่อนโยบายและแนวคิดของรัฐบาลและปัญหาสังคมไทยมาเป็นแนวร่วม โดยเฉพาะจังหวัดสกลนครเป็นพื้นที่ที่มีปัจจัยที่เอื้ออำนวย ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ สภาพความเป็นอยู่ การดูแลของภาครัฐที่ยังมีให้ไม่ทั่วถึงและขาดความเป็นธรรมในสังคม นำไปสู่แนวคิดที่ขัดแย้งระหว่างชนชั้นปกครองกับผู้ถูกปกครอง ระบบราชการไม่มีความยุติธรรมในการบริหารราชการ รวมไปถึงการปราบปรามของภาครัฐที่เข้มงวดจนเกินไป จนราษฎรบางส่วนต้องได้รับความทุกข์ยาก หมดทางเลือก ต้องเข้าร่วมเป็นผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (2) สาระสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 คือ ความต้องการการปกครองที่ดีจากภาครัฐและสร้างความเป็นธรรมในสังคม เป็นการต่อสู้และเรียกร้องความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมชนบทหรือภาคอีสาน (3) ทางด้านผลกระทบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 นั้นได้ส่งผลกระทบทำให้ เมื่อเกิดขบวนการคอมมิวนิสต์รวมถึงอุดมการณ์ที่มีแนวทางต่างกับฝ่ายรัฐ มีอาวุธ มีมวลชนของตน นำมาสู่การเกิดความขัดแย้งระหว่างประชาชนในพื้นที่ ก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม ผู้ที่มีอุดมการณ์ทางคอมมิวนิสต์ถูกกำจัดออกจากสังคมด้วยมาตรการต่างๆที่ไม่เป็นธรรม จนเกิดการสูญเสียชีวิต ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในพื้นที่เกิดการเรียกร้องทางสังคมขึ้น ต้องพยายามต่อสู้ตามวิถีทางของตนเพื่อแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น การต่อสู้ดังกล่าวกลายมาเป็นแรงกระตุ้นและเป็นการวางรากฐานของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดสกลนครให้รู้จักสิทธิและสามารถทำงานต่อไปในสังคมได้

คำสำคัญ อุดมการณ์ทางการเมือง คอมมิวนิสต์ จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2480 - 2509

Thesis title: The Political Ideals of Members of the Communist Party in Sakon Nakhon Province in the Period 2480-2509 B.E.

Researcher: Mr. Anirut Peartep; **ID:** 2518000191; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Dr. Pisan Mukdaratsami, Assistant Professor; (2) Dr. Wararak Chalermpuntusak, Assistant Professor;

Academic year: 2014

Abstract

The objectives of this research were to study (1) the factors and causes leading to the political ideals of members of the Communist Party in Sakon Nakhon Province in the period 1937 – 1966; (2) the main points and essential substance of those ideals; and (3) the impact of those ideals.

This was a qualitative research based on research of printed documents, websites and academic reports related to the Communist Party of Thailand in Sakon Nakhon Province in the period 1937 – 1966 as well as in-depth interviews with one former member of the Communist Party of Thailand, 2 people knowledgeable about the Communist Party in Sakon Nakhon Province, and 3 academics. Data were analyzed through content analysis and descriptive analysis.

The results showed that (1) The primary cause that led to the political ideals of members of the Communist Party in Sakon Nakhon in 1937-1966 was the communist system in other countries that spread into Thailand, along with the initiators' strategy of pulling in people who were disenchanted with the Thai government's policies and ideas and dissatisfied about problems in Thai society. The supporting factors in Sakon Nakhon were its geographical features and standard of living, because government services did not reach most people and most places. In addition, inequality in society led to a conflict between the ruling class and the governed. The bureaucracy was not fair in its management of government services. Overly severe suppression by the ssakoltate caused some citizens to feel that they had no other choice but to join the communist guerillas. (2) The main points of the ideals of the Communist Party members in Sakon Nakhon were to bring about good governance and fairness in society. They considered themselves champions fighting for justice in the rural society of northeast Thailand. (3) As for the impact of the communist ideals, when the movement grew, following ideals that differed from those of the ruling administration, and the communist movement had followers and weapons, a conflict arose between groups of people and there was a rift in society. People who ascribed to communist ideals were unfairly restricted from society through various measures, leading to loss of security and safety and loss of life. As a result, there were demands for justice and local people tried to struggle in their own way to solve their local problems. This struggle was the impetus that laid the foundation for increased political participation on the part of citizens in Sakon Nakhon and helped them understand their rights so they could continue to work in the society.

Keywords: Political ideals, communist, Marxism, Sakon Nakhon province, 2480-209 B.E.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
ข้อจำกัดในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์	7
แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ (Communism)	11
แนวคิดเกี่ยวกับชนชั้น	15
การเข้ามาของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร	28
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	42
ปัจจัยและสาเหตุที่นำไปสู่การก่อเกิดอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509	42
สาระสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร ระหว่าง พ.ศ. 2480 - 2509	55
ผลกระทบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร ระหว่าง พ.ศ. 2480 - 2509	58
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	69
สรุป อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	86
ก ประวัติผู้ให้สัมภาษณ์	87
ข รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	91
ค แบบสัมภาษณ์	93
ประวัติผู้วิจัย	95

ณ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 5

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นประชาธิปไตย ในช่วงเวลานั้นแนวคิดการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ก็ได้เริ่มเผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยด้วยเช่นกัน เป็นอีกช่วงหนึ่งของประวัติศาสตร์ไทยที่ได้เกิดการปะทะกันอย่างรุนแรงระหว่างสองแนวคิด จนนำไปสู่ความขัดแย้งถึงขั้นจับอาวุธขึ้นมาต่อสู้กัน ถึงแม้ท้ายที่สุดแล้วแนวคิดคอมมิวนิสต์ไม่สามารถครอบงำหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองของประเทศไทยได้ แต่ร่องรอยทางประวัติศาสตร์นี้ เป็นร่องรอยที่น่าสนใจและน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่งว่าครั้งหนึ่งในประเทศไทยเรามีกลุ่มคนจำนวนหนึ่งที่มีความต้องการเปลี่ยนระบอบการปกครองประเทศไปสู่ระบอบคอมมิวนิสต์ตามแนวคิดและความเชื่อของตนเอง

นับแต่ปี 2475 ถึงหลังการสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศไทยอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อทางการเมืองการปกครอง แนวทางการปกครองประเทศยังหาทิศทางที่ชัดเจนไม่ได้ ในขณะที่หลายประเทศทั่วโลกยังเผชิญอยู่ในช่วงยุคสงครามเย็น และเร่งฟื้นฟูประเทศจากความเสียหายของสงคราม รูปแบบของการต่อสู้แย่งชิงพื้นที่ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป คือ การแข่งขันทางอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่าง 2 ขั้วทางการเมือง ได้แก่ โลกเสรีประชาธิปไตยที่นำโดยสหรัฐอเมริกา กับโลกสังคมนิยมที่นำโดยสหภาพโซเวียต ที่แสวงหาพันธมิตรร่วมอุดมการณ์ และแพร่ขยายไปสู่หลายๆ ประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ก่อให้เกิดความขัดแย้งและการต่อสู้ด้านอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างรุนแรงในช่วงเวลานั้น จนทำให้เกิดการสู้รบกันเองของคนไทย และเป็นเหตุให้มีคนล้มตายเป็นจำนวนมาก ถือเป็นเหตุการณ์ที่น่าเศร้าสลดของประวัติศาสตร์ไทย

การแพร่ขยายของโลกสังคมนิยมจากสหภาพโซเวียต มาสู่ประเทศในเอเชีย เริ่มตั้งแต่จีน เกาหลีเหนือ เวียดนาม ลาว เขมร โดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งถือได้ว่าเป็นที่มั่นสำคัญของโลกเสรีที่จะต้องต้านทานโลกสังคมนิยมไม่ให้แพร่ขยายต่อไปได้ ในช่วงเวลานั้นเกิดความหวั่นกลัวว่าประเทศในเอเชียตะวันออกเหล่านี้จะล้มเป็นโดมิโน แม้กระทั่ง ไทย มาเลเซีย (เอกชัย หงส์กังวาน, 2556)

การแพร่ขยายของโลกสังคมนิยมมาสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ทำให้เกิดพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยหรือ พคท. ตั้งแต่ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปี 2475 โดยมีการเคลื่อนไหวตั้งแต่ปี 2468 - 2470 (พรภิรมณ์ เชียงกุล, 2550:3) เป็นพรรคการเมืองที่ก่อตั้งขึ้นตามทฤษฎีลัทธิมาร์กซ-เลนิน และภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย สถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศเกิดปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ เช่น เกิดปัญหาข้าวขาดแคลนแพงถึงขั้นที่ประชาชนต้องเข้าแถวซื้อข้าวสาร สินค้ามีราคาแพงแต่ค่าแรงต่ำ รัฐบาลขาดเสถียรภาพเนื่องจากเกิดการรัฐประหารบ่อยครั้ง มีการแย่งชิงอำนาจกันเองภายในกลุ่มทหารและชนชั้นนำ รวมถึงการแทรกแซงจากต่างประเทศโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา (รวีพรรณ สาลีผล, 2555:6-12)

การแพร่ขยายพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย มาจากการเคลื่อนไหวเริ่มแรกของกลุ่มชาวยิวคนนามและชาวจีนในประเทศไทย ที่เข้ามาสร้างขุมกำลังจนนำไปสู่การตั้งคณะคอมมิวนิสต์สยาม เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2473 ต่อมาเมื่อเกิดสงครามจีน-ญี่ปุ่น พรรคคอมมิวนิสต์ไทยปรับสภาพเป็นขบวนการต่อต้านญี่ปุ่น ทำให้สามารถระดมเยาวชนจำนวนมากมาเข้าร่วม เมื่อญี่ปุ่นบุกไทยใน พ.ศ.2484 การจัดตั้งของพรรคก็ขยายตัวมากขึ้น จึงมีการเปิดการประชุมสมัชชาพรรคครั้งแรก เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2485 และนำมาสู่การก่อตั้ง “พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย” (พคท.) อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2485 ก่อนจะดำเนินการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ.2508 (สุราชัย ยัมประเสริฐ, 2557) โดยเรียกเหตุการณ์นั้นว่า “วันเสียปืนแตก” นับเป็นการก่อกำเริบของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่นำมาสู่การต่อสู้ที่ยาวนานระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์และรัฐบาลไทยในขณะนั้น ที่บ้านนาบัว อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์ถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นของสงครามประชาชน

ในห้วงเวลาเดียวกันนี้ ก็ได้การตื่นตัวของกลุ่มนิสิตนักศึกษาหัวก้าวหน้าคนรุ่นใหม่ที่ต้องการมีสิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างผู้มีอำนาจรัฐในขณะนั้นกับนักศึกษาและประชาชน สถานการณ์ทางการเมืองที่มีความไม่แน่นอนนับตั้งแต่ 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519 โดยเฉพาะในเหตุการณ์ของเช้าตรู่ วันที่ 6 ตุลาคม 2519 ที่เกิดการปราบปรามนักศึกษาอย่างรุนแรง กลุ่มนักศึกษาประชาชนได้ถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ เป็นจุดที่ทำให้นักศึกษาเข้าป่าจำนวนมาก ทำให้พรรคพรรคคอมมิวนิสต์มีแนวร่วมเพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ทั่วประเทศ จากการรวมกันระหว่างชาวบ้านกับนักศึกษา (สารคดีฉบับพิเศษ, 2552 : 197-207) เพื่อต่อสู้กับรัฐบาลไทย ณ เวลานั้น

ในขณะที่โลกมีกระแสการปกครองเพียง 2 กระแสหลัก เป็นเหตุปัจจัยทำให้ประเทศไทยนั้นต้องตัดสินใจว่าจะเดินไปในแนวทางใด ระหว่างประชาธิปไตยกับคอมมิวนิสต์ รัฐบาลไทย

ณ ขณะนั้นเลือกที่จะใช้แนวทางประชาธิปไตยที่มีสหรัฐอเมริกาหนุนหลัง หนทางที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงเมื่อเลือกทางหนึ่งก็ต้องต่อสู้กับอีกทางหนึ่ง พรรคคอมมิวนิสต์ก็ได้ดำเนินการ เผยแพร่ ลัทธิไปยังประชาชนในเขตพื้นที่ ที่ประชาชนยังมีความเป็นอยู่ที่ยากจน โดยเฉพาะภาคอีสานเป็นหลัก โดยใช้ยุทธศาสตร์ “ป่าล้อมเมือง” เพื่อให้ประชาชน เกษตรกร ชาวจีน ชาวนา เข้าร่วมต่อสู้กับ พรรคคอมมิวนิสต์มากขึ้น (ศูนย์ข้อมูลการเมืองไทย, 2557)

การที่โฮจิมินห์เข้ามาเคลื่อนไหวเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ในบริเวณภาคอีสานของไทย ทำให้ลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นที่รู้จักกันในหมู่ของคนไทยบางกลุ่มในภาคอีสานซึ่งต่อมาได้เข้ามา มีบทบาทในฐานะผู้นำทางการเมืองฝ่ายซ้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ภาคอีสานที่สนับสนุนนายปรีดี พนมยงค์ และภาคอีสานได้กลายเป็นดินแดนและเวทีที่มีศักยภาพของการต่อสู้เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมทั้งนี้จะเป็นผลมาจากประวัติศาสตร์ของดินแดนแถบนี้ ซึ่งทั้งวิถีชีวิต ภาษา เชื้อชาติ และวัฒนธรรมมีความคล้ายคลึงกันกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างลาว ดัง คำกล่าวของนายธีร์ธวัช ธวัชนันอุดม ที่กล่าวว่า มีร่องรอยให้เห็นตลอดแนวเหนือจรดใต้ตั้งแต่ จังหวัดเลยจนถึงจังหวัดอุบลราชธานี เช่น การพบเครื่องมือหินนึ่ง ไทย-ลาวที่อาศัยอยู่ตลอดสองฝั่งโขง การสร้างศาสนสถานต่างๆ เช่น ศาลาแก้วกู่ หรือวัดแบก ในระหว่างปี พ.ศ. 2476 – 2539 โดย “บุญเหลือ สุริรัตน์” หรือ “บุญเหลือ” ที่ใช้ชีวิตอยู่ในเมืองเวียงจันทน์กับจังหวัดหนองคาย (ธีร์ธวัช ธวัชนันอุดม, สัมภาษณ์, วันที่ 19 ธันวาคม 2557) จากหลักฐานที่ปรากฏข้างต้น ด้วยการที่ประชาชน ทั้งสองฝั่งนั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ส่งผลทำให้มีการรับแนวคิดต่างๆ ผ่านสายสัมพันธ์เกิดขึ้น จึงทำให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกกับรัฐบาลไทย ก่อให้เกิดการดิ้นรนต่อต้านการปกครองจาก ส่วนกลางของไทยในท้ายที่สุด

สำหรับจังหวัดสกลนคร ลัทธิสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ได้ถูกนำเข้ามาโดยเริ่มจากการ เคลื่อนไหวของหมู่ผู้อพยพเวียดนามบริเวณชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยในปี พ.ศ. 2468 ซึ่งมีรายงานว่า โฮจิมินห์ได้ส่งชาวเวียดนามกลุ่มหนึ่งจากสันนิบาต ปฏิวัติเวียดนาม (Vietnam Revolutionary League) ซึ่งมีศูนย์บัญชาการที่กวางตุ้ง จุดมุ่งหมายของการส่งชาวเวียดนามกลุ่มนี้เข้ามา ในเมืองไทยก็เพื่อเข้ามาเคลื่อนไหวหาแนวร่วมในกลุ่มชาวเวียดนามที่อพยพมาอาศัยอยู่ในภาคอีสาน ของไทย (พรภิรมณ์ เชียงกุล, 2550:6)

ในปี พ.ศ.2471 มีรายงานว่า โฮจิมินห์เองก็ได้เดินทางเข้ามาเคลื่อนไหวในหมู่ผู้ลี้ภัย เวียดนามทางอีสานของไทยโดยใช้ชื่อจัดตั้งว่า “เฒ่าฉิน” (Old Chin) และ “เฒ่ากว้อก” (Old Vuong) โฮจิมินห์ยังออกหนังสือพิมพ์ชื่อ ธันอาย (Than Ai) แปลว่า มิตรภาพ และเป็นผู้ก่อตั้ง สมาคม Annames Fraternity of Siam และเปิดโรงเรียนสอนคนเวียดนามและไทยที่ไม่มีการศึกษา มีรายงานว่า ช่วงที่โฮจิมินห์เข้ามาเคลื่อนไหวในประเทศไทยนั้น โฮจิมินห์ได้เดินทางไปยังเมือง

ต่างๆ เช่น พิจิตร อุตร สกลนคร และกรุงเทพฯ ช่วงเวลาที่เดินทางเข้ามาในกรุงเทพฯ นั้นโฮจิมินห์ได้ปลอมตัวเป็นพระและเผยแพร่ความคิดทางการเมืองและสังคมแก่พระหนุ่มๆ ส่วนที่จังหวัดสกลนคร โฮจิมินห์ได้เปิดโรงเรียนสอนลัทธิมาร์กซิสม์ขึ้นที่วัดพระธาตุเชิงชุมและที่บ้านนาอ้อย ในบรรดานักเรียนของโฮจิมินห์ที่สำคัญและมีบทบาททางการเมืองต่อมาคือ นายเตียง ศิริขันธ์ และ นายครอง จันดาวงศ์ (ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2543: 6-9)

ประกอบกับในช่วงปี พ.ศ.2480-2495 นักการเมืองในภาคอีสานเริ่มมีบทบาทสำคัญและเป็นทีโดดเด่นในทางการเมือง ทั้งนายเตียง ศิริขันธ์ และนายครอง จันดาวงศ์ ซึ่งทั้งสองคนได้รับการเลือกตั้งให้เป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ของจังหวัดสกลนคร มีอุดมการณ์อันแรงกล้าที่จะต่อสู้เพื่อเกษตรกรและคนทุกชั้นในสังคมไทย เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคมในขณะนั้น จนทำให้เขาทั้งสองนั้นถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ในเวลาต่อมา นายเตียง ศิริขันธ์ ถูกฆาตกรรมด้วยการรัดคอและนำไปฝัง และนายครอง จันดาวงศ์ ถูกประหารชีวิตด้วยการยิงเป้า ในข้อหาแบ่งแยกดินแดนและเป็นคอมมิวนิสต์ การตายของ นายครอง จันดาวงศ์ ก่อให้เกิดความแค้นใจในหมู่ของผู้ที่สนับสนุน ภายหลังจากที่นายครอง จันดาวงศ์ ถูกประหารชีวิตไม่นาน พรรคพวกของเขาได้เข้าป่าและได้ร่วมมือกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (มานะศักดิ์ จันดาวงศ์, 2552)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในจังหวัดสกลนคร เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการเคลื่อนไหวในการเผยแพร่แนวคิดตลอดจนการต่อสู้กับอำนาจรัฐของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เพื่อที่จะได้เข้าใจถึงอุดมการณ์ของกลุ่มคน โดยเฉพาะกลุ่มคนในจังหวัดสกลนคร เพื่อการเรียนรู้ถึงอดีต อันจะนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาระบบการเมืองทั้งในระดับตนเองและสังคมประเทศชาติต่อไป

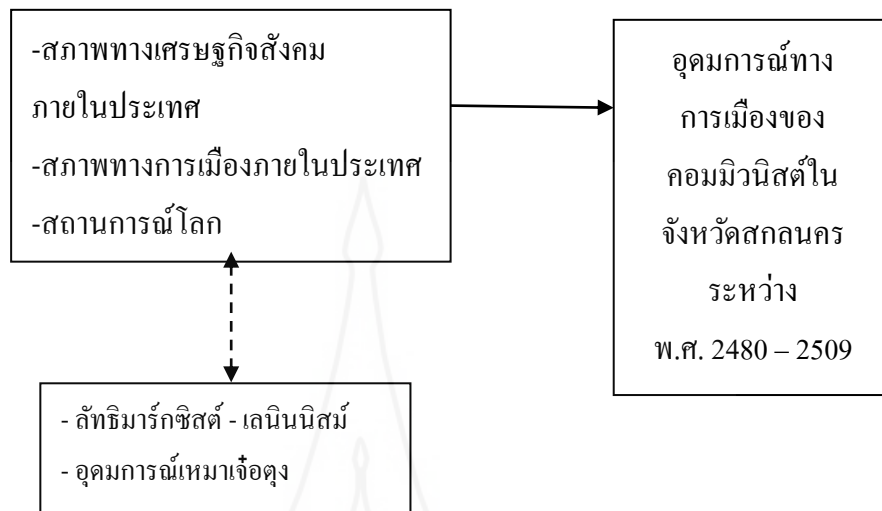
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยและสาเหตุที่นำไปสู่การก่อเกิดอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

2.2 เพื่อศึกษาสาระสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

2.3 เพื่อศึกษาผลกระทบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

วิทยานิพนธ์ครั้งนี้ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ อุดมการณ์ทางการเมืองของการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 ซึ่งได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

4.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิดอุดมการณ์ทางการเมืองการปกครอง ที่เกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในจังหวัดสกลนคร ระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 เท่านั้น

4.2 ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เปิดเผยตนต่อสาธารณะ แต่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องที่ทำการวิจัย เพราะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้สัมผัสอยู่กับเหตุการณ์หรือตัวบุคคลในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

4.3 ศึกษาวิเคราะห์บริบทแวดล้อมพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในจังหวัดสกลนคร ระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 เป็นสำคัญเท่านั้น

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2553 – พ.ศ.2557

5. ข้อจำกัดในการวิจัย

สำหรับข้อจำกัดของการวิจัยครั้งนี้ มีหลายประการดังนี้

5.1 ผู้วิจัยไม่อาจย้อนไปศึกษาถึงสภาพแวดล้อมและเหตุการณ์ทางภววิสัยของกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง มีเพียงการศึกษาจากเอกสารทางประวัติศาสตร์และการสัมภาษณ์ จึงขาดการค้นพบด้วยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมต่อเหตุการณ์ในอดีต การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการสัมภาษณ์ที่ต้องอาศัยคำบอกเล่าเรื่องราวที่ผ่านความทรงจำมานานกว่า 40 ปี

5.2 รูปการจิตสำนึกชนชั้นกรรมาชีพบางเรื่องไม่สามารถเปิดเผยได้ ด้วยเหตุแห่งการต่อสู้ที่ยังไม่สิ้นสุดตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง จึงจำเป็นต้องกำหนดชื่อกลุ่มตัวอย่างเป็นนามสมมติ

5.3 การค้นคว้าข้อมูลและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับขบวนการกรรมาชีพสากลที่เป็นเอกสารภาษาต่างประเทศยังทำได้น้อย ส่วนใหญ่เอกสารที่ใช้จะเป็นเอกสารภาษาไทยฉบับแปล

5.4 การวิจัยครั้งนี้ ไม่ครอบคลุมถึงประวัติศาสตร์การสู้รบและสถานการณ์แวดล้อมโดยละเอียด ด้วยเหตุแห่งความสนใจที่มุ่งจะศึกษาเพียงอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครในช่วง พ.ศ. 2480 – 2509 เท่านั้น

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 คอมมิวนิสต์ หมายถึง การปกครองสังคมนิยมและการเคลื่อนไหวทางการเมือง ภายใต้ข้อกำหนดของความเป็นเจ้าของร่วมกัน สังคมไร้นั้นชั้น ประชาชนทุกคนมีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกัน

6.2 อุดมการณ์ทางการเมือง (Political Ideology) หมายถึง แนวคิด ความเชื่อที่มีต่อระบบการเมืองการปกครอง ในการจัดระบบสังคมให้สามารถอยู่ร่วมกันได้

6.3 คอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร หมายถึง ชาวสกลนครที่เข้าป่าเพื่อร่วมขบวนการคอมมิวนิสต์ระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทราบปัจจัยและสาเหตุที่เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

7.2 รู้และเข้าใจสาระสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

7.3 ได้รับรู้และเข้าใจผลกระทบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง อุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเอกสารเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของขบวนการคอมมิวนิสต์ไทย เพื่อนำมาเป็นหลักการวิเคราะห์ อธิบายผล โดยจะแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์
2. แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์คอมมิวนิสต์
3. แนวคิดเกี่ยวกับชนชั้น
4. การเข้ามาของอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร
5. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์

การกล่าวถึงเรื่องของอุดมการณ์ หลายคนอาจมองว่า เป็นเรื่องของความยึดมั่นถือมั่นของคนหรือกลุ่มคนที่มีความเชื่อมั่นหรือยึดมั่นอย่างแน่วแน่ในสิ่งที่กำลังทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ อีกทั้งยังพบว่าส่วนใหญ่มักโยงเรื่องอุดมการณ์เข้ากับเรื่องของการเมือง ซึ่งมีผู้ที่ได้ศึกษาและให้ข้อเสนอไว้อย่างน่าสนใจหลายท่าน

สนธิ เตชานันท์ ได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องของอุดมการณ์ที่มีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรัฐ โดยมองว่าระบบรัฐชาติในปัจจุบันมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) อำนาจอธิปไตย 2) ความเป็นชาตินิยม และ 3) อุดมการณ์ (Ideology) ซึ่งอุดมการณ์นับเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นล่าสุด มีความสับสน และทำความเข้าใจยากที่สุดในบรรดาองค์ประกอบทั้งสามนี้ อุดมการณ์นั้น ประกอบด้วยความคิดต่างๆ ในเรื่องเกี่ยวกับการปกครองและเศรษฐกิจ ซึ่งมักผันแปรไปตามความคิดของแต่ละบุคคล

องค์กรว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ให้คำนิยามของอุดมการณ์ไว้ว่า เป็นรูปแบบของความเชื่อและแนวคิดต่างๆ ทั้งในทางด้านของข้อเท็จจริง

และด้านการประเมินคุณค่าว่า ดี – เลว – ควร – ไม่ควร ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ (UNESCO อ้างใน สนธิ เชนันท์, 2543:239)

พาร์สัน (Parson, 1900: 8 อ้างใน ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, 2523: 8) ให้คำจำกัดความของอุดมการณ์ว่าเป็นระบบความคิดโดยทั่วไปที่สมาชิกของชุมชนหนึ่งยึดมั่นร่วมกัน

สำหรับนักวิชาการรุ่นแรกๆ คนสำคัญอย่างชัยอนันต์ สมุทรวณิช กล่าวว่า อุดมการณ์หมายถึงความเชื่อ แต่ความเชื่อโดยทั่วไปไม่ใช่อุดมการณ์ ความเชื่อที่จะเรียกว่าอุดมการณ์ได้นั้นจะต้องเป็นความเชื่อที่ยึดถือร่วมกัน และนำความเชื่อนั้นมาเป็นหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติตัวในหลายโอกาสและกรณีจากความหมายดังกล่าวจะทำให้เราเข้าใจได้ว่า อุดมการณ์มีลักษณะเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตและการเมืองเป็นอย่างมาก เพื่อให้เข้าใจชัดเจนขึ้นจึงสรุปเป็นประเด็นไว้ 4 ประการ คือ (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช 2523: 8-10)

1. เป็นความเชื่อที่ได้รับการยอมรับร่วมกันเป็นกลุ่มชน
2. ความเชื่อนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความสำคัญต่อกลุ่ม เช่น หลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติตัวและการดำเนินชีวิต
3. ความเชื่อนั้นจะต้องเป็นความเชื่อที่คนหันเข้าหาและใช้เป็นแนวทางในกำหนดการประพฤติปฏิบัติตัวอย่างสม่ำเสมอและในหลายๆ โอกาส
4. ความเชื่อนั้นต้องช่วยยึดเหนี่ยวคนในกลุ่มไว้ด้วยกัน หรือช่วยสนับสนุนหรือให้คนนำมาใช้เป็นข้ออ้างในการทำกิจกรรมต่างๆ

ความเชื่อในลักษณะนี้อาจได้รับการสั่งสมมาทีละเล็กละน้อยโดยผู้รับไม่รู้สึกรู้สึก็ได้และมีการถ่ายทอดจากชนรุ่นหนึ่งไปสู่ชนอีกรุ่นหนึ่ง นอกจากการสั่งสมความเชื่อขึ้นมาเองแล้วความเชื่อที่เป็นอุดมการณ์ยังมีการสั่งสอนกันได้ การสั่งสอนนั้นจะเป็นไปในรูปของการชักจูงให้เชื่อตามและปฏิบัติตามความเชื่อที่ผู้สอนๆ ไป ซึ่งไม่จำเป็นเสมอไปว่าความเชื่อนั้นจะมีเหตุผลหรือไม่

สมเกียรติ วันทะนะ (สมเกียรติ วันทะนะ, 2544 : 1 – 2) ได้กล่าวถึงการให้ความหมายของคำว่า “อุดมการณ์” ของนักวิชาการต่างประเทศ 2 ราย คือ Colin Sumner และ John Plamenatz ซึ่ง Colin Sumner (Colin Sumner, 1979: 6 อ้างถึงใน สมเกียรติ วันทะนะ, 2544: 1-2) กล่าวว่า อุดมการณ์เป็นรูปจิตสำนึกที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติทางสังคม มีขอบเขตแผ่คลุมทั่วทั้งสังคม สะท้อนความสัมพันธ์ทางสังคมและการปรากฏตัวของปรากฏการณ์ต่างๆ ส่วน John Plamenatz (1970: 28-30 อ้างใน สมเกียรติ วันทะนะ, 2544: 1-2) ได้วิเคราะห์ความหมายของอุดมการณ์ไว้ในหนังสือชื่อ Ideology ว่า อุดมการณ์เกิดจากสภาวะการทางสังคม เป็นความเชื่อหรือทฤษฎีที่มีลักษณะชักจูง หมายความว่าสามารถอธิบาย ตัดสิน สนับสนุน บังคับ ให้ความหวังแก่คนเราในการเข้าใจสังคม และแสดงพฤติกรรมต่างๆ ทางสังคม อบรมบ่มนิสัยและหล่อหลอมคนให้ยอมรับโดยไม่รู้ตัว เป็นความเชื่อที่

คนเราใช้บ่อยๆ ในหลายโอกาสหรือแทบทุกโอกาส เป็นสิ่งที่เกิดจากการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมเป็นพื้นฐาน ดังนั้นอุดมการณ์ทางสังคมจึงเป็นเครื่องอธิบาย และเป็นหลักยึดสำหรับการปฏิบัติในสังคมหนึ่งอาจจะมีอุดมการณ์หลายอุดมการณ์ บางอุดมการณ์ก็สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันได้ ในโอกาสต่างกัน ไม่จำเป็นจะต้องยึดเหนี่ยวเสมอต้นเสมอปลาย เป็นสิ่งจำกัดเฉพาะยุคสมัยหนึ่ง คนหนึ่ง หรือกลุ่มหนึ่ง

กระมล ทองธรรมชาติ (2515: 15) กล่าวว่า อุดมการณ์คือระบบความคิดหรือแนวความคิดที่มีส่วนผลักดันให้เกิดพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ อุดมการณ์ที่คนคิดย่อมเป็นการสะท้อนความเป็นจริงของสังคมนั้นๆ ซึ่งเช่นเดียวกับ สนิท สมักรการ (2538: 341-342) ที่กล่าวว่า ระบบความคิดหรือระบบอุดมการณ์ของสังคมย่อมเป็นส่วนหนึ่งของระบบวัฒนธรรม (cultural system) ของแต่ละสังคม ระบบความคิดหรือระบบอุดมการณ์ของแต่ละสังคมย่อมรวมถึงปรัชญาเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ โลกทัศน์ (world view) และขบวนการสื่อความคิดและความรู้ทั้งหลายเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบที่เรียกว่า สังคมกรรม (socialization) หรือการเรียนรู้วัฒนธรรม ผลของการเรียนรู้ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดแนวความคิดวิธีการมองโลกหรืออุดมการณ์อันคล้ายคลึงกันของสมาชิกของแต่ละสังคม ซึ่งเป็นเครื่องช่วยนำทางพฤติกรรมต่างๆ ของเขา

Rude (1980 อ้างใน กาญจนา แก้วเทพ, 2527) ได้จำแนกอุดมการณ์ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) inherent ideology เป็นอุดมการณ์ที่เกิดมาจากการประสบการณ์โดยตรงของชาวบ้านหรือได้รับการถ่ายทอดจากการเล่าปากต่อปาก อุดมการณ์แบบนี้ไม่ได้เกิดจากการอ่านหรือการฟัง และ 2) Derived ideology เป็นอุดมการณ์ที่เกิดจากการคิดค้นอย่างเป็นระบบของกลุ่มนักคิดหรือปัญญาชน เช่น สัญญาประชาคม สักดิ์ศรีมนุษย์ ชาตินิยม ทั้งนี้การประสมประสานระหว่างอุดมการณ์ inherent ideology และ derived ideology จะก่อให้เกิดจิตสำนึกที่ก้าวหน้าหรือล้ำหลังนั้น ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของอุดมการณ์ inherent กับ derived และสถานการณ์ ประสบการณ์ขณะนั้น เช่น ใครเป็นคนนำเอาอุดมการณ์ทั้งสองมาประสานในเหตุการณ์ช่วงนั้นเป็นอย่างไร

จากความหมายของอุดมการณ์ที่จากนักวิชาการต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปลักษณะของอุดมการณ์ได้ คือ สิ่งที่บุคคลได้รับรู้มาจากสภาวะแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รายรอบตนเอง จนเป็นผลทำให้เกิดความคิด ความเชื่อต่อสิ่งนั้นๆ และได้สะท้อนความคิดความเชื่อออกมาในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่การแสดงออกในระดับปัจเจกบุคคล จนถึงการแสดงออกร่วมกันในระดับสังคมที่มีขนาดใหญ่ขึ้นแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลอยู่ในสภาวะแวดล้อมนั้นๆ มากน้อยเพียงใด

อุดมการณ์หรือความเชื่อในเรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญ ที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมตลอดจนการแสดงออกของบุคคล ต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลนั้นๆ ทั้งการแสดงออกใน

ระดับปัจเจกบุคคล จนถึงการแสดงออกในระดับกลุ่ม รวมถึงอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 ด้วย

1.1 อุดมการณ์ทางการเมือง (Political Ideology)

ดังที่กล่าวไว้แล้วในเรื่องของความหมายของคำว่า “อุดมการณ์” ที่มักจะถูกนำไปเชื่อมโยงกับเรื่องของการเมือง ดังนั้นจึงจะได้กล่าวถึงเรื่องของ “อุดมการณ์ทางการเมือง” ไว้ดังนี้

อุดมการณ์ทางการเมือง คือ แนวความคิด ความเชื่อที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง การกำหนดผู้ที่จะทำหน้าที่ปกครอง เพื่อที่จะใช้ในการชักจูงความคิดเห็น หรือเพื่อที่จะต่อต้าน ขยับยั้งความคิดเห็น เพื่อการป้องกันสิ่งสำคัญที่พึงรักษาไว้ หรือการปฏิรูปการจำกัดสถาบันสังคมที่สำคัญ ถือเป็นความเชื่อส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนย่อยของระบบความเชื่อที่ใหญ่กว่า อาจจะได้มาจากกลุ่มสังคมใดสังคมหนึ่ง อุดมการณ์ทางการเมืองจะสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบ วิธีการปกครอง หลักการปกครอง และการดำเนินชีวิตของบุคคล ถือเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาการเมือง เพราะอุดมการณ์เป็นเสมือนจุดหมายปลายทาง เป็นรากฐานในการดำเนินการ และเป็นแรงคลอให้ให้เกิดการปฏิบัติ (จรรยา สุภาพ, 2538: 8)

นอกจากนั้นอุดมการณ์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อกระบวนการทางการเมือง ตลอดจนการใช้อำนาจรัฐและการให้ความชอบธรรมแก่บทบาทของรัฐบาล อีกทั้งยังสะท้อนถึงสภาพของสังคมและวัฒนธรรมทางการเมืองของแต่ละชุมชนด้วย (ณัชชาภัทร อุ๋นตรงจิตร, 2548 : 84)

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2523ข : 235-236) มีความเห็นว่า อุดมการณ์ทางการเมืองต่างกับทฤษฎีหรือปรัชญาทางการเมืองในสองลักษณะใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ ในระดับการจัดระเบียบความคิด และในความมุ่งหมาย ทฤษฎีหรือปรัชญาทางการเมืองนั้นมีความสลับซับซ้อนและกว้างขวางกว่าระดับความคิดของอุดมการณ์และมุ่งที่จะศึกษาลักษณะของระบบการเมือง ความเป็นมาทางการเมืองในแง่ของการเสนอแนวความคิดที่เกี่ยวกับรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับรัฐและบทบาทของรัฐ ส่วนอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นมีเป้าหมายในการที่จะนำเอาบางส่วนของทฤษฎีหรือปรัชญาทางการเมืองมาใช้เป็นข้ออ้างแนวทาง เป็นการนำวิถีที่จะก่อให้เกิดการกระทำทางการเมือง ซึ่งพฤติกรรมถูกกำหนดโดยหลักเกณฑ์ของอุดมการณ์ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมืองจึงเป็นระบบความเชื่อหรือระบบความคิดที่อธิบายถึงบทบาทของคนในสังคม อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม คนกับรัฐ และอธิบายสภาพความเป็นไปทางสังคมว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น สภาพเช่นนั้นพึงปรารถนาหรือไม่ ในความเห็นความเชื่อของอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นมีว่าอย่างไร ควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ถ้าเปลี่ยนแปลงจะมีวิธีการอย่างไร และมีการวาดภาพพจน์ของสังคมในอนาคตภายหลังจากนำอุดมการณ์นั้นๆ มาใช้ว่าจะจะเป็นไปในวิถีทางใด ดังนั้น อุดมการณ์จึงมีข้อเรียกร้องที่จะให้คนยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธา เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในกลุ่มชนที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังที่มุ่งไว้

วิสุทธิ โปธิแทน (2524: 55) อธิบายว่า อุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง ระบบความเชื่อที่มุ่งอธิบายและสนับสนุนให้เห็นว่า ระเบียบทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งที่พึงประสงค์สำหรับสังคมที่มีอยู่แล้วหรือเสนอให้มีขึ้นใหม่ โดยมีแนวทางหรือวิธีการในการไปสู่วัตถุประสงค์ของอุดมการณ์นั้น ไว้ด้วย นั่นคืออุดมการณ์ทางการเมืองมีลักษณะเป็นกฎเกณฑ์ทางการเมืองที่วางไว้เป็นแบบแผนเพื่อใช้เป็นแนวทางที่จะให้มีการปฏิบัติตาม โดยมีเป้าหมายที่ต้องการบรรลุด้วย

บรรพต วีระลัย และ วิทยา ภาศิริกุล (2525: 126-127) อธิบายว่าพฤติกรรมทางการเมืองเป็นการสะท้อนแนวความคิดของผู้แสดงออก ผู้แสดงพฤติกรรมอาจไม่ตระหนักว่าตนเองมีอุดมการณ์หรือทฤษฎีประเภทใด แต่พฤติกรรมของเขาบ่งบอกถึงทัศนคติหรือเจตคติแนวความคิดเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ แต่ก็สามารถทราบได้ ความคิดเชิงการเมืองหรือเชิงทฤษฎีการเมือง แบ่งออกเป็นระดับต่างๆ ในรูปของสังกัป อุดมการณ์ ทฤษฎี และปรัชญา

สมเกียรติ วันทะนะ (2544: 4) อธิบายว่า อุดมการณ์ทางการเมือง คือ ระบบคิดที่อธิบายถึงการดำรงอยู่ของสังคมการเมืองปัจจุบัน สังคมการเมืองที่พึงปรารถนา และวิธีการในการปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งสังคมการเมืองที่พึงปรารถนา

สรุปได้ว่า อุดมการณ์ทางการเมืองเป็นระบบความเชื่อของกลุ่มคนในทางการเมืองที่กลุ่มคนนั้นยอมรับและใช้เป็นหลักเกณฑ์ทางการเมือง เพื่ออธิบาย ตัดสิน และยึดถือปฏิบัติในทางการเมืองร่วมกัน อุดมการณ์ทางการเมืองเป็นระบบความเชื่อที่มีลักษณะสำคัญคือเป็นที่ยอมรับของกลุ่มคน อุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 จึงเป็นความเชื่อของกลุ่มคนในจังหวัดสกลนครที่อยู่ระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 ใช้เป็นเกณฑ์เพื่ออธิบาย ตัดสิน และยึดถือปฏิบัติในทางการเมืองร่วมกัน

2. แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์คอมมิวนิสต์

2.1 แนวคิดว่าด้วยจิตสำนึกของลัทธิมาร์กซ สำหรับลัทธิมาร์กซ เป็นรูปการจิตสำนึกการต่อสู้ทางชนชั้น สังกัดชนชั้นกรรมาชีพ รับใช้ชนชั้นกรรมาชีพ มีลักษณะปฏิบัติ ใช้เป็นอาวุธทางความคิดที่สำคัญเพื่อโค่นล้มระบอบทุนนิยมทำลายการกดขี่ขูดรีดทั้งปวง มีลักษณะวิทยาศาสตร์ เพราะทฤษฎีลัทธิมาร์กซมิใช่อาศัยเจตจำนงทางอัตวิสัยและจินตนาการ หากแต่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของโลกทัศน์วัตถุนิยมประวัติศาสตร์และทฤษฎีว่าด้วยมูลค่าส่วนเกิน (เซียวฟง, 2546: 45) มาร์กซได้กล่าวไว้ว่า “ทฤษฎีวัตถุนิยม ไม่อาจพอใจอยู่เพียงแก่การอธิบายโลก แต่จะต้องเปลี่ยนแปลงโลกด้วย”

ในทัศนะนักวัตถุนิยมประวัติศาสตร์ เห็นว่า ในทางชนชั้นนั้น ชนชั้นหนึ่งสามารถขูดรีดอีกชนชั้นหนึ่งได้ โดยผ่านการบังคับ ฉกฉวย คดโกง หลอกลวงเอาผลผลิตหรือแรงงานส่วนเกินจาก

ผู้ใช้แรงงาน ซึ่งมาร์กซได้ชี้ให้เห็นว่า ในสังคมทุนนิยมนั้น มีชนชั้นหลักที่เป็นปรปักษ์กัน 2 ชั้นคือ 1) ชนชั้นนายทุน และ 2) ชนชั้นกรรมมาชีพ คือ คนงานและชาวานานๆ นอกจากนี้ยังมีชนชั้นย่อยๆ อื่น ซึ่งผูกพันกับชนชั้นหลักชนชั้นหนึ่งในระดับที่ต่างกันไปได้แก่ 3) เจ้าที่ดิน 4) ชาวนาขนาดย่อมและชาวานาผู้เช่า 5) นายทุนน้อย เช่น นักธุรกิจขนาดย่อม 6) ปัญญาชนนักวิชาชีพและแรงงานที่มีฝีมือ 7) กรรมมาชีพจรจัด เช่น พวกเร่ร่อน โสเภณี นักเลงอันธพาล ฯลฯ (วิทยากร เชียงกูล และพรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม, 2547: 219)

ลัทธิมาร์กซจึงให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ทางชนชั้นมากเป็นพิเศษ เพราะชนชั้นทางสังคมเป็นผลทางประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ระหว่างคนและปัจจัยการผลิต รวมถึงการแบ่งงานทางสังคม ซึ่งมาร์กซเน้นความสัมพันธ์ทางการผลิตที่สัมพันธ์อยู่กับ 1) กรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิต ซึ่งหมายถึง ทุน แรงงาน ที่ดิน เครื่องจักร วัตถุดิบ 2) ฐานะในกระบวนการผลิตซึ่งหมายถึง ระดับความสัมพันธ์ด้านการใช้แรงงานสมองกับแรงงานกาย กระทั่งไม่ต้องใช้แรงงานใดๆ เช่น ใครมีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชา ใครมีฐานะใช้แรงงานสมอง ใครมีฐานะใช้แรงงานกายใครอยู่ในฐานะตำแหน่งหน้าที่ใดย่อมขึ้นกับผู้ถือครองกรรมสิทธิ์ที่จะเป็นผู้มีอำนาจบงการในกระบวนการผลิต และ 3) การแบ่งปันผลประโยชน์หรือดอกผลที่เกิดขึ้นจากการผลิต เช่น สิ้นค้ามูลค่าใช้สอย มูลค่าส่วนเกิน (กำไร) ผู้มีกรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตนั้น ย่อมเอาผลผลิตส่วนเกินไปจนหมดสิ้น (วิทยากร เชียงกูล และพรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม, 2547: 220)

ในทางทฤษฎีลัทธิมาร์กซถือว่าในประเทศสังคมนิยม ยังมีชนชั้นดำรงอยู่ และเป็นระยะผ่านเข้าสู่สังคมคอมมิวนิสต์ซึ่งเป็นสังคมไม่มีชนชั้น สังคมนิยมอาจจะมีระยะเวลาที่ยาวนานในการจัดการปัญหาการกดขี่ขูดรีดของชนชั้นนายทุน ดังนั้น ในสังคมนิยมยังจำเป็นต้องมีชนชั้นอื่นๆ ในสังคมอีก เช่น นายทุนชาติ นายทุนน้อย ชาวนา กรรมกร เพียงแต่ไม่มีนายทุนผูกขาดหรือศักดินาผูกขาดในสังคม และผู้ปกครองก็คือชนชั้นกรรมมาชีพ เป็นสังคมที่ตรงกันข้ามกับสังคมทุนนิยม เพราะชนชั้นกรรมกร ชาวนา ปัญญาชน นายทุนน้อยและนายทุนชาติไม่ได้มีความขัดแย้งแบบเป็นปฏิปักษ์ทางชนชั้น เมื่อสังคมได้พัฒนาถึงขั้นคอมมิวนิสต์เต็มขั้นแล้วสังคมจะปราศจากชนชั้นโดยสิ้นเชิง ความขัดแย้งแบบเป็นปฏิปักษ์ระหว่างชนชั้นหนึ่งที่กดขี่ขูดรีดอีกชนชั้นหนึ่งได้หมดไป

อย่างไรก็ตาม ในทางการบริหารสังคมหรือการแบ่งงานทางสังคมในสังคมนิยมนี้ยังมีความแตกต่างทางระดับการปฏิบัติงานระหว่างผู้นำและผู้ตาม ระหว่างผู้ใช้แรงงานสมองกับแรงงานกาย เป็นความแตกต่างทางสังคมที่ดำรงอยู่ แต่ไม่มีการกดขี่ขูดรีดระหว่างชนชั้น หรือมีการกดขี่ขูดรีดกินแรงงานส่วนเกินของชนชั้นผู้ใช้แรงงานอยู่บ้าง ก็อยู่ในสภาพของการนำไปสู่การยุติการกดขี่ขูดรีดทั้งปวง เพราะผู้ที่จะมีสิทธิในผลผลิตจากแรงงานส่วนเกินนั้นก็คือรัฐ หรือรัฐบาลของชนชั้นกรรมมาชีพ ซึ่งจะทำหน้าที่ใช้จ่ายผลผลิตจากแรงงานส่วนเกิน อันถือว่าเป็นสมบัติร่วมของทั้งสังคม ไม่ว่าจะเป็ใน

รูปของภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าสัมปทาน หรือสิทธิประโยชน์ต่างๆ ก็ถือว่าส่วนนั้นไม่ใช่การกดขี่ขูดรีดของรัฐบาลชนชั้นกรรมาชีพ (ออร์ทัซ ปีนเกตุมนี, 2549) ดังนั้น รูปการจืดจางจากสังคมบรรพกาลที่ผ่านมาสู่สังคมทาส สังคมศักดินา สังคมทุนนิยม และจะผ่านเข้าสู่สังคมนิยมหรือสังคมคอมมิวนิสต์ได้นั้น ย่อมต้องผูกพันอยู่กับการต่อสู้ทางชนชั้น เช่น การให้คุณค่าต่อการต่อสู้เพื่อครอบครองทรัพย์สินฐานะ เกียรติยศ ความดี ความเลว คุณธรรม จริยธรรม และการกระทำต่างๆ แยกต่างหาก ซึ่งเป็นไปตามผลประโยชน์ทางชนชั้นทั้งสิ้น ดังที่มาร์กซ์และเอนเงิลส์ได้เขียนไว้ในแถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์ (Communist Manifesto) เมื่อปี 1848 ว่า

“...ประวัติศาสตร์ของสังคมทั้งหมดหลังสังคมบรรพกาลที่ผ่านมาจนกระทั่งถึงบัดนี้ ล้วนแต่เป็นประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้ทางชนชั้น เสรีชนกับทาส ผู้ดีกับสามัญชน เจ้าของครองแคว้นกับทาสกสิกร นายช่างในสมาคมอาชีพกับลูกมือ สรรูปแล้วก็คือ ผู้กดขี่กับผู้ถูกกดขี่ ต่างอยู่ในฐานะที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกันตลอดเวลา ดำเนินการต่อสู้ที่บางครั้งช่อนเร้น บางครั้งเปิดเผยผู้มีได้ขาด และการต่อสู้แต่ละครั้งก็ล้วนจบลงด้วยสังคมทั้งสังคมถูกเปลี่ยนแปลงด้วยการปฏิวัติหรือไม่ก็ชนชั้นที่ต่อสู้กันสูญสลายไปด้วยกัน...” (แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์, ม.ป.ป.)

จากถ้อยคำในแถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์ดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นรากฐานทางทฤษฎีที่สำคัญที่สุดของรูปการจืดจางชนชั้นกรรมาชีพ ที่ได้เปิดเผยความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคมชนชั้น ซึ่งมาร์กซ์เห็นว่า “การต่อสู้ทางชนชั้นทั้งปวง ล้วนเป็นการต่อสู้ทางการเมืองทั้งสิ้น” เป็นการชี้ให้เห็นถึงปมเงื่อนของชนชั้นหนึ่งที่กดขี่ขูดรีดอีกชนชั้นหนึ่งอย่างถึงแก่น รวมถึงการเปิดเผยจุดเริ่มต้นของการกำเนิดชนชั้นตั้งแต่สมัยช่วงปลายสังคมบรรพกาลเข้าสู่ชนชั้นในยุคสังคมทาสอันเป็นการกระทำระหว่างเจ้าทาสกับทาส ระหว่างเจ้าที่ดินศักดินากับไพร่ ผู้การคลี่คลายขยายตัวของหัตถกรรม ผู้สมาคมอาชีพ การพาณิชย์กรรมและการอุตสาหกรรม อันเป็นการกำเนิดสังคมทุนนิยมชนชั้นนายทุนที่มีกรรมกรหรือชนชั้นกรรมาชีพเป็นผู้ขึ้นต่อ อย่างไรก็ตามทั้ง 2 ชนชั้นนี้ ต่างมีการพึ่งพากันและกัน ขณะเดียวกันก็มีความขัดแย้งกันอย่างปฏิปักษ์ ซึ่งถึงจุดหนึ่งจะไม่มีการประนีประนอมหรือยอมให้มีความสัมพันธ์ทางการกดขี่ขูดรีดอีกต่อไป จนสามารถพิพากษาฟันธงได้ว่า ชนชั้นนายทุนจะต้องถูกทำลายโดยชนชั้นกรรมาชีพในท้ายที่สุด และหากประเมินสภาพทางชนชั้น ได้ถูกต้องก็เท่ากับการรู้จักแยกมิตร แยกศัตรู และนำการปฏิวัติไปสู่ชัยชนะในที่สุด (พัลลภา ปันงาม, 2519)

ขบวนการคอมมิวนิสต์ไทยได้เกิดขึ้นภายหลังขบวนการคอมมิวนิสต์ในประเทศอื่นๆ มาก จึงกล่าวได้ว่าขบวนการคอมมิวนิสต์ไทยเป็นสาขาหนึ่งขององค์การคอมมิวนิสต์สากล ในประวัติศาสตร์การเคลื่อนไหวของชาวคอมมิวนิสต์ที่รับเอารากฐานความคิดและทฤษฎีจากพรรคคอมมิวนิสต์อื่นๆ ที่มีการเคลื่อนไหวปฏิบัติปฏิวัติมาแล้ว ไม่ว่าจะเป็แนวคิดทฤษฎีที่ผ่านการปฏิบัติ

จนได้รับชัยชนะต่อชนชั้นนายทุนมาแล้วอย่างรัสเซีย หรือการปฏิบัติปฏิวัติอย่างมีผลสะท้อนต่อชนชั้นปกครองในสังคมกึ่งเมืองขึ้นกึ่งศักดินาแบบจีน

ผู้วิจัยเห็นว่า รากฐานทางความคิดทฤษฎีของคาร์ล มาร์กซ เฟรเดริก เองเงิลส์ วลาดีเมียร์ อุลยานอฟ เลนิน และเหมาเจ๋อตุง นั้นเป็นหลักชี้้นำการปฏิบัติปฏิวัติ ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์ลักษณะสังคม การกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ยุทธวิธี ซึ่งคณะกรรมการบริหารกลางของ พคท. ได้ถ่ายทอด ปลุกฝัง และให้การศึกษาไปยังสมาชิก

ลัทธิคอมมิวนิสต์ (Communism) คือระบอบแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองสังคมและการเคลื่อนไหวทางการเมือง ภายใต้ข้อกำหนดของความเป็นเจ้าของร่วมกัน และการมีรายได้ที่ขึ้นอยู่กับการผลิต การเคลื่อนไหวทางการเมืองในแง่นี้หมายถึงระบอบคอมมิวนิสต์มุ่งจุดประสงค์ให้ประชาชนทุกคนมีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกัน ระบอบคอมมิวนิสต์ถือว่าเป็นระบอบมหาอำนาจของการเมืองโลกในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ในขณะที่ในคอมมิวนิสต์สมัยใหม่มักจะยึดตามคำประกาศเจตนาคอมมิวนิสต์ (The Communist Manifesto) ของคาร์ล มาร์กซ และ เฟรเดริก เองเงิลส์ ที่ว่าด้วยการแทนที่ระบบวัตถุนิยมที่เน้นกำไรเป็นหลัก ด้วยระบอบสังคมนิยมที่ผลผลิตโดยรวมที่ได้มาจะกลายเป็นของส่วนรวม ลัทธิมาร์กซกล่าวไว้ว่ากระบวนการดังกล่าวสามารถทำให้เกิดขึ้นได้ โดยการปฏิวัติรัฐประหารต่อบรรดานายทุนและชนชั้นสูง จากนั้นจึงเปลี่ยนถ่ายการปกครองไปสู่สถานะของการปกครองระบอบสังคมนิยม การกระทำดังกล่าวเรียกว่าอำนาจเผด็จการโดยชนชั้นกรรมาชีพ (นิยาม โดยคาร์ล มาร์กซที่เรียกว่า "dictatorship of the proletariat") (เอกชัย หงส์กังวาน, 2556)

มาร์กซ กล่าวว่า ประวัติศาสตร์ของสังคมที่อยู่จนบัดนี้ เป็นประวัติศาสตร์ของการต่อสู้ระหว่างชนชั้น ผู้กดขี่กับผู้ถูกขี้จะอยู่กันคนละฝ่ายเพื่อต่อสู้กัน และจบลงด้วยการปฏิวัติระบบการปกครอง นับแต่สมัยต้นๆ ของประวัติศาสตร์ จะมีการแบ่งชนชั้นทางสังคมเกิดขึ้นเรื่อยๆ มา (Karl Marx and Friedrich Engels 1965:13-14 อ้างใน ทินพันธุ์ นาคะตะ, 2541:13-14)

การวิเคราะห์สังคมไทยนั้น พคท. ใช้ลัทธิมาร์กซ – เลนิน และความคิดเหมาเจ๋อตุงเป็นหลักในการวิเคราะห์ โดยยึดรูปแบบการผลิตที่ประกอบด้วย พลังการผลิตและความสัมพันธ์ทางการผลิตเป็นพื้นฐาน โดยในระยะแรกเห็นว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่มีพลังการผลิตต่ำ ฟังพาทฤษฎีกรรมชาติ มีลักษณะทำเองใช้เอง และมีความสัมพันธ์ทางการผลิตเป็นแบบศักดินา ส่วนความสัมพันธ์ทางการผลิตแบบทุนนิยมขยายตัวไปอย่างเชื่องช้า ในขณะที่ทางการเมืองได้มีการครอบงำของญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และถูกครอบงำโดยอเมริกาต่อจากนั้นเรื่อยมา ซึ่งการครอบงำดังกล่าว ทั้งญี่ปุ่นและอเมริกาไม่ได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าปกครองโดยตรง แต่ส่งเจ้าหน้าที่เข้ากำกับทิศทาง นโยบาย และการบริหารแบบแอบแฝง อันเป็นที่มาของการวิเคราะห์สังคมไทยว่า “กึ่งเมืองขึ้นกึ่งศักดินา” ซึ่งปรากฏ

จากการประชุม สมัชชาพรรคครั้งที่ 4 เมื่อ ปี 2525 ที่ต้องการวิเคราะห์สังคมไทย ว่าสังคมไทยคือสังคมแบบใดระหว่าง สังคมกึ่งเมืองขึ้นกึ่งศักดินา กับแนววิเคราะห์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปคือ สังคมทุนนิยมกึ่งเมืองขึ้นกึ่งศักดินา เสียงโหวตขณะนั้นแพ้ชนะกัน ก้ำกึ่ง แต่ศูนย์กลางการนำของพรรคโอนเอนไปทาง กึ่งเมืองขึ้นกึ่งศักดินาฯ ซึ่งเป็นแนวทางการวิเคราะห์ที่ประยุกต์มาจาก จีน ที่เคยวิเคราะห์ สังคมจีนยุคก่อนการปฏิวัติ และผู้นำรุ่นแรกๆ ของพรรคก็มาจากพรรคคอมมิวนิสต์จีน เป็น ลูกจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิรัช อังคถาวร หรือ สหายธาร หรือชื่อจีนว่า จางหย่วน ที่กุมการนำในพรรคมาก่อนหน้า ปี 2525 (ธิกานต์ ศรีนารา, 2550)

อรรถัย ปิ่นเกตุมณี (2549) และชาวคอมมิวนิสต์ไทยบางส่วนได้วิเคราะห์ลักษณะสังคมไทยว่าเป็น “สังคมทุนนิยมเบื้องต้น(ตอนปลาย)กำลังพัฒนา มีอิทธิพลศักดินากับอิทธิพลจักรพรรดินิยมดำรงอยู่” โดยมองว่า สังคมทุนนิยมเบื้องต้น (ตอนปลาย) กำลังพัฒนา หมายถึง สภาพพลังการผลิตของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศทุนนิยมที่พัฒนาแล้ว เช่น อเมริกา เกาหลีใต้ สิงคโปร์ มีความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีล้ำหลังกว่ามาก และเมื่อเทียบกับประเทศกัมพูชา พม่า ลาว สภาพพลังการผลิตของไทยสูงกว่า ส่วนอิทธิพลศักดินาและอิทธิพลจักรวรรดินิยมดำรงอยู่ หมายถึง ความสัมพันธ์ทางการผลิตที่มีอิทธิพลศักดินาและอิทธิพลจักรวรรดินิยมดำรงอยู่ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางการผลิตที่ล้ำหลังและปฏิกิริยาที่สุดที่ได้กีดกันและผูกมัดการพัฒนาพลังการผลิตของไทย โดยมีทุนขุนนาง ทุนนายหน้า และทุนการเงินสมคบกับอิทธิพลศักดินา เช่น พรรคประชาธิปไตยซึ่งเป็นตัวแทนของอิทธิพลศักดินาและมีทุนการเงินหนุนหลังอยู่ ได้มีส่วนทำให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ปี 2540 ขึ้น เป็นการสมคบกันระหว่างอิทธิพลศักดินากับทุนการเงินซัดเงินและการกล่าวหาว่า อิทธิพลจักรพรรดินิยมดำรงอยู่ เป็นการบ่งชี้ถึงทุนนิยมไทยที่ถูกความสัมพันธ์ทางการผลิตของจักรพรรดินิยมกีดกันการพัฒนาพลังการผลิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้ต้องพึ่งหรือคล้ายกับต้องเป็นบริวารนั่นเอง

ดังนั้นการศึกษาอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 จึงเป็นการที่จะทำความเข้าใจ ถึงรูปแบบทางการปกครองที่กลุ่มคนส่วนหนึ่งในจังหวัดสกลนคร ที่มีแนวปฏิบัติตามความเชื่อหรืออุดมการณ์ของตนเองในช่วงเวลานั้นๆ

3. แนวคิดเกี่ยวกับชนชั้น

หลังจาก คาร์ล มาร์กซ์ ได้ศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่แนวคิดทฤษฎีที่ตนค้นพบออกสู่สาธารณชนแล้ว ทำให้เกิดการต่อสู้ทางชนชั้นกรรมมาชีพกระจายจากยุโรป สู่รัสเซีย และอีกหลายประเทศในขอบเขตทั่วโลก ขณะเดียวกันแนวรบด้านความคิดทฤษฎีการต่อสู้ทางชนชั้นก็ได้เกิดขึ้น

ติดตามมาอีกจำนวนมาก บางส่วนเป็นแนวคิดทฤษฎีที่เห็นสอดคล้องต้องกันกับมาร์กซ์บางส่วนเป็นแนวคิดที่คัดค้านหรือโต้แย้ง และบางส่วนสามารถใช้แนวคิดทฤษฎีของมาร์กซ์ไปชี้้นำการปฏิบัติปฏิวัติ โดยประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับประเทศตน สร้างความชัดเจนใหม่ให้กับรูปการจิตสำนึกการต่อสู้ทางชนชั้น ทำให้ลัทธิมาร์กซ์พัฒนาระดับขั้นสู่คุณภาพใหม่ ผู้วิจัยจึงได้ประมวลแนวคิดทฤษฎีในบริบทรูปการจิตสำนึกการต่อสู้ทางชนชั้นของเลนิน สตาลิน เหมาเจ๋อตง นักวิชาการ และนักเคลื่อนไหวปฏิวัติสังคมนิยมสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

เลนิน กล่าวว่า ภายใต้เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ เรามีความจำเป็นที่จะต้องอบรมกลีกรและผู้มีสมบัติส่วนตัวเล็กๆ น้อยๆ นับล้านๆ คน และลูกจ้างตามสำนักงานต่างๆ พนักงานเจ้าหน้าที่กับนักเรียนนายทุนนับแสนๆ คน ให้เปลี่ยนจิตใจเสียใหม่ ให้คนเหล่านี้ทั้งหมดยอมอยู่ใต้การนำของรัฐแห่งชนชั้นกรรมาชีพ ยอมรับการนำของชนชั้นกรรมาชีพ เอาชนะนิสัยใจคอและความเคยชินแบบนายทุนของพวกเขาเหมือนอย่างที่เราจำจะต้องอบรมชนชั้นกรรมาชีพเองเสียใหม่ด้วยการต่อสู้อันเนิ่นนาน ... (สตาลิน, 2467 อ้างใน สุรเสกข์ สุวิญา, 2526)

การเกิดขึ้นของรูปการจิตสำนึกการต่อสู้ทางชนชั้นของชนชั้นกรรมาชีพนั้น เลนินได้กล่าวถึงความเป็นไปเองและความมีจิตสำนึกซึ่งเป็น 2 ขั้นตอนของกระบวนการต่อสู้ทางชนชั้นว่าการต่อสู้ในช่วงแรกจะเป็นไปตามกาววิสัยของการกดขี่ขูดรีด การต่อสู้จึงมุ่งแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจเฉพาะหน้าเพื่อตนเองและลูกหลาน ซึ่งในขณะนี้เลนินเรียกว่า ระยะที่กำลังฟักตัวของความมีจิตสำนึกอันเป็นธาตุแท้ของลักษณะที่เป็นไปเอง (by itself) จากนั้นเข้าสู่ระยะที่ 2 คือ ระยะที่กระบวนการต่อสู้ได้เกิดจิตสำนึกอย่างสมบูรณ์หรือเป็นความสำนึกเพื่อชนชั้นของตน (for itself) ซึ่งเป็นการต่อสู้ทางการเมืองเพื่อคนรุ่นต่อไป (สุรเสกข์ สุวิญา, 2526)

3.1 ประเภทของชนชั้น

ชนชั้นสังคมได้มีการแบ่งกันมาแล้วในอดีตจนถึงปัจจุบัน อาจจะเปลี่ยนรูปแบบไปบ้างตามกาลเวลา บางประเทศอาจมีชื่อเรียกลำดับชั้นหรือมีระบบชนชั้นที่แตกต่างกันและหลากหลาย แต่ถึงแม้จะแตกต่างเปลี่ยนแปลงกันไปอย่างไรก็ตาม ก็แตกต่างเปลี่ยนแปลงเฉพาะในด้านรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น แต่ลักษณะหรือธรรมชาติหน้าที่หลักของระบบชนชั้นเหล่านั้นยังคงเหมือนเดิมหรือเหมือนๆ กัน ดังนั้น ภายใต้ขอบเขตเงื่อนไขของกฎหมายและวัฒนธรรม ยุคสมัยหรือองค์ความรู้ การแบ่งประเภทของชนชั้นของนักวิชาการจึงมีทั้งเห็นตรงกันและไม่เหมือนกันบ้าง ในที่นี้จึงขอจัดประเภทของชนชั้นตามแนวคิด ดังนี้

3.1.1 การแบ่งชนชั้น ตามแนวคิดของ พารโโต (Vilfredo Pareto) นักปรัชญาชาวอิตาลี ผู้มองการเปลี่ยนแปลงของสังคมแบบลักษณะหมุนเวียนเป็นวงกลม อีกทั้งพฤติกรรมของมนุษย์มีแรงกระตุ้นเป็นเครื่องนำทาง อาศัยสิ่งตกค้างหรือแรงกระตุ้น (Residues) เขาจึงได้แบ่งประเภทชนชั้น

ออกเป็น 2 ประเภท ตามความแตกต่างทางเสรีวิทยา จิตวิทยา และศีลธรรม ดังนี้ (วิลเฟรด โด พาร์โต อ้างใน มงคล นาฏกระสูต, 2554)

1. *ชนชั้นยอด (Elites)* กลุ่มนี้มีอำนาจในการควบคุมกลไกทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม มีความเฉลียวฉลาด ความชำนาญ ความสามารถและมีประสิทธิภาพ

2. *ชนชั้นอื่น (Non-Elites)* กลุ่มนี้ไม่มีลักษณะที่โดดเด่นทางเสรีวิทยา จิตวิทยา ศีลธรรม และสติปัญญา จัดเป็นชนชั้นต่ำในสังคม

นักวิชาการในกลุ่มสหรัฐอเมริกาได้สรุปย่อประเภทชนชั้นออกเป็น 6 ชั้น ตามแนวคิดของวอร์เนอร์ ผู้เป็นนักสังคมวิทยาชาวอเมริกันที่ได้ทำการศึกษาเรื่องชนชั้นทางสังคมใน แนวใหม่ คือ (ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ อ้างใน ดวงเด่น จิตญาโณ, 2551)

1. *ชนชั้นสูงระดับสูง (Upper-Upper Class)* เป็นประเภทปัญญาชนที่มีตระกูลเก่าแก่มีความมั่งคั่ง เป็นผู้ดีเก่า

2. *ชนชั้นสูงระดับต่ำ (Lower-Upper Class)* กลุ่มนี้อาจจะรวกว่าพวกชนชั้นสูงระดับสูงแต่เป็นพวกใหม่ กิริยามารยาทยังไม่สุภาพนัก มีการศึกษาไม่สูงนัก

3. *ชนชั้นกลางระดับสูง (Upper-Middle Class)* เป็นประเภทครอบครัวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพปานกลาง

4. *ชนชั้นกลางระดับต่ำ (Lower-Middle Class)* เป็นชนชั้นประเภทมีอาชีพเป็นพวกเสมียน พนักงาน คนมีฝีมือ พวกนี้จะขยันทำงานตามอุดมคติ

5. *ชนชั้นต่ำระดับสูง (Upper-Lower Class)* ได้แก่ประเภทคนงานกรรมกรที่ไม่ค่อยมีฝีมือ เป็นพวกที่ให้ความเชื่อถือได้ ชอบความสะอาดเป็นระเบียบ

6. *ชนชั้นต่ำระดับต่ำ (Lower-Lower Class)* ได้แก่ พวกคนงานกรรมกรที่ไม่มีฝีมือ

ในการแบ่งชนชั้นต่าง ๆ นั้น เกิดจากการแตกแขนงขยายแนวคิดเดิมของคาร์ล มาร์กซ์ ที่อธิบายวิวัฒนาการของระบบชนชั้นสังคม ที่ต้องผ่านลำดับรูปลักษณะประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน คือ สังคมบุพกาล สังคมระบอบทาส สังคมศักดินา สังคมลัทธิทุนนิยมและ สังคมนิยม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ (Karl Marx and Frederick Engels, 1969 : 7-9 อ้างใน ดวงเด่น จิตญาโณ, 2551:28-29)

1. สังคมดั้งเดิมหรือสังคมบุพกาล (Primitive Society) เป็นสังคมที่มนุษย์ต่างคนต่างอยู่กันเป็นครอบครัว ไม่มีใครเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิต ทุกครอบครัวมีอาชีพการเกษตรเป็นพื้น มีการแบ่งงานกันทำภายในครอบครัว

2. สังคมทาส (Slavery) เป็นสังคมที่ต่อจากสังคมดั้งเดิม สืบเนื่องมาจากการใช้อำนาจบังคับและสังคมเริ่มใหญ่ขึ้น ทาสจึงเริ่มปรากฏตัวชัดเจนมากขึ้น

3. สังคมศักดินา (Feudalism) เป็นวิวัฒนาการขั้นต่อมาของสังคมทาส นายทาสเปลี่ยนแปลงมาเป็นขุนนางเจ้าของที่ดิน ส่วนทาสเปลี่ยนมาเป็นชาวนาซึ่งมีลักษณะเป็นไพร่ หรืออีกอย่างหนึ่งชาวนาในระบบสังคมศักดินาก็คือทาสติดที่ดิน ขุนนางเจ้าของที่ดินเป็นชนชั้นปกครองและเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการการผลิตบนที่ดิน

4. สังคมลัทธิทุนนิยม (Capitalism) หรือ นายทุน หลังจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม สังคมศักดินาก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้เนื่องจากได้เกิดพ่อค้านายทุน มาทำการแข่งขันกับขุนนางเจ้าของที่ดิน เป็นต้นว่า มีการสร้างเมืองอุตสาหกรรม จึงเกิดชนชั้นผสมซ้อนกันอยู่ 3 ชนชั้น กล่าวคือชนชั้นทุนนิยม ชนชั้นเจ้าของที่ดินและสุดท้ายชนชั้นแรงงาน (จันจ๋อ อภิวัฒน์สิทธิ์, 2548: 70)

นายทุนและเจ้าของที่ดิน จัดว่าเป็นชนชั้นระดับเดียวกัน คือ มีฐานะเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ชนชั้นที่ครอบครองปัจจัยการผลิตนี้บางที่ก็เรียกว่า ชนชั้นกระฎุมพี (Bourgeoisie)

ชนชั้นแรงงาน เป็นชนชั้นที่ไม่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต นายทุนเป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิตและเป็นผู้จ้างงาน ชาวนาหรือทาสติดที่ดินในสมัยสังคมศักดินาต้องหันมาขายแรงงานเพื่อยังชีพ เพราะเป็นชนชั้นที่ไร้ปัจจัยในการผลิต พวกนี้ต่อมาถูกเรียกว่ากรรมกรหรือกรรมาชีพ (Proletariat) (สุภา ศิริมานนท์, 2517 : 23)

5. สังคมนิยม (Socialism) นายทุนได้ขูดรีดแรงงานส่วนเกิน จึงเกิดความขัดแย้งกันขึ้นระหว่างกรรมกรกับนายทุน ความขัดแย้งทำให้สังคมนายทุนเปลี่ยนไปเป็นสังคมนิยม เพราะกรรมกรจะทำการโค่นล้มทำลายล้างนายทุนลง เปลี่ยนเจ้าของปัจจัยในการผลิตจากมีนายทุนมาเป็นของส่วนรวม ทุกคนเป็นผู้ใช้แรงงานเหมือนกันหมดและได้ค่าตอบแทนตามความสามารถ

ในสังคมนิยม นั้น จะมีชนชั้นนายทุนซึ่งเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ได้แก่ เงินทุน ที่ดินเครื่องจักร วัตถุดิบ ยกเว้นพลังแรงงานซึ่งเป็นของชนชั้นกรรมาชีพหรือแรงงานเสรี ที่ซึ่งแรงงานนั้นได้พ้นจากการถูกผูกมัดของมูลนายในสังคมศักดินา สามารถขายแรงงานให้กับนายจ้างหรือเป็นแรงงานรับจ้างได้ แรงงานเสรีจึงดำรงชีพด้วยเงินค่าจ้าง เพราะไม่มีปัจจัยการผลิต ตรงกันข้ามกับผู้เป็นแรงงานอิสระซึ่งทำงานให้กับตนเอง ผลผลิตหรือสินค้าที่ทำได้จึงตกเป็นของตนเอง ไม่ต้องแบ่งปันให้ใคร เพราะมีปัจจัยการผลิตเป็นของตนเองอยู่บ้าง ได้แก่ ชาวนาที่มีที่นาเป็นของตนเอง ช่างตัดเสื้อ ช่างไม้ ฯลฯ แรงงานอิสระจึงหมายถึงแรงงานที่ทำงานได้โดยไม่ต้องมีนายจ้าง ซึ่งถือเป็นกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ในทุกสังคม แต่ไม่ได้เป็นพลังการผลิตหลักของสังคม

ในทัศนะนักวัตถุนิยมประวัติศาสตร์ เห็นว่า ในทางชนชั้นนั้น ชนชั้นหนึ่งสามารถขูดรีดอีกชนชั้นหนึ่งได้ โดยผ่านการบังคับ ฉกฉวย คดโกง หลอกลวงเอาผลผลิตหรือแรงงานส่วนเกินจากผู้ใช้แรงงาน ซึ่งมาร์กซ์ได้ชี้ให้เห็นว่า ในสังคมทุนนิยมนั้น มีชนชั้นหลักที่เป็นปรปักษ์กัน 2 ชนชั้นคือ 1) ชนชั้นนายทุน และ 2) ชนชั้นกรรมมาชีพ คือ คนงานและชาวนา นอกจากนี้ยังมีชนชั้นย่อยๆ อื่น ซึ่งผูกพันกับชนชั้นหลักชนชั้นหนึ่งในระดับที่ต่างกันไป ได้แก่ 3) เจ้าที่ดิน 4) ชาวนาขนาดย่อมและชาวนาผู้เช่า 5) นายทุนน้อย เช่น นักธุรกิจขนาดย่อม 6) ปัญญาชนนักวิชาชีพและแรงงานที่มีฝีมือ 7) กรรมมาชีพจรจัด เช่น พวกเร่ร่อน โสเภณี นักเลงอันธพาล ฯลฯ (วิทยากร เชียงกูล และพรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม, 2547: 219)

3.1.2 ประเภทของความขัดแย้งระหว่างชนชั้น

ความขัดแย้งในชนชั้น เรื่องความขัดแย้งในชนชั้นนี้ดูเหมือนว่า ในสังคมมนุษยชาติ ที่ผ่านมาหลังจากที่ชนชั้นปรากฏตัวขึ้นแล้ว ประวัติศาสตร์ทั้งหมดก็เป็นประวัติศาสตร์ของการต่อสู้ทางชนชั้น ไม่ว่าจะเป็นนายทาสกับทาส เจ้าของที่ดินกับชาวนา ผู้มีสมบัติกับผู้ไร้สมบัติ หรือพูดอีกนัยหนึ่งเป็นความขัดแย้งระหว่างสิ่งใหม่กับสิ่งเก่า ทำให้ระบอบสังคมใหม่เข้าแทนที่ระบอบสังคมเก่าผลักดันความก้าวหน้าของสังคม (บุญศักดิ์ แสงระวี, 2547 : 125) ชนชั้นจึงเป็นสื่อขนวนของความแตกแยก ที่ใดมีชนชั้นที่นั่นเต็มไปด้วยความขัดแย้ง

โดยพื้นฐานหลักๆ ของความขัดแย้งในชนชั้น คือ ความขัดแย้งระหว่างพลังการผลิตกับความสัมพันธ์การผลิต หรือการต่อสู้ทางชนชั้นเกิดจากการปะทะกันทางผลประโยชน์เศรษฐกิจระหว่างชนชั้นต่างๆ การเกิดและการพัฒนาของชนชั้นนั้น เป็นผลแห่งการพัฒนาของการผลิตทางวัตถุ กล่าวคือ เป็นประวัติศาสตร์ของประชาชนผู้ใช้แรงงานและการแย่งชิงเพื่อการครอบครองถือกรรมสิทธิ์ในปัจจุบันการผลิต

ถ้าเจาะจงลงรายละเอียดที่ต้นตอความขัดแย้งแล้วก็มีนักวิชาการ เช่น จอห์น แมคคอนเนล และคริสโตเฟอร์ มัวร์ (จอห์น แมคคอนเนล และ Christopher Moor, 1996 : 60-61 อ้างใน จินตนา ยูนิพันธ์ และลิลิต ศรีทรัพย์อนันต์, 2542 : 33-37) ได้สรุปชี้ว่าคนเราที่ขัดแย้งกันนั้นจะขัดแย้งกันไม่ประเด็นใดก็ประเด็นหนึ่ง ในจำนวน 5 ประเด็นนี้ คือ

1. ขัดแย้งกันด้านข้อมูล (Data Conflict) ได้แก่ ข้อมูลที่ไม่ตรงกัน เข้าใจผิดในข้อมูล ขาดการสื่อสารหรือสื่อสารไม่ชัดเจน
2. ขัดแย้งกันด้านผลประโยชน์ (Interest Conflict) ได้แก่ ขัดแย้งกันทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัตถุหรือสิ่งต่างๆ ที่ปรารถนาและต้องการ เช่น อำนาจหน้าที่
3. ขัดแย้งกันด้านความสัมพันธ์ (Relationship Conflict) ได้แก่ บุคลิกภาพและพฤติกรรมหรือวิธีในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน

4. ความขัดแย้งด้านโครงสร้าง (Structural Conflict) ได้แก่ขัดแย้งเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติ กฎเกณฑ์ กติกาและขาดความยุติธรรม

5. ความขัดแย้งด้านคุณค่าหรือค่านิยม (Value Conflict) ได้แก่ ศาสนา โลกทัศน์ ความเชื่อ วัฒนธรรม พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ และการให้ความสำคัญที่แตกต่างกัน

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ คือ ประเภทของชนชั้นและความขัดแย้งทางชนชั้น ชนชั้นสำคัญที่ปรากฏในสังคมโลกทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบันในแต่ละประเทศนั้น ก็จะมีชนชั้นปรากฏหรือซ่อนอยู่หลายประเภท เรียกได้ว่าร้อยประเทศก็ร้อยชนชั้นชนชั้นที่ว่านี้ได้ กล่าวคือ จะมีรูปแบบระบบหรือชื่อเรียกที่แตกต่างกัน ในด้านหนึ่งเป็นนัยบอกให้รู้ว่าเป็นการยากที่จะระบุหรือศึกษาให้ครบทุกชนชั้นในทุกประเทศได้

อย่างไรก็ดี ถึงแม้เราไม่สามารถศึกษาชนชั้นให้ครบทุกประเทศได้ ก็ไม่ใช่อุปสรรคสำหรับการศึกษาเรื่องชนชั้น เพราะชนชั้นในสังคมหนึ่งๆ ที่เราศึกษาสามารถถ่ายทอดบอกสะท้อนถึงวิวัฒนาการหรือการก่อเกิดของชนชั้นในประเทศอื่นๆ ได้ เพราะสภาพลักษณะความเป็นจริงโดยหลักใหญ่ๆ ของชนชั้นทุกชนชั้นจะเหมือนกันหมด คือ จะมีลักษณะของความไม่เท่าเทียมกัน การกดขี่ขูดรีดเอารัดเอาเปรียบ การดูถูกเหยียดหยาม การกีดกันทางอำนาจหรือผลประโยชน์ การตัดวงผลประโยชน์จากชนชั้นที่ต่ำกว่าชนชั้นของตน ทั้งในแง่ชีวิต ทรัพย์สินศักดิ์ศรี สิทธิและเสรีภาพ ซึ่งมาร์กซเห็นว่า “การต่อสู้ทางชนชั้นที่ปวง ล้วนเป็นการต่อสู้ทางการเมืองทั้งสิ้น” เป็นการชี้ให้เห็นถึงปมเงื่อนของชนชั้นหนึ่งที่กดขี่ขูดรีดอีกชนชั้นหนึ่งอย่างถึงแก่น รวมถึงการเปิดเผยจุดเริ่มต้นของการกำเนิดชนชั้น ตั้งแต่สมัยช่วงปลายสังคมบรรพกาลเข้าสู่ชนชั้นในยุคสังคมทาสอันเป็นการกระทำระหว่างเจ้าทาสกับทาส ระหว่างเจ้าที่ดินศักดินากับไพร่ ผู้การคลี่คลายขยายตัวของหัตถกร ผู้สมาคมอาชีพ การพาณิชย์กรรมและการอุตสาหกรรม อันเป็นการกำเนิดสังคมทุนนิยมชนชั้นนายทุนที่มีกรรมกรหรือชนชั้นกรรมาชีพเป็นผู้ขึ้นต่อนายทุน อย่างไรก็ตามทั้ง 2 ชนชั้นนี้ ต่างมีการพึ่งพากันและกัน ขณะเดียวกันก็มีความขัดแย้งกันอย่างปฏิบัติ ซึ่งถึงจุดหนึ่งจะไม่มีการประนีประนอมหรือยอมให้มีความสัมพันธ์ทางการกดขี่ขูดรีดอีกต่อไป จนสามารถพิพากษาฟันธงได้ว่า ชนชั้นนายทุนจะต้องถูกทำลายโดยชนชั้นกรรมาชีพในท้ายที่สุด และหากประเมินสภาพทางชนชั้น ได้ถูกต้องก็เท่ากับการรู้จักแยกมิตร แยกศัตรู และนำการปฏิวัติไปสู่ชัยชนะในที่สุด (พัลลภา ปั่นงาม, 2519)

3.1.3 ลักษณะของชนชั้นและความขัดแย้ง

ระบบชนชั้น (Class System) เป็นระบบการจัดลำดับชั้นของคนในสังคม ใครเป็นชนชั้นใดไม่มีกฎหมายกำหนด ขอบเขตของชนชั้นไม่มีการขีดค้นไว้ชัดเจนแน่นอนว่าในสังคมหนึ่งจะมีกี่ชนชั้นและใครเป็นชนชั้นใด ลักษณะของชนชั้นและความขัดแย้งจึงเป็นการพูดถึงสภาพวิถีชีวิตหรือบทบาทหน้าที่ของชนชั้น ซึ่งชนชั้นในแต่ละประเทศหรือแต่ละท้องถิ่นมีระบบที่ไม่เหมือนกัน

ในส่วนปลีกย่อย แต่ก็ยังมีลักษณะโดยภาพรวมที่เหมือนกันในส่วนปลีกย่อย แต่ก็ยังมีลักษณะโดยภาพรวมที่เหมือนกัน ในการศึกษาลักษณะของชนชั้นนี้ ขอบค้วอย่างเฉพาะชนชั้นที่พอจะเป็นที่รู้จักกันดี เพื่อไม่ให้เนื้อหากว้างมากเกินไป

1. ลักษณะความขัดแย้งของชนชั้นลัทธิทุนนิยมกับชนชั้นแรงงาน

ลักษณะความขัดแย้งทางชนชั้นเหล่านี้ เกิดขึ้นจากการพัฒนาระบบการค้า ตอนปลายของยุคเหล่าขุนนาง ซึ่งอยู่ในช่วงระยะเวลาที่เกิดขึ้นของระบบอุตสาหกรรมสมัยใหม่ ที่ไม่มีความเท่าเทียมกันในด้านเศรษฐกิจและสังคม สำหรับชนชั้นลัทธิทุนนิยมในมุมมองของคนที่อยู่ในชนชั้นนี้มองตัวเองว่าทุนไม่ใช่สิ่งที่เอาเปรียบ แต่เป็นหลักประกันความมั่นคงของชีวิต ถึงแม้จะเป็นการสะสมหรือครอบครองกรรมสิทธิ์ผูกขาดก็ตาม อย่างที่สมิท (Adam Smith) กล่าวว่า มนุษย์มีความจำเป็นที่จะต้องมีการลงทุนไว้ก่อนเพื่อเลี้ยงชีวิต และเพื่อซื้อเครื่องมือและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ยังมีการสะสมทุนมากก็ยังมีการแข่งขันกันทำมาก ปริมาณทุนนี้ขึ้นอยู่กับการออมทรัพย์ ซึ่งเป็นการกระทำของสมาชิกแต่ละคนในสังคมเอง ซึ่งต่างต้องการจะยกระดับสภาพความเป็นอยู่ของตนเองการออมทรัพย์เพื่อลงทุนเป็นการกระทำเพื่อตัวเองของมนุษย์แต่ละคนโดยแท้ มิใช่เป็นการกระทำของสังคม (Adam Smith, 1776 อ้างใน ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2541: 37)

สอดคล้องกับนักวิชาการอย่างเช่น จอห์น ล็อก (John Locke) ที่ระบุว่า กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นหลักการที่จะช่วยส่งเสริมให้มนุษย์มีอิสระกระทำการต่างๆ ได้ และเป็นเครื่องสนับสนุนเสรีภาพ มิใช่เครื่องมือสำหรับใช้บังคับกดขี่ (William Ebenstein, 1954 : 137 อ้างใน ดวงเด่น วิฑูญาโณ, 2551:28-29) แต่ในขณะที่เดียวกันกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลนี้จะต้องไม่ใช่เพื่อกดขี่เอาเปรียบผู้อื่น บุคคลควรมีสิ่งของมากเท่าที่เขาจะใช้ประโยชน์บริโภคได้ ไม่ปล่อยให้เหลือเปล่าเสียหาย เป็นระบบที่มีลักษณะรองรับสิทธิ์ของบุคคลในเรื่องทรัพย์สินสมบัติส่วนบุคคล เสรีภาพในการดำเนินธุรกิจและการแข่งขันกันอย่างเสรี ระบบทุนนิยม(Capitalism)จึงเป็นแนวคิดที่ว่า ประชาชนควรมีเสรีภาพในการทำมาหากิน มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินต่างๆ รัฐเปิดโอกาสให้เอกชนลงทุนประกอบธุรกิจ และให้ประชาชนมีเสรีภาพในการผลิตและแข่งขันกันอย่างเสรี (ณรงค์ เสียงประชา, 2538 : 103 อ้างใน ดวงเด่น วิฑูญาโณ, 2551:28-29) แต่ในมุมมองของชนชั้นแรงงาน กลับมีมุมมองว่าชนชั้นนายทุนจะอาศัยทรัพย์สินส่วนตัวที่ครอบครองมาสร้างหรือควบคุมปัจจัยการผลิตเอาไว้ กรรมกรผู้ซึ่งปราศจากปัจจัยการผลิตต้องขายแรงงานของตนให้แก่นายทุน ต้องทำงานชดใช้ค่าแรงงานของตนและสร้างมูลค่าส่วนเกินให้นายทุนยึดเอาไป เมื่อนายทุนควบคุมปัจจัยการผลิตและควบคุมทุนในรูปแบบผูกขาดพลเมืองส่วนใหญ่จะเป็นผู้ไร้ปัจจัยการผลิต กรรมกรอาชีพไม่ไปรับจ้างก็จะอดตาย ก็จำเป็นต้องทำงานภายใต้อำนาจของนายทุน และยังพิเศษ คือ ชนชั้นนายทุนมีกฎหมายเรื่องกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน เป็นเครื่องมือปกป้องผลประโยชน์ มีรัฐคอยดูแลปัญหาให้ รัฐสมัยใหม่เป็นแต่เพียงคณะกรรมการจัดการ

ธุรกิจของชนชั้นนายทุน และเป็นเครื่องมือสร้างความชอบธรรมสำหรับชนชั้นบูคริด ลักษณะหน้าที่หลักของรัฐทุนนิยม คือ (ใจ อึ้งภากรณ์ และคณะ, 2543: 30)

1. จัดสรรแรงงานเสรีที่มีการศึกษาและฝีมือเพื่อเป็นแรงงานรับจ้าง
2. จัดสรรกฎหมายธุรกิจ กฎหมายกรรมสิทธิ์ และระบบเงินตรา
3. ปกป้องธุรกิจของนายทุนในประเทศจากการแข่งขัน และแก้ปัญหาการ

ล้มละลาย

4. จัดสรรกองกำลังติดอาวุธเพื่อปกป้องผลประโยชน์นายทุน

ลักษณะของความขัดแย้งของชนชั้นแรงงานหรือชนชั้นกรรมกร ซึ่งเป็นชนชั้นที่มากว่ควบคู่กับชนชั้นนายทุนหรือทุนนิยม ผู้ใช้แรงงานในอดีตอาจจะมีสถานภาพเป็นทาส แต่ในปัจจุบันผู้ใช้แรงงานก็อาจจะยังคงมีสถานภาพที่ไม่ต่างไปจากทาสในอดีตมากนัก เพราะสภาพความเป็นทาสถูกฟ้องถ่ายผ่านมาทางกฎระเบียบข้อบังคับ และการเอารัดเอาเปรียบบูคริดอย่างไม่เป็นธรรม ค่าตอบแทนแรงงานที่ได้ก็เพียงแค่ช่วยให้ชีวิตดำรงอยู่ได้ไปวันๆ จึงเป็นการยากที่ชนชั้นต่ำจะลุกขึ้นมาเสนอหน้าเทียบเคียงกับชนชั้นนายทุนได้ ความขัดแย้งในระบอบทาสนั้น การบูคริดดำเนินไปด้วยวิธีบังคับกันโดยตรง แต่ส่วนชนชั้นทุนนิยมการบูคริดดำเนินไปในรูปลักษณะที่ใช้เศรษฐกิจเข้าบังคับ (เดชา รัตตโยธิน, 2546: 90) ซึ่งเป็นรูปลักษณะกดขี่แรงงานอีกชนิดหนึ่ง กล่าวคือ นายทุนมีค่าตอบแทนแรงงานเป็นตัวประกันนั่นเอง

ชนชั้นกรรมกรขัดแย้งต่อต้านชนชั้นทุนนิยมด้วยข้อหาที่ว่า เป็นผู้กดขี่บูคริด เอารัดเอาเปรียบในฐานะเป็นผู้ยึดสัมปทานหรือยึดอำนาจในการผลิตเอาไว้ในมือ เป็นชนชั้นที่ครอบครองกรรมสิทธิ์ด้วยจำนวนคนไม่กี่คน แต่เดิมผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน (กรรมกรในอดีต) จะออกแรงทำงานจนพอเพียงที่จะเลี้ยงชีพ แต่เมื่อเขตกเป็นลูกจ้าง นายจ้างจะจ้างเขาทำงานเฉพาะเมื่อเขาจะทำกำไรให้เท่านั้น ภายใต้ความเจริญของเศรษฐกิจแบบทุนนิยมนี้ถือว่าการที่บุคคลมีทรัพย์สินและรายได้ต่างกันมากเป็นการทำลายอิสรภาพในการต่อรอง

หลักเกณฑ์ในการแบ่งชนชั้น

หลักเกณฑ์ที่นำไปใช้ในการจัดแบ่งชนชั้นแต่ละสังคมจะไม่เหมือนกัน บางสังคมมีหลักเกณฑ์มากน้อยต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่านิยมของคนในสังคมนั้น โดยทั่วไปสังคมจะมีหลักเกณฑ์หรือตัวแปรในการแบ่งชนชั้น โดยการใช้แบบวัตถุนิยม คือ เป็นการวัดจากสิ่งที่มองเห็นได้ และการวัด แบบอัตุนิยม คือ โดยความรู้สึกของบุคคล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ทรัพย์สินสมบัติและรายได้หรือเศรษฐกิจ ทรัพย์สินสมบัติเป็นเกณฑ์แบ่งชั้นของบุคคลอย่างเด่นชัดมากในทุกสังคม เพราะบุคคลผู้มีทรัพย์สินสมบัติมากย่อมมีโอกาสเลือกทางในการดำเนินชีวิตมากกว่า และดีกว่าบุคคลผู้ไม่มีทรัพย์สินสมบัติหรือมีทรัพย์สินสมบัติน้อย บางทีลักษณะเครื่อง

แต่งตัวหรือสมบัติที่มีอยู่ติดตัว ก็สามารถจัดชั้นคนได้ทันทีโดยไม่ต้องมีปัจจัยตัวอื่นมาเป็นเครื่องประกอบ (กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, 2531: 325)

2. อำนาจ (Power) อำนาจก่อให้เกิดชนชั้นได้ ซึ่งอาจเป็นอำนาจที่เกิดจากชัยชนะในสงคราม หรืออำนาจที่ได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มที่กุมอำนาจปกครองในประเทศ ก็กลายเป็นสมาชิกของชนชั้นสูงในสังคมได้ อำนาจนี้มักเปลี่ยนแปลง โยงกับอำนาจทางเศรษฐกิจอย่างที่คาร์ล มากซ์ (Karl Marx) กล่าวว่า การอยู่ในตำแหน่งที่ต่างกันในระดับชนชั้น ก่อให้เกิดผลประโยชน์ของชนชั้นที่ต่างกัน กล่าวคือ อำนาจการผลิตและอำนาจการครอบครองปัจจัยในกระบวนการผลิต (ลีว อีส เอ. โคเซอร์, 2533: 9)

3. วงศ์ตระกูล ครอบครัวใดเป็นครอบครัวเก่าแก่ มีตำแหน่งฐานะทางสังคม มีคุณงามความดีต่อชาติบ้านเมืองและสังคม ย่อมได้รับเกียรติได้รับการยกย่องและถูกจัดอยู่ในชนชั้นสูง

4. อาชีพ อาชีพเป็นเกณฑ์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการแบ่งชั้นของบุคคล เพราะอาชีพนั้นมีศักดิ์ศรีไม่เท่ากัน บางอาชีพสังคมยกย่องโดยไม่คำนึงถึงรายได้ การที่อาชีพหนึ่งเป็นเครื่องหมายของชนชั้นสูง ก็เพราะอาชีพของชนชั้นสูงให้อำนาจทางการปกครองและเศรษฐกิจได้มากกว่าอาชีพของชนชั้นต่ำ (พิทยา สายหู, 2532 : 164)

5. การศึกษา การศึกษาเป็นปัจจัยส่งเสริมการเปลี่ยนชนชั้น หรือจัดชั้นของบุคคลในสังคมได้ บุคคลผู้ได้การศึกษาสูงย่อมมีฐานะทางสังคมแตกต่างจากบุคคลผู้ได้รับการศึกษาน้อยสามารถทำงานใหญ่ได้ พูดยอะไร คิดอะไร ก็มีคนฟัง มีคนเชื่อ มีคนศรัทธายิ่งกว่าคนได้รับการศึกษาน้อย

6. ภูมิฐานะ สภาพทางภูมิศาสตร์ของแต่ละท้องถิ่นไม่เหมือนกัน บางแห่งอุดมสมบูรณ์บางแห่งแห้งแล้ง การที่คนเมืองหลวงถือตนว่าสูงกว่าคนจากภูมิลำเนาชนบท ก็เพราะว่าเมืองหลวงเป็นแหล่งของทั้งอำนาจปกครองและเศรษฐกิจ โดยปกติแล้วบุคคลที่มีสถานภาพสูงย่อมแสวงหาถิ่นอาศัยสะดวกสบายหรือมีภูมิประเทศที่สวยงาม (พิทยา สายหู, 2532 : 164)

7. ศาสนาที่ก่อให้เกิดแนวคิดชนชั้น หมายถึง การยกย่องศาสนาเก่าของตนว่าดีกว่าคนอื่นกว่าศาสนาเก่าพันธุอื่นๆ ทั้งในแง่คำสอน เสื้อผ้าการแต่งกาย และพิธีกรรมธรรมเนียมปฏิบัติ แต่ทั้งนี้ก็ต้องแยกศึกษาเป็นรายกรณีไป เพราะคนส่วนใหญ่มีความรู้สึกศาสนาของตนสูงส่งด้วยกันทั้งนั้น ต่างก็ไม่ยอมรับว่าศาสนาหลักของตนเป็นศาสนาของชนชั้นต่ำ

3.1.4 เหตุให้เกิดความขัดแย้งทางชนชั้นภายใต้ลัทธิทุนนิยม

ลัทธิทุนนิยมปรากฏตัวขึ้น ในท่ามกลางการล่มสลายหรือหยุดชะงักของเศรษฐกิจระบบขุนนาง และในเวลาทีระบอบไพร่หรือทาสนาได้เริ่มที่จะยกเลิกไปหรือผ่อนปรนโครงสร้างของชนชั้นในสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปพร้อมๆ กับการปฏิวัติอุตสาหกรรม ในขณะนั้นสังคมได้เริ่มแบ่งออกเป็น 2 ชนชั้น คือ ชนชั้นนายทุน (Capitalists) และชนชั้นกรรมาชีพ (Proletariat) เหล่า

พวกนายทุนเป็นเจ้าของการผลิตและใช้อำนาจทางการเมือง ส่วนพวกชนชั้นกรรมาชีพเป็นคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ระบบอุตสาหกรรมแบบทุนนิยมนี้มีทุนสะสมอยู่ในมือของคนส่วนน้อยมีการแสวงหากำไรและการแก่งแย่งแข่งขัน ได้ทำให้เกิดเทคนิคขยายตัวและทำให้ลักษณะการผลิตแรงงานเพิ่มขึ้น ความเจริญเติบโตของเทคนิคปัจจัยการคมนาคม เมืองและชนชั้นกรรมาชีพได้ขยายตัวอย่างมากมาย (เดซา รัตตโยธิน, 2546 : 91-98)

การปฏิวัติของชนชั้นนายทุนได้โค่นอำนาจการปกครองของเหล่าขุนนาง เปลี่ยนอำนาจการปกครองมาอยู่ในมือของตัวแทนทุนนิยม (รัฐ) เป็นการแผ้วถางทางให้แก่การขยายตัวของลัทธิทุนนิยม แต่ก็ดูเหมือนสภาพการบูคริคเอาเรียดเอเปียบมิได้หมดไปพร้อมกับระบบขุนนางเลย ยังคงมีปรากฏอยู่ในสังคมนายทุน ที่เปลี่ยนไปเป็นเพียงแต่การเปลี่ยนแปลงรูปลักษณะเท่านั้น สังคมลัทธิทุนนิยมจึงจัดเป็นชนชั้นบูคริคชนิดหนึ่ง (บุญศักดิ์ แสงระวี, 2544 : 115) เพราะมีการเอาเรียดเอเปียบและยึดครองปัจจัยการผลิตเอาไว้ด้วยคนไม่กี่คน ซึ่งก็ไม่ต่างจากชนชั้นขุนนางทั้งหลาย

สภาพการเอาเรียดเอเปียบหรือความไม่ยุติธรรมที่ชนชั้นกรรมาชีพได้รับ ชนชั้นกรรมาชีพจึงได้มีแนวคิดหาทางออกเบื้องต้น ด้วยการรวมกลุ่มกันผลิตหรือรวมกลุ่มกันเพื่อการสร้างอำนาจต่อรอง นั่นเป็นเหตุให้ชนชั้นกรรมกรหรือชนชั้นแรงงานจำเป็นต้องมารวมกันเป็นกลุ่มก้อนขึ้น เพื่อต่อต้านระบบทุนนิยมและสร้างระบบสังคมนิยมใหม่ขึ้นมา พร้อมกันนั้นได้วิจารณ์หรือโจมตีระบบทุนนิยมว่า (นาม สงวนทรัพย์, 2537 : 134)

1. เป็นระบบเศรษฐกิจที่แข่งขันกันทำ
2. ทำให้เสียเงินเปล่าไปเป็นจำนวนมากในการโฆษณาแข่งขันกัน
3. ชนชั้นกรรมาชีพไม่ได้รับความยุติธรรมเพียงพอ
4. การแบ่งผลกำไรไม่เป็นธรรม ชนชั้นกรรมาชีพได้น้อย นายทุนได้มาก
5. ผลการแข่งขันทำให้เกิด
 - ลดคุณภาพสินค้าเพื่อให้สินค้ามีต้นทุนน้อย จะได้แข่งขันชนะคนอื่น
 - ใช้สตรีและเด็กทำงานเพราะค่าแรงถูก
 - อุตสาหกรรมขนาดใหญ่บีบบังคับขนาดเล็กได้ เพราะมีทุนมากกว่า

ลักษณะเป้าหมายของชนชั้นนายทุนกับชนชั้นกรรมาชีพหรือกรรมกรที่ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ

เป้าหมายนายทุน คือ ผลกำไรจากการลงทุน

เป้าหมายกรรมกร คือ ชั่วโมงทำงานที่เหมาะสม ได้ค่าจ้างตรงตามมาตรฐาน

ครองชีพ มีสวัสดิการ มีทุนเลี้ยงชีพในกรณีว่างงาน เจ็บป่วย ฯลฯ

การต่อสู้ของชนชั้นกรรมาชีพกับชนชั้นนายทุน เป้าหมายในการโค่นล้ม ก็คือ การทำลายรูปแบบการผลิตกรรมแห่งลัทธิทุนนิยม ทำลายชนชั้นและการขูดรีดให้สิ้นเชิง เพื่อจะวิวัฒนาการก้าวไปสู่สังคมนิยม การต่อสู้เพื่อก้าวสู่สังคมนิยมนี้ต้องมาจากการต่อสู้ของชนชั้นกรรมาชีพเท่านั้นจากล่างสู่บน คนอื่นปลดปล่อยกรรมาชีพไม่ได้ กรรมาชีพสมัยใหม่คือ ลูกจ้างทั้งหมดที่ไร้ปัจจัยการผลิต (ใจ อึ้งภากรณ์ และคณะ, 2543: 73)

3.1.5 การเกิดขึ้นของชนชั้นในสังคมนิยม

สังคมนิยม นั้นเป็นรูปแบบการผลิตกรรมในระยะเริ่มแรกของระบอบคอมมิวนิสต์ ภายในระยะนี้ทุนนิยมยังมีเหลืออยู่บ้าง แต่จะต้องก้าวไปสู่ความดับสูญไปที่ละน้อยของระบบทุนนิยม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ทำงานอยู่ภายใต้หลักการที่ว่า ทุกคนทำงานตามความสามารถ ทุกคนได้รับผลตามความสามารถ แต่เมื่อก้าวเข้าสู่ความเป็นสังคมนิยมแล้ว จะเป็นการแสดงถึงพัฒนาการของพลังการผลิตภายใต้ระบอบคอมมิวนิสต์ได้ก้าวสู่ระดับสูงสุด ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ทำงานจึงสามารถใช้หลักการที่ว่า ทุกคนทำงานตามความสามารถ ทุกคนได้รับผลตามความต้องการ (เดชา รัตตโยธิน, 2546:165) ในระยะนี้ทุกคนต่างถือเอาการทำงานเป็นกิจวัตรสำคัญแห่งการดำรงชีวิตของตน ในขณะเดียวกันทุกๆ คนก็มีเวลาพอเพียงที่จะมาดำเนินงานทางศิลปะและด้านวัฒนธรรมอื่นๆ การวิวัฒนาการของสังคมนิยม เป้าหมาย คือ การพัฒนาตนเองไปสู่สังคมนิยม เป้าหมายของสังคมนิยมที่เรารู้จักกัน คือ เป็นสังคมที่ปราศจากชนชั้น ปราศจากการขูดรีด

รูปแบบการผลิตแห่งระบอบคอมมิวนิสต์มีจุดพิเศษ ก็คือว่า ปัจจัยการผลิตทั้งหมดล้วนเป็นกรรมสิทธิ์สาธารณะ เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตตลอดถึงเครื่องอุปโภคที่จำเป็นแต่จะยึดครองกรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตไม่ได้ จะมีได้ก็เพียงปัจจัยการผลิตที่ไม่สำคัญบางอย่าง เมื่อเอกชนไม่สามารถยึดครองปัจจัยการผลิตเป็นกรรมสิทธิ์ของตนได้ ก็จะไม่มียุทธศาสตร์ที่จะอาศัยอำนาจในการยึดครองปัจจัยการผลิตมาดำเนินการขูดรีดแรงงานส่วนเกินของผู้อื่น (เดชา รัตตโยธิน, 2546 :151)

3.1.6 เหตุผลนามธรรมผลักดันความขัดแย้งระหว่างชนชั้น

ธรรมชาติของความขัดแย้งจะเกิดตามมากับความมีชนชั้น นักวิชาการส่วนมากจะมุ่งอธิบายเหตุความขัดแย้งทางชนชั้นว่า เกิดจากด้านวัตถุหรือรูปธรรมเป็นฉนวนเหตุของความขัดแย้งส่วนทางด้านนามธรรมนั้น ไม่ค่อยมีใครพูดถึงมากนัก เหตุความขัดแย้งนามธรรมนี้เป็นความรู้สึกเป็นความคิด เป็นพลังงานขับเคลื่อนที่เรามองไม่เห็น ตัวอย่างเช่น “ความอยากได้ อยากใหญ่ และใจแคบ” ถือได้ว่าเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิด “ความหวาดกลัว ระวัง และไม่ไว้ใจกัน” จะเป็นเชื้อประทุให้เกิดความขัดแย้งได้ สอดคล้องกับพระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ) และพระเทพโสภณ (ประยูร ฐมฺมจิตฺโต) ที่มีความเห็นที่คล้ายคลึงกันว่า “ตัวปัญหา” ของความขัดแย้งอยู่ที่ “อวิชชา” ซึ่งแตก

กึ่งใหญ่ออกมาเป็น “ความโลภ ความโกรธ และ ความหลง” เป็นตัวหล่อเลี้ยงให้คนแย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์ โดยไม่คิดที่จะเผื่อแผ่และเห็นใจคนอื่น ๆ

นักสังคมวิทยาที่ดูเหมือนจะเห็นด้วยกับแนวความคิดนี้ ด้วยเชื่อว่าชนชั้นเกิดจากพลังความต้องการที่ขั้วกันให้มนุษย์ต้องดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พลังความต้องการที่ขั้วกันมนุษย์นี้ คือ ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) อำนาจ(Power) การยอมรับนับถือทางสังคม (Recognition) และสวัสดิภาพของคนอื่น (Welfare of Others) (นวม สงวนทรัพย์, 2537 : 125)

จากความจำเป็นหรือความต้องการที่ได้ส่งผลมาจากพลังขั้วกันภายในนี้ จะนำไปสู่การขั้วเคลื่อนของกลุ่มชนที่อาจจะปะทะกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

นักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยม (Humanist) อย่างเช่น มาสโลว์ (Abraham Maslow) มองพลังผลักดันภายในที่ทำให้ความขัดแย้งเกิดขึ้นในชนชั้นนั้น มาจากหลากหลายสาเหตุด้วยกัน แต่ที่สำคัญมาจากความต้องการ 5 ประเภท คือ (Abraham Maslow, 1908-1970 อ้างใน ณรงค์ เสียงประชา, 2538 : 118-119)

1. ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self – Fulfillment Needs)
2. ความต้องการนิยมนับถือในตนเอง (Ego Needs)
3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs)
4. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)
5. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs)

ส่วนนักจิตวิทยาท่านอื่นๆ ได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมในประเด็นเกี่ยวกับความขัดแย้งทางชนชั้น ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้หลายประเด็น กล่าวคือ (Henkin A.B., 2000 : 142 – 154 อ้างใน ดวงเด่น จิตญาโณ, 2551:56-57)

1. ความขัดแย้งด้านเป้าหมาย คือ ความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการที่เป้าหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหนึ่งมีความต้องการต่อสิ่งที่จะได้รับแตกต่างจากอีกบุคคลหนึ่ง
2. ความขัดแย้งด้านความคิด คือ ความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการที่แต่ละฝ่ายมีความคิดเห็นที่ไม่ลงรอยกัน
3. ความขัดแย้งด้านความรู้สึก คือ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาเมื่อบุคคลหนึ่งมีทัศนคติหรือความรู้สึกที่ขัดแย้งกับอีกฝ่ายหนึ่ง
4. ความขัดแย้งด้านพฤติกรรม คือ ความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการที่บุคคลหนึ่งกระทำการบางอย่าง ซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับของอีกฝ่ายหนึ่ง

กลุ่มนักพฤติกรรมศาสตร์คอนราด ลอเรนซ์ (Konrad Lorenz) แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่ากระบวนการของความขัดแย้งทางชนชั้นของมนุษย์ เกิดจากพื้นฐานของแนวความคิด

สัญชาตญาณความก้าวร้าว (Instinctual Theories Of Aggression) สอดคล้องกับความเห็นหลายท่าน ไม่ว่าจะเป็นมองเทจ (Mongtague) กอร์เนย์ (Gorney) สตอร์ร (Storr) ที่ศึกษาในเรื่องมนุษย์และความก้าวร้าวของมนุษย์ ซึ่งเห็นตรงกันว่า ความขัดแย้งและการต่อสู้เป็นกระบวนการเพื่อการทดแทนหรือชดเชย สิ่งที่เป็นสัญชาตญาณก้าวร้าวทำลายล้างมนุษย์ โดยผ่านทางความขัดแย้งหรือการแข่งขันนั้นหมายถึงว่ามันเป็นกระบวนการพองถ่ายของความโกรธหรือความกดดันภายใน เหมือนอย่างที่สุดักษณ์ ศิวรักษ์ เห็นว่าเหตุของความขัดแย้งมาจาก “ความโกรธ” ซึ่งสภาวะเช่นนี้ทำให้เกิดความเกลียดชัง ทำร้ายและฆ่ากันในหมู่มนุษย์ (สุดักษณ์ ศิวรักษ์, 2522 : 318)

เหตุภายนอกที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง เช่น เศรษฐกิจ ผลประโยชน์ อำนาจ เป็นต้น เป็นตัวกระตุ้นเร่งเร้าให้เกิดความขัดแย้งในชนชั้นสังคม ความต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง ด้านเศรษฐกิจก็คือรายได้ ทรัพย์สินที่ถือครองและการมีงานทำ เป็นต้น ด้านสังคมก็คือ ระดับการศึกษาความทันสมัยและฐานะทางสังคม (เทียบฉาย กิระนันท์ 2530, หน้า 99-107 อ้างใน ดวงเด่น จิตญาโณ, 2551 : 58-59) ความแตกต่างกันดังกล่าวจัดได้ว่าเป็นเหตุเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้คนในสังคมเกิดความขัดแย้งกัน ในขณะที่ชัชวรัตน์ สถาอนันท์ ก็เห็นสอดคล้องว่าตัวแปรในด้านสังคมและเศรษฐกิจเกี่ยวเนื่องกับการดำรงชีวิต การดำรงชีวิตทำให้เกิดความขัดแย้งทางด้านชนชั้นและช่วงชิงทรัพยากรในระดับต่างๆ (ชัชวรัตน์ สถาอนันท์, 2539 : 36-37 อ้างใน ดวงเด่น จิตญาโณ, 2551 : 58-59)

ประเด็นเรื่องของอำนาจและผลประโยชน์นั้น ราล์ฟ ดาห์เรนดอร์ฟ (Ralf Dahrendorf) ชาวเยอรมัน ได้ชี้ว่า บางครั้งอำนาจมีอยู่น้อยหายาก กลุ่มย่อยๆ ในองค์กรทางสังคมจึงต้องแข่งขันต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจอันน้อยนั้น และเห็นว่าเหตุความขัดแย้งทางสังคม เกิดจากการกดขี่ระหว่างกลุ่มต่างๆ การขัดกันในเรื่องผลประโยชน์มาจากการได้รับส่วนแบ่งอำนาจไม่เท่ากัน ระหว่างกลุ่มเหนือ (Dominant) กับกลุ่มใต้ (Subjugated) การขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในองค์กรสังคมทุกระดับ (Ralf Dahrendorf, 1959 อ้างใน ดวงเด่น จิตญาโณ, 2551 : 58)

ส่วนนักปรัชญาทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory) ได้เสนอภาพรวมที่เป็นแนวคิดสาเหตุหลักใหญ่ ที่ทำให้ความขัดแย้งเกิดขึ้นในชนชั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น เช่น (สัญญาวิวัฒน์, 2543 : 55 – 86)

1. การที่บุคคลมีอำนาจไม่เท่ากัน ทำให้คนมีอำนาจมากถือโอกาสเอาเปรียบผู้มีอำนาจน้อย เป็นแหล่งที่มาของความตึงเครียด และการขัดแย้งในสังคม
2. การที่สังคมมีวัตถุของหายากอยู่อย่างจำกัด เป็นเหตุให้ต้องมีการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อให้ได้ส่วนแบ่งจากของที่มีอยู่จำกัดนั้น

3. ในสังคมมีกลุ่มต่างๆ ที่มีเป้าหมายไม่เหมือนกัน กลุ่มเหล่านี้จึงต้องแข่งขันช่วงชิงกันเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น เป็นเหตุให้ต้องมีการกระทบกระทั่งขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มขึ้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับชนชั้นของนักคิด นักวิชาการ ด้านสังคมวิทยาข้างต้น จะเห็นได้ว่าอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 ได้ยึดถือแนวคิดเรื่องชนชั้นและความขัดแย้งของนักคิดนักวิชาการต่างๆ เหล่านี้ เป็นอุดมการณ์พื้นฐานสำหรับการต่อสู้หรือชี้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทยในช่วงการต่อสู้ที่ผ่านมา เพื่อต่อสู้แย่งชิงผลประโยชน์ทางทรัพยากร เศรษฐกิจ ระหว่างคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 กับรัฐบาลกลางในเวลานั้น

3. การเข้ามาของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร

ภาคอีสานในทศวรรษ 2470 โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 นั้น หากพิจารณาทางด้านคมนาคมภายในหัวเมืองอีสานแล้ว จะพบว่า เป็นไปด้วยความยากลำบาก มีเพียงทางรถไฟเท่านั้นที่ถือว่าเป็นเส้นทางที่สะดวกที่สุดในสมัยนั้น เส้นทางรถไฟสายแรกในภาคอีสานคือสายกรุงเทพฯ-นครราชสีมาในปี พ.ศ. 2443 ซึ่งต่อมาได้ขยายไปถึงจังหวัดบุรีรัมย์ในปี พ.ศ. 2468 และจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2469 ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานีได้เปิดเดินรถในปี พ.ศ. 2470 และ 2473 ตามลำดับ (สุวิทย์ ธีรคำสวัต และดรรารัตน์, 2541 : 62-63) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในต้นทศวรรษ 2470 มีเพียงเส้นทางรถไฟสายเดียวเท่านั้นที่เป็นเส้นทางคมนาคมที่สะดวกที่สุดในช่วงนั้นที่ใช้ในการติดต่อกับเมืองต่างๆ โดยเฉพาะหัวเมืองแถบภาคกลางและกรุงเทพฯ ส่วนหัวเมืองอื่นๆ ที่ไม่มีรถไฟผ่านต้องใช้วิธีเดินทางด้วยเกวียนและม้าเพื่อมาต่อรถไฟในหัวเมืองที่มีสถานีรถไฟอีกทอดหนึ่ง ทำให้การเดินทางเป็นไปด้วยความยากลำบากเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะหน้าฝน

นอกจากนี้ หากพิจารณาทางด้านการศึกษาจะพบว่า ในทศวรรษ 2470 การศึกษาในภาคอีสานเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ แล้ว ยังไม่ก้าวหน้า ดังเช่น มณฑลอุดร มีการสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเพียงแห่งเดียวเท่านั้นคือ ที่ จังหวัดอุดรธานี ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 และ 8 นั้นรัฐยังไม่ดำเนินการจัดตั้งให้ จึงมีผลทำให้นักเรียนจากมณฑลแถบนี้ต้องลงมาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ ขณะที่มณฑลพายัพ และที่นครศรีธรรมราชรัฐบาลได้จัดให้มีการศึกษาถึงชั้นมัธยม 8 มาหลายปีแล้ว (กจช. สร.0201.8/13 หลวงวรนิติปริชา พ.ศ. 2475-2476)

กิจกรรมทางการเมืองและอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ได้ เริ่มขึ้นมานานแล้วในสังคมไทย นับตั้งแต่ต้นทศวรรษ 2460 ในบรรดาชนกลุ่มน้อยเชื้อสายญวนและจีนเป็นส่วนใหญ่ โดยในช่วงระยะแรกนี้ ชาวเวียดนาม ได้มีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นช่องทางสำหรับการแทรกซึมของอิทธิพล

ของคอมมิวนิสต์เข้าสู่ประเทศไทย โดยกลุ่มญวนชาตินิยม ได้เริ่มขึ้นภายหลังจากที่องค์การโคมินเทอร์น (Comintern) ได้ให้การสนับสนุนขบวนการกู้ชาติในปี พ.ศ. 2462 โฮจิมินห์ นักชาตินิยมชาวนญวนได้ออกเคลื่อนไหวในช่วงนี้ประเทศที่โฮจิมินห์ออกแพร่ลัทธิชาตินิยมในระยะแรกมากที่สุดก็คือฝรั่งเศส โดยได้ออกหนังสือพิมพ์ “เลอ ปาเรีย” (Le Paria) และยังก่อตั้ง “สมาคมชาวอาณานิคม” รวมทั้งเขียนหนังสือพิมพ์เรื่อง “การล่าเมืองขึ้นของฝรั่งเศส” (ธงชัย พึ่งกันไทย, 2521 : 76-77) และที่ประเทศจีนนั้น โฮจิมินห์ ได้ทำการเคลื่อนไหวอยู่ที่กวางเจา ได้เข้าร่วมการก่อตั้งขบวนการปฏิวัติของพรรคประเทศเอเชียอาคเนย์และผลักดันการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ในอินโดจีน ในปี พ.ศ. 2468 (ค.ศ. 1925) มีการจัดตั้งสมาคมชาวนุ่ม เวียดนามร่วมอุดมคติปฏิวัติที่กวางตุ้ง และงานเขียนของ Judith A. Stowe ได้ระบุไว้ว่าสมาคมดังกล่าวจัดตั้งขึ้นเพื่อเตรียมการอบรมทางการเมืองและการทหารสำหรับเพื่อนร่วมชาติ ซึ่งบางคนมาจากประเทศไทย ทั้งจากกรุงเทพฯ และเมืองต่างๆ ในภาคอีสานที่มีชุมชนชาวเวียดนามอาศัยอยู่ ดังเช่น ในปีนี้ได้มีชาวนุ่มชื่อ โหว ซิน ก๊วก ได้ถูกส่งเข้ามายังประเทศไทยเพื่อทำการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์กับลัทธิชาตินิยมในหมู่คนญวน และชักชวนคนญวนไปศึกษาที่กวางตุ้ง (Judith A. Stowe, 1991: 46 อ้างใน ธงชัย พึ่งกันไทย, 2521:78)

ต่อมาอีก 3 ปี หลังการก่อตั้งสมาคมชาวนุ่มเวียดนามแล้ว ในปี พ.ศ. 2471 (ค.ศ. 1928) ในงานของซิมเมอร์แมน (2529 : 68) และหนังสือประวัติพรรคประชาชนปฏิวัติลาว (1989 : 12) กล่าวตรงกันว่าในปีดังกล่าวนี้ โฮจิมินห์ผู้นำคอมมิวนิสต์เวียดนามได้เริ่มรวบรวมชุมชนเวียดนามในประเทศไทยเพื่อให้การสนับสนุนขบวนการปฏิวัติของตนในอินโดจีนฝรั่งเศส โดยโฮจิมินห์ ได้เดินทางมาที่ภาคอีสานของไทย เพื่อจัดตั้งและชี้นำขบวนการปฏิวัติ โดยใช้นามแฝงว่าลุงจีน (Old Chin) และลุงห้วง (Old Vuong) ทำการออกหนังสือพิมพ์ชื่อ “ทันอาย” (Than Ai) ซึ่งแปลว่ามิตรภาพ (Friendship) (ธงชัย พึ่งกันไทย, 2521 : 78) ในหนังสือประวัติพรรคประชาชนปฏิวัติลาว (1989 : 12) บันทึกไว้ว่า หลังจากได้อบรมอยู่ที่อุดรธานี ก็ได้มอบหมายหน้าที่ให้บรรดาสหายที่เคลื่อนไหวอยู่เวียงจันทน์ไปประชุมร่วมกัน ที่วัดแห่งหนึ่งในเมืองหนองคาย เพื่อสืบค้นสภาพการณ์ทุกด้านของลาวและเวียงจันทน์ การประชุมครั้งนี้ใจความสำคัญประการหนึ่งก็คือ การกล่าวว่า “คนอินโดจีนคนไหนอยู่ที่ไหนก็ต้องทำการปฏิวัติขับไล่ฝรั่งเศสอยู่ตรงนั้น นอกจากนี้โฮจิมินห์ได้แนะนำให้บรรดาสหายลาวรักษาความสัมพันธ์กับพรรคคอมมิวนิสต์สยามให้ดี เพื่อให้มีความสะดวกในการเคลื่อนไหวปฏิวัติ“ หลังจากนั้น ในระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2471 (ค.ศ. 1928) โฮจิมินห์ได้ปลอมตัวเป็นช่างไม้ออกจากดินแดนสยามเข้ามายังลาว โดยผ่านเมืองปากเซเดินขึ้นมาสวรรณเขตถึงเชียงขวาง เพื่อสังเกตสภาพการณ์และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนด้วยตนเอง แล้วจึงกลับมายังสยาม (สถาบันวิทยาศาสตร์สังคมแห่งชาติ, 1989 : 12-13)

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าภาคอีสาน ในระยะแรกเริ่มที่ได้เกี่ยวข้องกับลัทธิคอมมิวนิสต์ นั้นจะพบว่ามิชชาเวียดนาม โดยเฉพาะ โฮจิมินห์เป็นแกนนำสำคัญในการเคลื่อนไหว เพื่อกอบกู้เอกราช ของชาติเป็นสำคัญ ดังนั้นภาคอีสานในช่วงทศวรรษ 2470 จึงมีฐานะเป็นพื้นที่ที่ใช้ในการเคลื่อนไหว ของการกู่ชาติของกลุ่มประเทศอินโดจีน นอกจากนี้หากพิจารณาในเรื่องประชากรแล้วจะพบว่า ภาค อีสานยังเป็นภูมิภาคที่มีชาวเวียดนามอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และยังเป็นภูมิภาคที่มีพื้นที่ที่สามารถใช้ ในการติดต่อกับเมืองสำคัญๆ ของลาวและเวียดนาม ขณะเดียวกันภาคอีสานยังเป็นดินแดนที่อยู่ ห่างไกลจากศูนย์กลางอำนาจของไทยอีกด้วย จึงทำให้ง่ายในการเรียกประชุมผู้นำคอมมิวนิสต์แถบ อินโดจีนโดยใช้พื้นที่ในเขตแดนภาคอีสานในการเคลื่อนไหว

จากความพยายามในปี พ.ศ. 2471 นี้ ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการริเริ่มความพยายามครั้ง ต่างๆ ของพรรคคอมมิวนิสต์ในอินโดจีน ในวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2472 (ค.ศ. 1929) คอมมิวนิสต์ได้มี จดหมายเรียกร้อยมายังบรรดาพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนว่า (สถาบันวิทยาศาสตร์สังคมแห่งชาติ, ลาว, 1989 : 13) “หน้าที่สำคัญอันดับหนึ่งและริบด่วนที่สุดของบรรดาพรรคอินโดจีน ก็คือการตั้งพรรค ปฏิวัติพรรคหนึ่งของชนชั้นกรรมาชน พรรคนั้นต้องเป็นพรรคหนึ่งพรรคเดียวและที่อินโดจีนมีแต่เพียง พรรคเดียวเท่านั้นที่เป็นการจัดตั้งคอมมิวนิสต์..” ซึ่งในที่สุดในปีต่อมาคือปี พ.ศ. 2473 (ค.ศ. 1930) ใน การประชุมที่ฮ่องกงในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2473 (ค.ศ. 1930) โฮจิมินห์ได้เข้าร่วมประชุม กับผู้แทน สากลคอมมิวนิสต์และตัวแทนจากอินโดจีนภายใต้การเป็นประธานของโฮจิมินห์ ในการประชุมครั้งนี้ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ในการรวมทุกพรรคคอมมิวนิสต์เข้าเป็นพรรคเดียว ภายใต้ชื่อว่าพรรคคอมมิวนิสต์ เวียดนาม และต่อมาในเดือนตุลาคม 2473 (ค.ศ. 1930) ก็ได้เปลี่ยนชื่อพรรคเป็นพรรคคอมมิวนิสต์อิน โดจีน (สถาบันวิทยาศาสตร์สังคมแห่งชาติ, 1989 : 14) และพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนยังได้ย้าย กองบัญชาการหลายหน่วยมาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยเป็นการชั่วคราว ระหว่างปี พ.ศ. 2474-2476 (ค.ศ. 1931-1933) เพื่อหลบการปราบปรามอย่างรุนแรงของทางการฝรั่งเศสที่ปกครองอาณานิคมในอินโดจีน (ซิมเมอร์แมน, 2529 : 68) ในการเข้ามาครั้งนี้ เพื่อทำการโฆษณาเผยแพร่วาทะ คอมมิวนิสต์ และแสวงหาความร่วมมือในกลุ่มคนญวนในประเทศไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น (สิทธิานต์ รัศมีประเทศและคนอื่นๆ, 2523 : 36) และนอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า

ประการแรก ในต้นปี พ.ศ. 2476 (ค.ศ. 1933) ได้มีการอบรมให้แก่คณะพรรคเมืองขึ้นหลาย แห่งที่จังหวัดนครพนม หนองคาย พนักงานสมาชิกพรรคที่อยู่ตามหน่วยต่างๆ และเป็นผู้นำในการจัดตั้ง มหาชนที่ลาว ครั้นถึงเดือนพฤศจิกายนในปีเดียวกันนี้ก็ได้มีการประชุมบรรดาคณะพรรคการเมือง ในที่ แห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย การประชุมครั้งนี้ได้กำหนดที่ตั้งของลาวในเวลานั้นว่า เป็นที่สำคัญที่มีความหมายทางยุทธศาสตร์ของพรรคคอมมิวนิสต์ อินโดจีนในการเชื่อมสายติดต่อระหว่างอินโดจีนกับจีน โดยผ่านสยาม (สถาบันวิทยาศาสตร์สังคมแห่งชาติ, ลาว, 1989: 15-17)

ประการที่สอง ในปี พ.ศ. 2477 การเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์เริ่มชัดเจนขึ้น มีการทิ้งระเบิดในภาคอีสานในนามของ “คณะไทยหนุ่ม” (พวงศาสตร์ อุทโท, 2536 : 5) ในจังหวัดต่างๆ ตั้งแต่ นครราชสีมา อุบลราชธานี นครพนม สกลนคร และหนองคาย และการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ในอีสานช่วงนี้ ได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในใบปลิว เช่น เหตุการณ์แจกใบปลิวที่เกิดขึ้นที่จังหวัดหนองคาย และนครพนม ได้เริ่มปฏิบัติการขึ้นตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม 2477 มีเนื้อหาที่นอกจากจะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลแล้ว ยังมีเนื้อหาแสดงความคิดเห็นในเรื่องภายในต่างๆ โดยภายในรัชชูปการอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการเคลื่อนไหวอีกครั้งในเช้าตรู่วันที่ 28 เมษายน ในนามพรรคคอมมิวนิสต์สยามโดยตรง ใบปลิวนี้ถูกแจกพร้อมกันทั้งในกรุงเทพฯ และภาคอีสาน ในจังหวัดหนองคาย อุบลราชธานี อุครธานี นครราชสีมา เลย ขอนแก่น สกลนคร และนครพนม และการเคลื่อนไหวนี้ยังได้เกิดขึ้นอีกครั้ง ในคืนวันที่ 12 กันยายน ปีเดียวกัน โดยได้มีการแจกใบปลิวพร้อมกันในกรุงเทพฯ เชียงใหม่ สุรินทร์ และหนองคาย (เออีจิ มูราชิมา, 2539 : 109 – 111)

คอมมิวนิสต์ได้เริ่มเคลื่อนไหวทำการโฆษณาเพื่อหาสมาชิกตั้งแต่ พ.ศ. 2490 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในจังหวัด หนองคาย นครพนม สกลนคร อุครธานี เลย อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ รวม 9 จังหวัด มีกำลังคอมมิวนิสต์ถืออาวุธประมาณ 1,500 – 2,000 คน ตั้งฐานปฏิบัติการอยู่บริเวณเทือกเขาภูพาน (ที่ทอดผ่านจังหวัดนครพนม สกลนคร และอุครธานี) และบริเวณตอนใต้ของจังหวัดอุบลราชธานี (หน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน, 2558)

ในช่วงทศวรรษ 2490 การเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนอีสานนอกระบบรัฐสภามีสูงขึ้น เพราะการที่รัฐบาลได้ปราบปรามปัญญาชนหัวก้าวหน้าอย่างรุนแรง เป็นการเบียดขับ ส.ส.อีสานให้ออกไปจากการมีส่วนร่วมในรัฐสภา นักการเมืองและปัญญาชนอีสานบางส่วนได้หลบหนีจากอำนาจเผด็จการมาทำการต่อสู้แบบมวลชนในภาคพื้นชนบท โดยได้ยึดเอาเทือกเขาภูพานฐานที่มั่นเดิมของเสรีไทยเป็นศูนย์กลาง นอกจากการสนับสนุนกองกำลังกู้ชาติในอินโดจีน คนอีสานยังได้ทำการเคลื่อนไหวเรียกร้องสันติภาพคัดค้านการทำสงครามในเกาหลี หรือที่รู้จักกันในนาม “กบฏสันติภาพ” (อริน, 2552) ภายใต้การนำของนายครอง จันดาวงศ์ อดีตครูฝึกเสรีไทยเป็นผู้นำ โดยครูครองได้รวบรวมลายชื่อชาวบ้านที่เข้าร่วมขบวนการจัดส่งไปให้หน่วยสันติภาพในกรุงเทพฯ และเดินสายอภิปรายตามหมู่บ้านในเขตอำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนครพร้อมกับแจกใบปลิวที่ชี้ชวนให้เห็นถึงความน่าสะพรึงกลัวของสงคราม และเรียกร้องให้เห็นถึงคุณค่าของการอยู่อย่างสันติ การเคลื่อนไหวของครูครองดังกล่าวอยู่ในการจับจ้องของเจ้าหน้าที่รัฐมาโดยตลอด จนเมื่อเกิดรัฐประหาร โดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ในวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 ได้มีการปราบปรามผู้เป็นปรปักษ์กับรัฐบาลอย่างรุนแรง ทำให้ครูครองถูกจับกุม และในที่สุดได้รับโทษประหารชีวิต

การปราบปรามของรัฐบาล ส่งผลให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ออกไปจัดตั้งกองกำลังติดอาวุธในเขตป่าเขา โดยได้จัดตั้งขบวนการชาวนาในชนบท เปิดโรงเรียนทางการทหารเพื่ออบรมผู้ปฏิบัติงานทางการทหาร ตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงประชาชนแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธ และจัดตั้งขบวนการเอกราช และแนวร่วมรักชาติเพื่อทำงานแนวร่วม โดยใช้ภูพานเป็นฐานที่มั่นสำคัญ ภายหลัง “วันเสียงปืนแตก” ในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2508 (สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล, 2552) การเคลื่อนไหวได้ขยายวงกว้างออกไปในหลายพื้นที่ ถึงปี พ.ศ. 2516 ในเขตอีสานเหนือมีกองกำลังในจังหวัดนครพนม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด สกลนคร อุรธานี (ฝั่งตะวันออก) หนองคาย ขอนแก่น อุบลราชธานี (ตอนบน) และยโสธร เขตงานอีสานใต้ในจังหวัดอุบลราชธานี (ตอนล่าง) ศรีสะเกษ สุรินทร์ นครราชสีมา ปราจีนบุรี และชลบุรี เขตงานอีสานตะวันตก ครอบคลุมเขตป่าเขาในอุรธานี (ตะวันตก) เลย ชัยภูมิ เพชรบูรณ์ (ตะวันออก)

จากการศึกษาเรื่องการเข้ามาของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร ทำให้เห็นได้ว่าอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 ที่ได้ยึดถือและนำมาสู่การต่อสู้กับรัฐบาลกลางนั้น นอกจากปัจจัยทางด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนสภาพทางเศรษฐกิจของคนในพื้นที่แล้ว ปัจจัยการเมืองระหว่างประเทศที่ได้มีการขยายแนวคิดทางการเมือง ตลอดจนการต่อสู้ทางการเมืองในภูมิภาคอินโดจีน โดยเฉพาะ การที่โฮจิมินห์ได้ใช้พื้นที่ในภาคอีสานในการเคลื่อนไหว เพื่อกอบกู้เอกราชของเวียดนาม จากฝรั่งเศส รวมถึงการที่นักการเมืองจังหวัดสกลนครเอง ได้เข้าไปมีบทบาทในการต่อสู้กับรัฐบาลกลาง จนนำมาซึ่งการเผยแพร่อุดมการณ์ของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร

5. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 ผู้วิจัยได้ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

พรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม (2526) ได้ทำการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ เรื่อง การก่อตัว พัฒนาการ และผลกระทบของขบวนการสังคมนิยมในประเทศไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึง พ.ศ. 2526 พบว่า พัฒนาการของลัทธิสังคมนิยมในประเทศไทยอาจสืบย้อนไปได้ 2 แหล่งใหญ่ เริ่มจากพวกคอมมิวนิสต์สายเวียดนามและจีนที่หลบเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ซึ่งแต่แรกเผยแพร่ความคิดสังคมนิยมในหมู่พี่น้องร่วมชาติ แต่ต่อมาก็เริ่มเผยแพร่ในหมู่คนไทย กลุ่มนี้ต่อมาจะพัฒนาเป็นพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 อีกแหล่งหนึ่งมาจากปัญญาชนไทยที่ได้รับการศึกษาแบบตะวันตก เช่น ปรีดี พนมยงค์ และหนังสือพิมพ์ นักการเมืองปัญญาชนก้าวหน้าผู้พัฒนาแนวคิดทาง

สังคมนิยม อุดมคติของตนค่อนข้างเป็นอิสระจากแนวคิดพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย นอกจากนี้ พรภิรมณ์ ยังเห็นว่า อุดมการณ์สังคมนิยมที่มีอยู่ในสังคมไทยนั้น ไม่ได้เริ่มจากสถานะในสังคมไทยเอง เช่น ความขัดแย้งทางชนชั้นระหว่างนายทุน กรรมกร หรือการกดขี่ขูดรีดในระบบทุนนิยมอย่างที่ปรากฏในสังคมตะวันตก แต่เป็นการนำเข้ามาจากจีนและเวียดนาม

อภิสิทธิ์ กิจเจริญสิน (2542 : บทคัดย่อ) วิทยานิพนธ์เรื่องแนวคิดและบทบาททางการเมืองของนายเตียง ศิริขันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2480-2495 ผลการวิจัยพบว่า นายเตียง ศิริขันธ์ มีแนวคิดท้องถิ่นนิยม เน้นการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมไปสู่ภูมิภาคอีสาน โดยกระตุ้นการอภิปราย คัดค้านนโยบายของรัฐบาลที่พัฒนาส่วนกลางเป็นหลักมากกว่าการกระจายความเจริญลงสู่ภาคอีสาน มีผลทำให้รัฐบาลยุบสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2481 ต่อมานายเตียง ศิริขันธ์ ได้รวมกลุ่มทางการเมืองกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีสาน ได้แก่ นายจำลอง ดาวเรือง (มหาสารคาม) นายถวิล อุดล (ร้อยเอ็ด) และนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) ทำให้แนวคิดท้องถิ่นนิยม ได้ปรากฏอย่างชัดเจนและเชื่อมโยงไปสู่แนวความคิดแบบเสรีนิยมทำหน้าที่เป็นกลุ่มผู้นำฝ่ายค้านภาคอีสานร่วมกับกลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้านจากภูมิภาคอื่นๆ มีลักษณะทำงานคล้ายระบบพรรคการเมือง มีบทบาทสำคัญในการต่อต้านรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่เข้ามาใช้อำนาจในการบริหารประเทศทางเผด็จการด้วยวิธีปรับเปลี่ยนท่าทีประนีประนอมในบางโอกาส และขณะเดียวกันหาทางโค่นล้มอำนาจเผด็จการของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ตามวิถีทางรัฐสภาจนประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังได้ร่วมมือกันจัดตั้งขบวนการเสรีไทยกับนายปรีดี พนมยงค์ ต่อต้านญี่ปุ่น กลายเป็นกลุ่มทางการเมืองที่มีบทบาทสูงสุด และส่งผลให้นายเตียง ศิริขันธ์ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีพร้อมกับกลุ่มผู้นำฝ่ายค้านอีสาน ในช่วง พ.ศ. 2481-2488 และได้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อ พรรคสหชีพ ได้จัดตั้งรัฐบาลร่วมกับพรรคแนวรัฐธรรมนูญมีผลให้นายเตียง ศิริขันธ์ เข้าไปมีบทบาทสำคัญในฐานะฝ่ายบริหารประเทศดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ร่วมจัดตั้งองค์การพันธมิตรแห่งเอเชียอาคเนย์เพื่อให้ความช่วยเหลือขบวนการกู้ชาติในอินโดจีน ในช่วงปี พ.ศ. 2489-2490 นอกจากนั้นได้ร่วมมือกับพรรคสหชีพ พรรคแนวรัฐธรรมนูญขัดขวางการกลับมาใช้อำนาจของฝ่ายทหาร แต่ถูกยึดอำนาจและถูกจับกุมจนกระทั่งถูกสังหาร ในปี พ.ศ. 2495

สมศักดิ์ สาตรรอด (2516) วิทยานิพนธ์เรื่องบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการต่อต้านผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเลย พบว่าจังหวัดเลยเป็นจังหวัดที่มีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เกิดการแทรกซึมและขยายตัวหรือเกิดมีกลุ่มผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ หรือนิยมคอมมิวนิสต์ขึ้นได้โดยง่ายนั้นเช่น ลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งเป็นป่า เป็นเขา เหมาะแก่การแทรกซึมตั้งฐานปฏิบัติการ หมู่บ้าน โดดเดี่ยวห่างไกลขาดการคมนาคม ซึ่งง่ายต่อการเข้าถึงของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ประชากร

ส่วนมากยากจน การศึกษาต่ำ สุขภาพอนามัยและการรักษาพยาบาลในหมู่บ้านห่างไกลขาดแคลน นายแพทย์ ประชากรอพยพซึ่งอาจเป็นที่แอบแฝงเข้ามาของฝ่ายตรงข้าม ชนส่วนน้อยซึ่งนิยม คอมมิวนิสต์และเป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาล ปัญหาชายแดนและคอมมิวนิสต์ในประเทศเพื่อนบ้าน จังหวัดเลยเป็นจังหวัดชายแดนซึ่งติดกับประเทศลาว หมู่บ้านในประเทศลาวหลายหมู่บ้านกลายเป็นฐาน ปฏิบัติการและฐานส่งกำลังบำรุงฝ่ายคอมมิวนิสต์ ปัญหาการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะ เจ้าหน้าที่ ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายมักใช้อำนาจหน้าที่เกินขอบเขตและขาดความยุติธรรม โดยช่วยเหลือพวกเดียวกัน จังหวัดเลย ติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงซึ่งมีฐานปฏิบัติการก่อการร้าย จึงกระทบกระเทือนและ ขยายตัวเข้ามาในเขตจังหวัดเลยด้วย เช่น จังหวัดหนองคาย, จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดพิบูลย์โลก, จังหวัด เพชรบูรณ์ เป็นต้น ด้านอำเภอด่านซ้าย ซึ่งติดต่อกับประเทศลาวไปมากันได้โดยสะดวก ชาวเขาเผ่าแม้ว ในเขตประเทศไทยซึ่งติดต่อไปมาในประเทศลาว ส่วนใหญ่ได้กลายเป็นคอมมิวนิสต์ไปหมด

ณรงค์ ศรีวิเชียร (2521) วิทยานิพนธ์เรื่องการแทรกซึมบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์และ การต่อต้านด้วยการจูงใจประชาชน (ศึกษาเฉพาะกรณีประเทศไทย) จากการวิจัยพบว่าผลงานในการจูง ใจของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย ปัจจุบันนับว่าได้ผลเฉพาะในท้องที่ที่ห่างไกล ทุรกันดาร กำลัง เจ้าหน้าที่เข้าไปไม่ถึง ส่วนในที่ชุมนุมชน หรือที่เจริญส่วนใหญ่ประชาชนไม่เห็นคล้อยตามด้วย ซึ่งต่าง กับผลการจูงใจของฝ่ายรัฐบาลในท้องที่ทุรกันดารและห่างไกล ไม่ค่อยได้ผล ทั้งนี้ เพราะเจ้าหน้าที่ไป ไม่ถึงแม้ไปถึงก็กระทำไม่ได้ไม่จริงใจและเป็นการชั่วคราวเท่านั้น ส่วนในท้องที่ชุมนุมได้ผลมากกว่าการ จูงใจของฝ่ายรัฐบาลกำลังจะได้ผลขึ้นทุกขณะ หากได้พยายามแก้ไขจุดอ่อนต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วอย่าง จริงจัง

ไพโรจน์ กาญจนพันธ์ (2522) วิทยานิพนธ์เรื่องการต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่าย คอมมิวนิสต์โดยรัฐบาลไทย ศึกษาเฉพาะกรณีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการวิจัยพบว่าขบวนการ คอมมิวนิสต์ได้เริ่มมีการดำเนินงานในประเทศไทยเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2468 คือ ก่อนการ เปลี่ยนแปลงการปกครองหลายปี แต่ก็เป็นการเคลื่อนไหวเฉพาะกลุ่มคนจีนเท่านั้น วัตถุประสงค์ของ คอมมิวนิสต์เหล่านี้ ในขั้นนี้มีขอบเขตเพียงสนับสนุนพรรคจีนคณะชาติ (ก๊กมินตั๋ง) ทำการปฏิวัติในจีน เท่านั้น ต่อมาในปี 2471 ชาวจีนภายใต้การนำของโฮจิมินห์ ซึ่งเคลื่อนไหวเพื่อกอบกู้อิสรภาพจาก ฝรั่งเศส ได้ถูกฝรั่งเศสปราบปรามอย่างหนัก จึงเคลื่อนย้ายมาตั้งสำนักงานใหญ่ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยอย่างลับๆ เป็นการชั่วคราว และทำการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ ในกลุ่มคนญวนอย่างกว้างขวาง

นิติรัตน์ ทรัพย์สมบูรณ์ (2552 : บทคัดย่อ) วิทยานิพนธ์เรื่องบทบาทและความคิดของ ชง แจ่มศรี เลขานุการพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ในด้านชีวประวัติ ชง แจ่มศรี เกิดปี พ.ศ. 2484 ที่จังหวัดพิจิตร ในครอบครัวชาวเวียดนาม ซึ่งเป็นสมาชิกขบวนการเอกราชเวียดนามที่

ลี้ภัยมาตั้งถิ่นฐานในสยาม ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์สยาม การเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยฉบับแรกของพรรค “มหาชน” การดูแลงานกรรมการโรงงานยาสูบ การบุกเบิกงานชนบทในฐานะผู้สื่อข่าวพิเศษหนังสือพิมพ์มหาชน การเข้าร่วมการศึกษาสถาบันลัทธิมาร์กซ์-เลนิน ประเทศจีน การบุกเบิกงานฐานที่มั่น ดงพระเจ้า จังหวัดสกลนคร การบุกเบิกงานสร้างศูนย์การนำพรรคจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในด้านบทบาทการทำงานภายในพรรค เขาอยู่ในฐานะฝ่ายพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย นับตั้งแต่การเป็นคณะกรรมการกลาง พคท. สมัยสมัชชาที่ 1 ในปี พ.ศ. 2485 กรมการเมืองและคณะกรรมการกลางสมัยสมัชชาที่ 2 พ.ศ. 2495 กรมการเมืองและคณะกรรมการกลางสมัยสมัชชาที่ 3 ในปี พ.ศ. 2504 กรมการเมืองประจำ ในปี พ.ศ. 2515 กรมการเมืองและคณะกรรมการกลางสมัยสมัชชาที่ 4 ในปี พ.ศ. 2525

พจนตร พึ่งหลวง (2544 : บทคัดย่อ) วิทยานิพนธ์เรื่องความขัดแย้งในแนวอุดมการณ์ทางการเมือง “เผด็จการรัฐนิยม” กับ “สังคมนิยมประชาธิปไตย” ในช่วง พ.ศ. 2475-2490 การศึกษานำเสนอสาเหตุความขัดแย้งในสังคมไทยระหว่างบุคคล 2 กลุ่มดังกล่าวว่ามีลักษณะเป็นความขัดแย้งทางอุดมการณ์ และจากการศึกษาค้นคว้าทางด้านเอกสาร คือ เอกสารชั้นต้น เช่น สุนทรพจน์ของจอมพล ป. พิบูลสงคราม และงานเขียนของนายปรีดี พนมยงค์ ร่วมกับเอกสารชั้นรองที่นักวิชาการท่านอื่นได้ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในช่วง พ.ศ. 2475-2490 ได้พบว่าความขัดแย้งในกลุ่มผู้นำไทยระหว่างกลุ่มจอมพล ป. พิบูลสงครามกับกลุ่มนายปรีดี พนมยงค์ ในช่วงเวลา พ.ศ. 2475-2490 นั้น มีเงื่อนไขของความแตกต่างของอุดมการณ์หรือระบบความคิดทางการเมืองที่ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น แม้รูปแบบความขัดแย้งทางอุดมการณ์จะไม่เด่นชัดเท่าความขัดแย้งด้านอำนาจและผลประโยชน์ที่มักจะถูกนำมาใช้อธิบายว่าเป็นเหตุของความขัดแย้ง แต่จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าสังคมไทยมีความขัดแย้งในแนวทางอุดมการณ์อยู่จริง และหาพิจรรย์อย่างถ่องแท้จะเห็นความเชื่อมโยงได้ว่า การต่อสู้เพื่ออุดมการณ์หรือระบบความคิดยังคงเป็นความขัดแย้งหลักประการหนึ่งในสังคมไทย ซึ่งเห็นได้จากการต่อสู้เรียกร้องในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความเป็นธรรมในด้านต่างๆ ในสังคม รวมไปถึงข้อคิดเห็นต่างๆ ที่มีต่อเรื่องเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง อุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480-2509 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัย สาเหตุ สาระสำคัญและผลกระทบที่เกิดจาก อุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480-2509 ผู้ศึกษาได้ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูล การ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็นสองส่วนคือ เอกสารและบุคคล สำหรับเอกสารประกอบไปด้วย เอกสารสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับ บุคคลประกอบไปด้วย สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ที่เคยพำนักอยู่ในเขต ฐานที่มั่นจังหวัดสกลนคร ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง และปัจจุบันยังมีชีวิตอยู่ บุคคลที่มีความรู้ และมีส่วนเกี่ยวข้องในเหตุการณ์ในครั้งนั้น นักวิชาการที่ได้ศึกษาและค้นคว้าในเรื่องของ คอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก (In-depth Interview) โดยศึกษาจากกลุ่ม ตัวอย่างที่เป็นข้อมูลหลักดังนี้

กลุ่มที่ (1) เอกสารสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่ง ประเทศไทยในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480-2509

กลุ่มที่ (2) บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในจังหวัด สกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480-2509 จำนวน 1 คน ผู้ที่มีความรู้และมีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 2 คน และ นักวิชาการที่ได้ศึกษาและค้นคว้าในเรื่องของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครจำนวน 3 คน

2. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จะมีเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและสามารถจำแนกประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ เอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ วารสาร เอกสารจากเว็บไซต์ และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรง
2. แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพข้อมูลไม่สามารถนำมาเจนนับได้ จึงต้องให้ความสำคัญกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือจะเป็นแบบเก็บข้อมูลที่มีโครงสร้าง จะมีการตั้งประเด็นคำถามเตรียมไว้ล่วงหน้า โดยมีแนวคำถามแบบปลายเปิด (Open question) เพื่อให้สามารถรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างได้อย่างเต็มที่ และในการนำเครื่องมือไปใช้ในการสัมภาษณ์จะไม่มีกรอบปิดกั้นความเห็นทุกประการของผู้ให้สัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. รายละเอียดของการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้วางแนวคำถามเพื่อใช้สำหรับเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทั้งจากเอกสารและการสัมภาษณ์ล่วงหน้า โดยแนวคำถามมีประเด็นคำถาม 4 ส่วน ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไป

(1) สถานการณ์โลกระหว่างปี พ.ศ. 2480-2509

(2) สภาพเศรษฐกิจสังคม จังหวัดสกลนคร และภายในประเทศ ระหว่างปี

พ.ศ. 2480-2509

2) อุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร ที่ดำเนินงานระหว่างปี พ.ศ. 2480-2509

3) การดำเนินงานการเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร ที่ดำเนินงานระหว่างปี พ.ศ. 2480-2509

4) ปัญหา / อุปสรรค / การดำเนินงานของพรรคภายในประเทศไทย

2. การสร้างแบบเก็บข้อมูล ในการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบเก็บข้อมูล ตามข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้มีแนวทางการพัฒนา โดยพัฒนาแบบเก็บข้อมูล ที่มีลักษณะเป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยมีการตั้งประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้าเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล แนวคำถามที่สร้างขึ้นอาศัยการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยแต่ละข้อและนำมาเชื่อมโยงกับหลักการแนวคิดที่มีอยู่ในเรื่อง

นั้นๆ รวมทั้งพิจารณาจากตัวแปรที่ปรากฏในสมมติฐานเป็นหลัก ซึ่งตัวแปรที่ผู้วิจัยต้องการวัดจากการวิจัยครั้งนี้ คือ สภาพทางเศรษฐกิจสังคมภายในประเทศ สภาพทางการเมืองภายในประเทศ และสถานการณ์การเมืองของโลก จากนั้นทำการตั้งแนวคำถามให้ครอบคลุมตามคำนิยามที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวแปร

หลังจากนั้นทำการพิจารณาบททวนข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามที่นิยามหรือให้ความหมายไว้ และจัดทำต้นฉบับเพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพต่อไป

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ก่อนที่จะนำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของเครื่องมือที่สร้างขึ้นก่อนนำไปใช้ โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับคุณลักษณะของตัวแปรที่ต้องการวัด ตามที่ได้นิยามไว้ว่าครอบคลุมหรือไม่ และทำการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และผู้เชี่ยวชาญทางด้านรัฐศาสตร์ แล้วนำแนวทางของแบบสัมภาษณ์ที่จะใช้ไปสัมภาษณ์กับบุคคลซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ และแนวทางที่ครอบคลุมของคำถาม และทำการแก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

4. หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดปริทัศน์มขงค์ หอสมุดมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ หอสมุดกรมประชาสัมพันธ์ หอสมุดมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

5. เครื่องคอมพิวเตอร์ ในการค้นหาข้อมูลทาง Internet

6. เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ การจดบันทึกและสังเกตพฤติกรรมผู้ถูกสัมภาษณ์ กรณีการสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลเอง จากแหล่งข้อมูลดังนี้

3.1.1 เอกสารได้แก่ หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์อื่นที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในจังหวัดสกลนคร ระหว่างปี พ.ศ. 2480-2509

3.1.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ Web site ได้แก่ Web site ที่ทำการเผยแพร่การดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในจังหวัดสกลนคร ระหว่างปี พ.ศ. 2480-2509

3.1.3 สื่อบุคคลโดยการสัมภาษณ์

1. ขั้นตอนของการสัมภาษณ์

1) ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

ทำการติดต่อกับผู้ประสานงานและผู้ให้สัมภาษณ์ โดยการยื่นจดหมายด้วยตนเองเพื่อขอเข้าทำการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัย พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการขอเข้าสัมภาษณ์ จากนั้นทำการนัดหมาย

สำหรับแนวทางของคำถามนั้น ได้จัดพิมพ์เป็นเอกสารแนบไปพร้อมกับจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

เมื่อถึงวันนัดหมาย ขออนุญาตบันทึกข้อมูลจากการสนทนาด้วยเครื่องบันทึกเสียง ภาภาพถ่าย และอธิบายให้ผู้สัมภาษณ์รับทราบว่า ข้อมูลที่ได้นั้นจะนำไปใช้ในการศึกษาและเป็นข้อมูลในวิทยานิพนธ์เท่านั้น ทั้งนี้ก็เพื่อลดความกังวลของผู้ให้สัมภาษณ์ พร้อมกันนี้ได้เปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ซักถามผู้วิจัยก่อนเพื่อสร้างความไว้วางใจและเป็นกันเอง

การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย โดยผู้วิจัยต้องทำความเข้าใจและจดจำแนวคำถามการสัมภาษณ์และซักซ้อมการสัมภาษณ์ และเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์อื่นๆ ที่จำเป็นต้องใช้ ทั้งเทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ และสมุดบันทึก

แจ้งให้ผู้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้าว่าจะนำข้อมูลที่บันทึกไว้ด้วยการจดและที่บันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียงไปถอดความและสรุปประเด็น จากนั้นจะนำเสนอในส่วนของ การอภิปรายผลต่อไป

2) ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

แนะนำตนเองต่อผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งชื่อ สถานศึกษา หัวข้อที่ทำการศึกษา วัตถุประสงค์ที่ทำการสัมภาษณ์ และประโยชน์ที่จะได้รับจากผู้ให้สัมภาษณ์

ขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อทำการข้อมูลบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียงเพื่อนำไปถอดความและขออนุญาตบันทึกภาพนิ่งด้วยกล้องถ่ายภาพ พร้อมทั้งบันทึกประเด็นหลักๆ ด้วยสมุดบันทึก

ใช้ประเด็นคำถามที่เตรียมไว้ล่วงหน้าเป็นแนวทางการสัมภาษณ์ และเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามได้อย่างอิสระ เสรี โดยไม่มีการชี้นำคำตอบจากผู้สัมภาษณ์ เป็นลักษณะของการพูดคุยเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกให้มากที่สุด ในระหว่างการพูดคุยถ้าไม่เข้าใจในคำตอบที่ชัดเจน ต้องรอจังหวะที่จะซักถาม

ในระหว่างการซักถาม เมื่อผู้วิจัยตั้งคำถามแล้วต้องคอยฟังคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์ไปพร้อมๆ กับการเก็บข้อมูลโดยการจดและการจำ และเตรียมตัวที่จะตั้งคำถามใหม่ต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลที่จดบันทึกจะเป็นประเด็นหลัก หากต้องการรายละเอียดให้ฟังจากในเทปบันทึกเสียง

3) ขั้นปิดการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยต้องตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องของข้อมูลว่าผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตอบครบทุกคำถามหรือไม่ และคำตอบที่ได้ชัดเจนมากน้อยเพียงใด ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยหรือไม่ หากไม่ตรงหรือไม่ครบให้ถามใหม่ให้ชัดเจนและครบถ้วนถูกต้อง จากนั้นกล่าวขอบคุณในความร่วมมือของผู้ให้สัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) อย่างเป็นระบบตามประเด็นเนื้อหาที่ศึกษา โดยผู้วิจัยจะแปลภาษาเป็นข้อมูล แบ่งแยกเป็นกลุ่มตามเนื้อหา และประเด็นหลัก คัดสรรข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป จากนั้นนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล และแสดงข้อมูลในรูปของการบรรยาย โดยการ

4.1 การรวบรวมข้อมูลตามแหล่งที่มาของข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1.1 **ข้อมูลจากเอกสาร** ซึ่งเป็นข้อมูลเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง หนังสือ วารสาร เอกสารจากเว็บไซต์ เอกสารสิ่งพิมพ์และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในจังหวัดสกลนคร ระหว่างปี พ.ศ. 2480-2509

4.1.2 **ข้อมูลจากการสัมภาษณ์** ได้แก่ การสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในจังหวัดสกลนคร ระหว่างปี พ.ศ. 2480-2509

4.2 **การวิเคราะห์ข้อมูล** ภายหลังจากที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 **การตรวจสอบข้อมูล** ซึ่งเริ่มตั้งแต่การตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้มานั้นเพียงพอหรือไม่ ข้อมูลนั้นตอบปัญหาของการวิจัยหรือไม่ จากนั้นทำการแปลภาษาเป็นข้อมูล และแบ่งแยกข้อมูลนั้นเป็นกลุ่มตามเนื้อหาและประเด็นหลัก โดยทำการวิเคราะห์ตามประเด็นที่ต้องการศึกษาอย่างเป็นระบบ และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1) เพื่อศึกษาปัจจัยและสาเหตุที่นำไปสู่การก่อเกิดอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480-2509

2) เพื่อศึกษาสาระสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480-2509

3) เพื่อศึกษาผลกระทบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480-2509

4.2.2 การลดทอนข้อมูล เมื่อผ่านการตรวจสอบข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะลดทอนข้อมูลด้วยการคัดสรรข้อมูลที่ต้องการ และตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป โดยทำการเลือกปรับข้อมูลที่อยู่ในลักษณะการเขียนบันทึกให้ชัดเจน เข้าใจง่ายและจับแต่ประเด็นที่สำคัญ

4.2.3 การจัดระเบียบข้อมูล โดยการทำให้ข้อมูลอยู่ในลักษณะที่จะช่วยในการสร้างข้อสรุปได้ง่าย ด้วยการแสดงในลักษณะของเครือข่ายเหตุและผลเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ที่ถูกกำหนดด้วยตัวแปรว่าเป็นเหตุและผลของกันและกันอย่างไร

4.2.4 การสร้างข้อสรุป โดยผู้วิจัยจะทำการสร้างข้อสรุปโดยใช้กรอบความคิดเชิงทฤษฎีเป็นฐานหลักในการวิเคราะห์เพื่อนำข้อค้นพบเบื้องต้นมาพิจารณาว่าสอดคล้องกับทฤษฎีใด ทฤษฎีหนึ่งในกรอบความคิดเชิงทฤษฎีที่ศึกษาไว้ตั้งแต่ต้นหรือไม่ อย่างไร กระบวนการและเงื่อนไขต่างๆ ในข้อค้นพบเหล่านั้นเป็นไปตามกรอบความคิดเชิงทฤษฎีหรือไม่ แล้วจึงอภิปรายผลตามข้อค้นพบที่ได้จากการเปรียบเทียบ และยืนยันข้อสรุป

4.3 การนำเสนอผลการวิจัย ในการนำเสนอผลการวิจัยนั้นทำการแสดงข้อมูลในรูปแบบของการบรรยายเพื่ออธิบายความหมาย และนำเสนอผลการวิจัยด้วยงานวิทยานิพนธ์ โดยแบ่งออกเป็น 5 บท คือ

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิจัย

บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ
บรรณานุกรม / เอกสารอ้างอิง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษา อุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 ทั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) และการศึกษาจากเอกสาร ได้ข้อค้นพบ 6 ประเด็นดังนี้

1. ปัจจัยและสาเหตุที่นำไปสู่การก่อเกิดอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ใน จังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

1.1 ปัจจัยภายนอก

1.1.1 การล่มสลายของอำนาจนิยมแบบกษัตริย์ในยุโรป ที่ไม่อาจตอบสนองต่อ โครงสร้างทางสังคมที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการล่มสลายของสถาบันกษัตริย์ใน รัสเซีย ภายหลังการปฏิวัติบอลเชวิก จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบกษัตริย์ ไปสู่ระบอบคอมมิวนิสต์

“การปฏิวัติรัสเซีย คือภาพรวมของระลอกการปฏิวัติในรัสเซียช่วงปี พ.ศ. 2460 ซึ่งทำลายระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ของพระเจ้าซาร์ และนำไปสู่การก่อตั้งสหภาพโซเวียต พระเจ้าซาร์ถูกถอดพระอิสริยยศและแทนที่ด้วยรัฐบาลเฉพาะกาลในการปฏิวัติครั้งแรกช่วง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2460 (ตามปฏิทินจูเลียนซึ่งรัสเซียยังคงใช้อยู่ในขณะนั้น แต่ตรงกับเดือน มีนาคมตามปฏิทินเกรโกเรียน) ในการปฏิวัติครั้งที่สองในเดือนตุลาคม รัฐบาลเฉพาะกาลถูกโค่น ล้มและแทนที่ด้วยรัฐบาลพรรคบอลเชวิก” (ศูนย์เรียนรู้ไทยทัศน์, 14 มกราคม 2558)

ภายหลังการล่มสลายของสถาบันกษัตริย์ในรัสเซียแนวคิดสังคมนิยมก็ได้ แพร่ขยายมาสู่เอเชีย โดยจีนเป็นประเทศแรกที่ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองเป็นระบอบ คอมมิวนิสต์ภายใต้การสนับสนุนจากสหภาพโซเวียต โดยเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2464 กองทัพ มองโกเลียซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสหภาพโซเวียตสามารถขับไล่ผู้ปกครองจีนที่มาจากพรรคก๊ก มินตั๋งและทำการปกครองมองโกเลีย โดยมีบอค์ช่านเป็นกษัตริย์แบบหุ่นเชิดออกจากประเทศ สำเร็จ (เอกชัย หงส์กังวาน, 2556)

ในช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่กระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงนั้น ต่างก็มุ่งไปสู่รูปแบบการปกครองที่ประเทศต่างๆ จะต้องเลือกระหว่างประชาธิปไตยหรือคอมมิวนิสต์ ผลจากความสำเร็จตั้งแต่รัสเซียจนมาถึงจีน จนทำให้แนวคิดทางสังคมนิยมได้เริ่มขยายตัวมาอย่างต่อเนื่อง จนแนวคิดนี้ถูกมองว่าจะเป็นหนทางการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม ที่กำหนดโดยชนชั้นล่างที่ไม่ต้องขึ้นอยู่กับชนชั้นสูงอีกต่อไป

รูปแบบการปกครองในไทยก็เช่นกัน มิได้มีความแตกต่างจากประเทศอื่นๆ แต่อย่างใด เพราะแนวคิดการปกครองแบบสังคมนิยมได้มุ่งหน้าขยายอุดมการณ์แนวคิดเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก

“สยามเป็นประเทศศักดินาและกึ่งเมืองขึ้น ด้วยเหตุนี้ สยามยังไม่อาจทำการปฏิวัติสังคมนิยมได้โดยตรง แต่ต้องทำการปฏิวัติประชาธิปไตยนายทุนแบบใหม่ก่อน หลังจากบรรลุหน้าที่โค่นล้มศักดินาและจักรพรรดินิยมแล้ว อาศัยความช่วยเหลือของสหภาพโซเวียตและพลังที่ปฏิวัติทั่วโลก สยามสามารถก้าวตรงสู่ระบอบสังคมนิยม โดยไม่ต้องผ่านระยะพัฒนาระบอบทุนนิยม” (สุชาชัย ยิ้มประเสริฐ, 2550)

1.1.2 ภาวะสงครามเย็น ภายหลังจากสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้เกิดการเผชิญหน้ากันระหว่าง รูปแบบการปกครองสองค่ายอุดมการณ์มากยิ่งขึ้น โลกฝ่ายประชาธิปไตยนำโดยสหรัฐอเมริกา โลกฝ่ายสังคมนิยมนำโดยจีนและสหภาพโซเวียต ได้แข่งขันกันขยายอิทธิพลไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก เกิดการแบ่งแยกประเทศต่างๆ ให้มีการปกครองทั้งในรูปแบบคอมมิวนิสต์และประชาธิปไตย และในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เอง หลังจากที่ถูกญี่ปุ่นแพ้สงครามเป็นเหตุให้เวียดนามต้องกลับไปเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศสอีกครั้ง แต่เวียดนามนั้นไม่ต้องการจะเป็นเมืองขึ้นฝรั่งเศสอีกต่อไป เวียดนามจึงได้ทำสงครามกับฝรั่งเศส นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 กลุ่มต่อต้านฝรั่งเศสจึงใช้พื้นที่ในประเทศไทยเป็นฐานที่มั่นในการเคลื่อนไหวอยู่เรื่อยมา จนในปี พ.ศ. 2497 ฝรั่งเศสพ่ายแพ้สงครามให้กับเวียดนามที่มีจีนหนุนหลัง นำไปสู่การลงนามในสนธิสัญญาเจนีวา แบ่งประเทศเวียดนามออกเป็นสองส่วนที่เส้นขนานที่ 17 เวียดนามเหนือซึ่งมีโฮจิมินห์เป็นนายกรัฐมนตรี และเวียดนามใต้มี โงดินเดียมห์ เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งข้อตกลงนี้เป็นข้อตกลงชั่วคราวที่จะนำไปสู่การลงประชามติของประชาชนในปี 2499 เพื่อการรวมประเทศเข้าด้วยกัน ซึ่งความพ่ายแพ้ของฝรั่งเศสได้นำความกังวลมาสู่ประเทมหาอำนาจฝั่งค่ายเสรีประชาธิปไตยที่นำโดยสหรัฐอเมริกาอย่างเห็นได้ชัดจากการที่สนับสนุนให้ โงดินเดียมห์ นายกรัฐมนตรีของเวียดนามใต้ในขณะนั้น ล้มการเจรจาที่จะมีขึ้นในวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2498 เพื่อกำหนดให้มีการเลือกตั้งและรวมประเทศเข้าด้วยกัน

ภายหลังจากการล้มข้อตกลงการรวมประเทศในปี 2498 สงครามเวียดนามก็ได้ประทุขึ้นอีกครั้งหนึ่งเวียดนามเหนือได้ใช้กำลังทหารสู้รบกับเวียดนามใต้อย่างเต็มตัว เพื่อการรวมประเทศเข้าด้วยกัน ประเทศไทยจึงหลีกเลี่ยงไม่พื้นที่ที่จะเป็นพื้นที่ในการเคลื่อนไหวของทั้งสองกลุ่มไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกาที่ได้เข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทยเพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์ ดังที่ไอเซนฮาวร์ (Dwight D. Eisenhower) กล่าวไว้ว่า

“บริบทการเมืองระหว่างประเทศหลังสงครามในช่วงทศวรรษที่ 2490 มีความแปรผันอย่างมากจากการปฏิวัติในจีน (2492) สงครามเกาหลี (2493) สงครามในอินโดจีนของฝรั่งเศสและความพ่ายแพ้ของฝรั่งเศสที่เดียนเบียนฟู (2497) ทำให้รัฐบาลของไอเซนฮาวร์ (Eisenhower) ซึ่งเป็นรัฐบาลชุดถัดมา ให้ความสำคัญกับการต่อต้านคอมมิวนิสต์มากยิ่งขึ้น โดยมีการกำหนดให้ไทยเป็นฐานปฏิบัติการต่อต้านคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านการทหารและสงครามจิตวิทยา” (Dwight D. Eisenhower, 1963: 333 อ้างใน กุลลดา เกษบุญชู มีด, 2552:17)

เวียดนามเหนือโดยการนำของโฮจิมินห์ได้ใช้ภาคอีสานของไทยเป็นพื้นที่ในการเคลื่อนไหวเพื่อต่อสู้กับสหรัฐอเมริกา การเกิดขึ้นของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในกลุ่มชาวจีนอพยพ ตลอดจนภาวะของสงครามเย็นที่ทำให้เกิดขบวนการกู้ชาติของเวียดนาม ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของชาวเวียดนามที่มีอุดมการณ์ทางคอมมิวนิสต์ที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในหลายจังหวัดทางภาคอีสานของไทย เช่นในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร อุรธานี รวมถึงสกลนครด้วย จนทำให้เกิดการเผยแพร่อุดมการณ์คอมมิวนิสต์ในพื้นที่ต่างๆ ควบคู่ไปกับการต่อสู้ของชาวเวียดนามด้วย ดังเช่น บ้านนาจอก ซึ่งเป็นหมู่บ้านของคนไทยเชื้อสายเวียดนาม ที่บรรพบุรุษอพยพมาตั้งรกรากในไทยตั้งแต่สมัยฝรั่งเศสปกครองอินโดจีน และหนีภัยสงครามมาในสมัยที่สหรัฐอเมริกาทำสงครามกับเวียดนาม ปัจจุบันมีประชากรกว่า 129 ครัวเรือน บ้านนาจอกถือเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ด้วยเคยเป็นหมู่บ้านที่โฮจิมินห์ ผู้นำการเรียกร้องเอกราชจากฝรั่งเศส เข้ามาอาศัยเป็นเวลากว่า 7 ปี (ราวปี 2467-2474) เมื่อครั้งที่ทำงานเคลื่อนไหวต่อต้านฝรั่งเศสในภูมิภาคอินโดจีน บ้านของท่านโฮจิมินห์หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “ลุงโฮ” ปัจจุบันตั้งอยู่ในบริเวณบ้านเลขที่ 48 หมู่ 5 ของคุณลุงเหงียน วันเตียว ซึ่งพ่อของลุงเหงียนเป็นเพื่อนกับท่านโฮจิมินห์ (มินห์) โดยพ่อของลุงเหงียนอพยพมาอยู่เมืองไทยตั้งแต่ปี 2467 และได้แต่งงานอยู่กินกับคนไทยมีลูกชาย 2 คน ซึ่งหนึ่งในนั้นคือลุงเหงียนนั่นเอง ในตอนนั้นบ้านนาจอกมีเพียง 14 ครอบครัวยุคนั้น ในช่วงที่ประเทศในแถบอินโดจีนตกอยู่ใต้อาณานิคมของฝรั่งเศส ท่านโฮจิมินห์ซึ่งเป็นผู้เรียกร้องเอกราชจากฝรั่งเศส ได้นำคณะผู้ร่วมขบวนการเข้ามาเคลื่อนไหวก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนขึ้นในหมู่ผู้อพยพ

เวียดนามที่อยู่ในประเทศไทย และพักอยู่ที่บ้านหลังนี้ ลุงโฮใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ปลูกผัก ปลูกต้นไม้ เช่นเดียวกับชาวบ้านจากทั่วไป (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร องค์กรมหาชน, 2547)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความพยายามของมหาอำนาจจาก 2 ขั้วอุดมการณ์ทางการเมืองที่ต่างกัน ส่งผลต่อการขยายแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองเพื่อสร้างฐานอำนาจให้เข้มแข็ง ก่อให้เกิดความขัดแย้งจนกลายเป็นสงครามกลางเมืองจนถึงขั้นแบ่งแยกประเทศในหลายแห่ง เกิดเป็นโศกนาฏกรรมทางการเมืองที่ยากจะลืมของผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์

1.1.3 ผลสืบเนื่องมาจากภาวะสงครามโลกครั้งที่ 2 เหตุการณ์ครั้งนั้นเมื่อญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกเพื่อใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านไปสู่ประเทศประเทศพม่า ประเทศไทยเมื่ออยู่ในฐานะที่ไม่สามารถต่อสู้กับญี่ปุ่นได้ รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามในขณะนั้น จึงได้เข้าร่วมสงครามกับประเทศญี่ปุ่น แต่นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งเป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน ไม่เห็นด้วย นายปรีดี จึงได้ติดต่อไปยังฝ่ายสัมพันธมิตร ในการอธิบายสถานการณ์ความจำเป็นของไทย จนทำให้เกิดขบวนการเสรีไทยต่อต้านญี่ปุ่นขึ้นมา หนึ่งในขบวนการเสรีไทย คือ เติง ศิริจันทร์ ที่เป็นผู้นำขบวนการเสรีไทยประจำภาคอีสาน และได้มีการจัดตั้งกองกำลังในการต่อต้านญี่ปุ่น โดยอาศัยการชักชวนชาวบ้านมาร่วมฝึกอาวุธ การจัดตั้งกองกำลังในการต่อต้านญี่ปุ่น ภายหลังจากพ่ายแพ้สงครามของญี่ปุ่น กลุ่มเสรีไทยกลุ่มนี้ก็ได้ถูกกล่าวหาว่ามีการสะสมอาวุธเพื่อแบ่งแยกดินแดน จนมาสู่การตั้งข้อหา กบฏแบ่งแยกดินแดน หลังจากการยึดอำนาจของ พ.ท.ผิน ชุณหะวัณ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2490 และนายเติง ศิริจันทร์ ก็ได้ถูกฆาตกรรมในเวลาต่อมา

“หลังจากกองทัพลูกพระอาทิตย์ยกพลขึ้นบกที่ประเทศไทย เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2484 จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ทำสัญญาความร่วมมือกับญี่ปุ่น ๑๗๗๑ ปรีดี พนมยงค์ ไม่เห็นด้วย และถูกผลักดันพ้นตำแหน่งการเมืองเป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน ๑๗๗๑ ปรีดี พนมยงค์ เห็นควรติดต่อกับฝ่ายสัมพันธมิตร เพื่อให้เข้าใจสภาพอันแท้จริงของไทยที่เสียอิสรภาพ จึงมีการติดต่อกับอังกฤษ สหรัฐ และจีน โดย ส.ส.เติง ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้นำเสรีไทยประจำภาคอีสาน มีนามลับว่า "พลูโต"

ช่วงนั้นมีการชักชวนชาวบ้านมาร่วมฝึกอาวุธ เป็นกองทัพประชาชน จัดทำสนามบิน 3 แห่ง ที่บ้านโนนหอม บ้านเต่างอย และตาควง ค่อนข้างเสี่ยงมาก เพราะขณะนั้นมีการประกาศกฎอัยการศึก และเสี่ยงต่อการถูกทหารญี่ปุ่นจับ มีโทษถึงประหารชีวิต โชคดีที่ญี่ปุ่นแพ้สงคราม ทหารป่าเสรีไทยได้ไปเดินสวนสนามที่กรุงเทพฯ ในปลายเดือนกันยายน 2488 เก็บอาวุธยุทโธปกรณ์ให้ทางราชการในเวลาต่อมา

ด้านครูเติงเมื่อได้ข่าวการรัฐประหารจึงหลบขึ้นเทือกเขาภูพาน จัดตั้งกำลังต่อต้านคณะรัฐประหาร แต่ ๑๗๗๑ ปรีดี พนมยงค์ ซึ่งลี้ภัยการเมืองอยู่ที่สิงคโปร์ ได้ออกอากาศทาง

วิทย์ห้ามพลพรรคเสรีไทยต่อสู้กับคณะรัฐประหาร เพราะไม่ต้องการให้คนไทยเข่นฆ่ากันเอง ครูเตี้ยจึงยุติการจัดตั้งกองกำลังและซ่อนตัวอยู่บนภูพานนับแต่นั้นเป็นต้นมา รัฐบาลสั่งการให้ พ.ต.อ. หลวงพิชิตธรรการ ตามล่าตัวครูเตี้ย แต่จนแล้วจนรอดก็ไม่ประสบความสำเร็จ จนหนังสือพิมพ์ยุคนั้นพร้อมใจกันตั้งสมญานามให้ว่า "ขุนพลภูพาน" ต่อมาหลวงพิชิตธรรการจึงใช้วิธีข่มขู่ให้ชาวบ้านบอกที่ซ่อนของขุนพลภูพาน โดยจับครุครอง จันดาวงศ์ และมิตรสหายของครูเตี้ยอีก 15 คน สร้างแรงกดดันจนเขาตัดสินใจมอบตัวต่อทางการในเดือนมีนาคม 2491 ทั้งหมดถูกดำเนินคดีในข้อหาบฏแบ่งแยกดินแดนอีสาน แต่ท้ายที่สุดศาลมีคำพิพากษายกฟ้อง

4 ปีต่อมา เดือนพฤศจิกายน 2495 รัฐบาลได้กวาดล้างจับกุมฝ่ายค้านจำนวนมากในข้อหาบฏ ที่เรียกกันต่อมาว่า "กบฏสันติภาพ" และออกกฎหมายคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเล่นงานฝ่ายตรงข้าม มีรัฐมนตรี 4 คนถูกสังหารในครั้งนั้นด้วย ระหว่างนี้เตี้ยดำรงตำแหน่ง ส.ส. ในคณะกรรมการนิติบัญญัติฝ่ายรัฐบาล เขาถูกตำรวจตามตัวออกจากรัฐสภาเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2495 ตั้งแต่นั้นมาก็หายสาบสูญไป ไม่ปรากฏตัวอีกเลย

อย่างไรก็ตาม หลักฐานต่อมาปรากฏว่า เตี้ย ศิริจันทร์ ถูกสังหาร เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2495 หรือ 2 วันหลังจากถูกตำรวจเรียกตัวออกจากรัฐสภา โดยถูกสังหารพร้อมด้วย เล็ก บุนนาค, ผ่อง เขียววิจิตร, สง่า ประจักษ์วงศ์ และชาญ บุนนาค โดยศพถูกนำไปเผาที่ ต.แก่งเสี้ยน อ.เมือง จ.กาญจนบุรี

เตี้ย ศิริจันทร์ เป็นเลือดเนื้อเชื้อไขชาวอีสานแห่งลุ่มน้ำโขง เกิดเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2452 ที่คุ้มวัดศรีสะเกษ ต.ธาตุเชิงชุม อ.เมือง จ.สกลนคร เป็นบุตรคนที่ 6 ในจำนวน 9 คนของนางอัม ศิริจันทร์ กับนายบุคคิ ศิริจันทร์ (ขุนนิเทศพาณิชย์) หรือที่ชาวบ้านเรียกทั่วไปว่า "นายฮ้อยบุคคิ" เนื่องจากเป็นนายฮ้อยยุคค้าควาย ไทย-พม่า อันเป็นที่มาของตำนานนายฮ้อยแห่งภาคอีสาน การเดินทางไปขายของในเมืองแต่ละครั้ง จะมีพ่อค่านำกองเกวียนรวมไปด้วย 20-30 ราย เดินทางไปจนถึง จ.ขอนแก่น นครราชสีมา หรือบางครั้งไกลถึงกรุงเทพฯ นานเป็นแรมเดือน บางครั้งก็นำวัว-ควายไปขายถึงเมืองมะละแหม่ง-ย่างกุ้ง ประเทศพม่า นับว่าเป็นผู้มีรายได้ดี มีฐานะเป็นคหบดีคนหนึ่งของสกลนคร

ฉายา "ขุนพลภูพาน" ของเตี้ย ศิริจันทร์ หมายถึง การเป็นทั้งแม่ทัพใหญ่ในการฝึกหัดเสรีไทยนับพันคนหลายรุ่น มีอัคราศัยไมตรีเป็นที่ไว้วางใจของชาวสกลนคร ขณะเดียวกันก็มีความมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว เต็มเปี่ยมไปด้วยอุดมคติที่จะต่อสู้กับนักการเมืองที่มีอิทธิพล จนถูกยึดยึดข้อหาเป็นคอมมิวนิสต์ตั้งแต่ยังเป็นหนุ่ม สุดท้ายถูกอำนาจทางการเมืองสั่งฆ่า (นภาพร วงศ์กาฬสินธุ์, 2552)

1.2 ปัจจัยภายใน

ประเทศไทยในขณะนั้นก็มีปัญหาเกิดขึ้นในประเทศมากมาย ที่ส่งผลทำให้เกิดความแตกแยกทางความคิด ทำให้เกิดความสับสนวุ่นวาย และเป็นช่องทางที่ทำให้แนวความคิดทางอุดมการณ์คอมมิวนิสต์แทรกซึมเข้ามาในหมู่คนไทย ซึ่งสาเหตุนี้เกิดจาก

1.2.1 ปัญหาการเมืองภายในประเทศ จากความไร้เสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศ ที่เกิดการแย่งชิงอำนาจระหว่างชนชั้นนำ อีกทั้งกระแสการเมืองโลกระหว่างประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ก็อยู่ในช่วงขยายอิทธิพลของตนเอง เมื่อค่ายคอมมิวนิสต์ได้พยายามเข้ามาขยายอิทธิพลต่อกลุ่มชนชั้นชาวนา แรงงาน กรรมกร ค่ายประชาธิปไตยก็ได้อาศัยจังหวะที่วุ่นวายภายในประเทศ เข้ามาขยายอิทธิพลผ่านชนชั้นผู้นำในสังคมไทยที่กุมอำนาจการปกครองในขณะนั้น การเข้ามาสนับสนุนชนชั้นนำไทยของสหรัฐอเมริกาในขณะนั้น การเข้ามาของอเมริกาได้ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประชาชนและผู้นำประเทศโดยเฉพาะในช่วงเหตุการณ์ระหว่างวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519 ภายหลังจากความขัดแย้งในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 กลุ่มประชาชนที่มีความคิดเห็นต่างก็ได้เดินทางเข้าป่าเพื่อร่วมต่อสู้กับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

การรัฐประหาร 2501 สหรัฐฯ จึงน่าจะได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องที่น่าสนใจ คือ ในการรัฐประหารครั้งแรก เราได้เห็นจุดยืนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างท่าทีของวอชิงตันกับสถานทูตสหรัฐฯ ในไทย แมกซ์ บิชอป ทูตที่เข้ามารับตำแหน่งก่อนการปฏิวัติไม่นานให้การสนับสนุนแก่ จอมพล ป. และเมื่อเกิดการรัฐประหารขึ้นก็ไม่เห็นด้วยต่อการที่รัฐบาลสหรัฐฯ จะให้การรับรองการรัฐประหารครั้งนั้น ในที่สุดกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐฯ ไม่มีทางเลือกนอกจากการเปลี่ยนตัวทูตกระทันหัน ในช่วงการวางแผนปฏิวัติ สหรัฐฯ ได้ส่งกำลังทหารให้การอารักขาครอบครัวของคณะทำงานที่เตรียมแผนการรัฐประหาร โดยคนทั้งหมดที่ถูกนำไปรักษาความปลอดภัยเป็นการลับที่หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรถของทหารสหรัฐฯ เตรียมพร้อมตลอดเวลาเพื่อนำคนทั้งหมดเดินทางลงภาคใต้ต่อไปหากมีการต่อต้านการรัฐประหารและแผนการไม่สำเร็จ โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้แก่การเปิดรับการลงทุนทางตรงของสหรัฐฯ ตลอดจนเตรียมแผนการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ฯลฯ การกระทำเหล่านี้ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับการตกลงระหว่างไทยและสหรัฐฯ ที่วอชิงตัน การก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำ “คณะปฏิวัติ” และการสถาปนาระบอบเผด็จการทหารเบ็ดเสร็จและยุคสมัยแห่งการพัฒนาด้วยตัวของสฤษดิ์เอง ตลอดจนการฟื้นฟูอำนาจให้กับสถาบันพระมหากษัตริย์และกลุ่มรอยัลลิสต์จนกลายเป็นกลุ่มที่มีพลังทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมอย่างรอบด้านจนระบอบการเมืองในสมัยของเขาถูกเรียกว่า “ระบอบฟอซูนอุปถัมภ์เผด็จการ” ภายใต้ระบอบนี้ไทยยืนยันการเป็นพันธมิตรสำคัญของสหรัฐฯ ในสงครามอินโดจีน และเป็น

ฐานทัพสำคัญของกองทัพสหรัฐฯ ในภูมิภาค รวมทั้งการเข้าร่วมปฏิบัติการทางการทหารในสงครามในลาว ซึ่งในยุคของถนอม-ประภาสจะขยายบทบาทเข้าไปในสงครามเวียดนามและสงครามในกัมพูชาในเวลาต่อมาและกลายเป็นเหตุที่นำไปสู่ปัญหาที่ยุ้งยากที่สำคัญซึ่งมีต่อ “ระบอบถนอม-ประภาส” ที่เกิดขึ้นในปลายทศวรรษที่ 2500-2510 จนนำไปสู่เหตุการณ์ที่สำคัญทางการเมืองของไทย คือ เหตุการณ์ “14 ตุลา” (กฤษดา เกษบุญชู มีค, 2552:37-39)

1.2.2 สภาพเศรษฐกิจตกต่ำ มูลเหตุจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ในช่วงตั้งแต่ปี 2460 ได้เกิดปัญหาภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตข้าวลดลง จึงเกิดการขาดแคลนข้าวอย่างหนัก อีกทั้งการพัฒนาประเทศในช่วงนั้นก็เป็นการใช้เงินกู้จากต่างประเทศมาใช้ในการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาด้านการรถไฟ และยังมีการใช้เงินงบประมาณของประเทศโดยเฉพาะรายจ่ายในส่วนพระมหากษัตริย์สูงมาก จนทำให้เงินคลังแทบไม่มีเหลืออยู่เลย

“การใช้จ่ายของรัฐบาลในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบบที่ไม่มีผู้ใดสามารถต้านทานพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในการที่จะใช้จ่ายเงินแผ่นดิน จึงมีผลทำให้ค่าใช้จ่ายในรายการนี้อยู่ในระดับที่สูงจนเกินไป แนวโน้มของการใช้จ่ายในส่วนของพระมหากษัตริย์ในระดับสูงได้มีมานานแล้ว แต่ได้กลายเป็นปัญหาเมื่อรัฐบาลไม่สามารถหารายได้เพียงพอจากรายจ่าย” (รวีพรรณ สาลีผล, 2555:12)

เศรษฐกิจตกต่ำจากภาวะการเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้เกิดรายจ่ายในการทำสงครามเป็นอันมากรัฐบาลต้องพิมพ์ธนบัตรออกมาใช้เป็นจำนวนมากจนทำให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อและสินค้ามีราคาสูงขึ้น

“การที่ปริมาณเงินมีมากจนเกินไป ซึ่งไม่สัมพันธ์กับปริมาณสินค้าเป็นเหตุทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ กล่าวคือ ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปเพิ่มสูงขึ้น เช่น ราคาน้ำตาลทรายขาวในปี พ.ศ. 2488 สูงกว่าปี พ.ศ. 2480-2483 ถึง 39 เท่า เหล็กกล้าราคาสูงขึ้น 69 เท่า เสื้อผ้าฝ้าย ราคาสูงขึ้น 43 เท่า (รวีพรรณ สาลีผล, 2555:47)

1.2.3 การกดขี่ขูดรีด และความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมทางสังคม

ถึงแม้จะมีการปลดปล่อยทาส จนสามารถเปิดโอกาสให้คนเหล่านั้นสามารถบุกเบิกที่ดินเพื่อใช้ในการผลิตข้าว ถึงแม้ประชาชนจะมีสิทธิในการประกอบอาชีพมากขึ้น แต่รัฐบาลก็ยังคงมีการขูดรีดเก็บภาษีจากเกษตรกรชาวนา แต่สำหรับชั้นผู้นำนั้นกลับได้รับการยกเว้นภาษี

“หากพิจารณา ภาษีรัชชูปการ และภาษีที่ดินแล้วจะเห็นว่ามาจากการผลิตทางการเกษตรภาระภาษีจะตกอยู่กับชาวนา และถ้ามีการเช่านา ชาวนาในฐานะผู้เช่าก็ต้องเสียภาษีที่ดินนอกเหนือจากค่าเช่า ส่วนภาษีรัชชูปการนั้น รัฐบาลเรียกเก็บจากประชาชนที่ไม่ได้ถูกเกณฑ์ อายุตั้งแต่ 18-60 ปี โดยยกเว้นให้กับพระราชวงศ์ ข้าราชการ ทหาร และพระ จนถึงปี พ.ศ.

2462 รัฐบาลจึงแก้ไขตามพระราชบัญญัติเงินราชการให้ข้าราชการต้องเสียภาษีนี้ด้วยแม้ว่าจะมีการแก้ไขแล้วก็ตามหากพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ภาระภาษีก็ยังคงอยู่กับชาวบ้านซึ่งเป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศ” (รวิพรรณ สาลีผล, 2555:10)

สหาย ก. ได้กล่าวถึง “การถูกกดขี่ขูดรีดจากเจ้าหน้าที่รัฐจนทำให้เกิดการตื่นตัวและเข้าร่วมขบวนการปฏิวัติจังหวัดสกลนครว่า ตอนผมเด็กๆเวลามีเจ้าหน้าที่ปกครองของรัฐมาตั้งค่ายอยู่ใกล้ๆบ้าน ไม่กี่วันไก่อของชาวบ้านที่เลี้ยงไว้ หมูของชาวบ้านที่เลี้ยงไว้ก็หมดไปหลายตัว ไก่หมดไปเป็นเล้า พวกเจ้าหน้าที่รัฐมาเอาไปกินฟรีๆ พ่อผมเกรงใจและสงสารชาวบ้านมาก เพราะชาวบ้านยากจน ไม่มีจะกินอยู่แล้ว จนพ่อต้องแอบขายเงินซื้อหมูซื้อไก่จากชาวบ้านมาให้เจ้าหน้าที่ แล้วบอกว่าชาวบ้านยกให้ ถ้าบอกว่าต้องซื้อ เจ้าหน้าที่จะไม่พอใจมาก ซึ่งในสมัยนั้นคนยากจนมาก ไม่มีสิทธิมีเสียงจะแสดงออกอะไรได้ ไม่มีประชาธิปไตย มีการเรียกเก็บภาษีจากเจ้าหน้าที่รัฐทุกอย่าง แม้กระทั่งซื้อถ่ายไฟฉายมาใช้ในบ้าน ก็ยังถูกเจ้าหน้าที่รัฐอ้างว่าเก็บภาษี 10 บาทต่อสองโหล หญิงคนไหนมีลูกอ่อนต้องกินนม ก็ถูกเจ้าหน้าที่รัฐเรียกเก็บภาษีเต้านม ชาวบ้านเรียกว่า ภาษีนมยาน บ้านไหนมีลูกอ่อน หลายคนก็จะยิ่งลำบากเพราะถูกเก็บภาษีเต้านมหลายครั้ง เหตุการณ์เหล่านี้ดำเนินไปเรื่อยๆ ชาวบ้านตกอยู่ในสภาพคับแค้นแบบนี้มานานมาก อยากจะหาทางออก พอมีข่าวอยากจะเข้าร่วมทันทีแต่พวกเขากลับถูกปราบปรามและแพ้ไป ต่อมาเมื่อพวกสหายเข้ามาพักพิงอยู่ใกล้ๆ บ้านเขาเข้ามาพูดคุย มาช่วยทำงานในไร่ในสวน ชาวบ้านเห็นพวกเขามาในลักษณะที่ดีมีความสุภาพอ่อนน้อม พูดปัญหาความทุกข์ยากลำบาก การกดขี่ขูดรีดจากเจ้าหน้าที่รัฐได้ตรงกับใจทุกประการ ก็เลยเข้าร่วมขบวนการต่อสู้ด้วย เข้าด้วยกันหลายคน พวกเราได้ช่วยกันสร้างเขตปลดปล่อยจากอำนาจรัฐขึ้นมา มีกฎหมายปกครองตนเองในแบบที่เป็นธรรม ทุกคนมีความพอใจมากการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยตนเองและชาวบ้านจากการกดขี่ขูดรีดของเจ้าหน้าที่รัฐในครั้งนั้นมีผลให้สหายชนชาติหลายคนพอใจที่ตนเองได้เข้าร่วมการต่อสู้ในขบวน พคท. “ถ้าไม่มีการต่อสู้ในวันนั้นก็จะไม่มีสิทธิประชาธิปไตยในวันนี้” (สหาย ก., สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556)

“ความไม่เป็นธรรมในสังคมทำให้เกิดการต่อสู้ ในยุคก่อนชนชั้นปกครองไม่ค่อยสนใจชนบท ความแตกต่างระหว่างเมืองและชนบท ” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

1.2.3 การใช้เป็นฐานเคลื่อนไหวและสนับสนุน ในการต่อสู้เรียกร้องเอกราชจากประเทศฝรั่งเศสของโฮจิมินห์ โดยเฉพาะในสกลนครที่มีชาวเวียดนามอาศัยอยู่ และ โฮจิมินห์ได้ใช้เป็นพื้นที่เคลื่อนไหวในการต่อต้านฝรั่งเศส ในการดำเนินงานของโฮจิมินห์ในพื้นที่ จึงเป็นช่องทางที่ทำให้อุดมการณ์คอมมิวนิสต์ได้รับการเผยแพร่ อีกช่องทางหนึ่งในภาคอีสาน

“ในพื้นที่สกกลนคร ยังเป็นพื้นที่ของอดีตรัฐมนตรีและส.ส. อีสาน คือ นาย เตียง ศิริจันทร์ และนายครอง จันดาวงศ์ กลุ่มคนเหล่านี้ ล้วนเป็นกลุ่มคนที่มีสายสัมพันธ์อันดีกับแกน นำของขบวนการการก่อกำเนิดของชาวเวียคนาม จากขบวนการชาตินิยมเวียคนาม สู่ขบวนการโฮจิมินห์-คอมมิวนิสต์แบบเวียคนาม (ล้วนมาจากพื้นฐานชาตินิยมเวียคนาม) ที่เคยช่วยเหลือชาวเวียคนาม ชาว ลาว ชาวเขมร ภายใต้ยุทธศาสตร์สันนิบาตเอเชียอาคเนย์ ที่มีนายเตียง เป็นประธาน เข้าสู่ภาวนวงศ์ เป็นเลขา นายเลอฮาย เป็นเหรียญิกต่อต้านนักล่าเมืองขึ้น มีท่านปรีดี พนมยงค์และขบวนการเสรี ไทย ภาคอีสานเป็นผู้สนับสนุน หลักฐานเชิงประจักษ์ ที่คณะนายเตียง และแกนนำชาวสกกลนคร พยายามช่วยเหลือ คือ อาวุธของเสรีไทย ถูกส่งไปสนับสนุนการรบของโฮจิมินห์ ในเวียคนาม การ ก่อตั้งเสรีลาว และนำมาฝึกที่สกกลนคร โดยการดูแลของครูครอง” (สหพ ก., สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556)

1.2.4 การจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน จากการดำเนินของ รัฐบาลไทยต่อนโยบายของสหรัฐอเมริกาในการต่อต้านภัยจากคอมมิวนิสต์ รวมถึงการออก กฎหมายการต่อต้านคอมมิวนิสต์ในปี พ.ศ. 2495 ซึ่งได้มีบทลงโทษสูงสุดคือการจำคุกตลอดชีวิต ได้นำไปสู่การกำจัดบุคคลที่มีความคิดเห็นต่างจนเป็นการผลักดันให้ประชาชนเข้าไปสนับสนุน กระบวนการคอมมิวนิสต์มากขึ้น แม้กระทั่งการรวมกลุ่มของชาวบ้านเพื่อทำกิจกรรมในการแก้ไข ปัญหาปากท้อง ก็ยังถูกมองว่าเป็นการจับกลุ่มเพื่อก่อกบฏ ดังที่ วิจิต จันดาวงศ์ กล่าวว่า

“ถ้าประชาชนในระดับชาวบ้านมีความน่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม คน ช่วยกันทำงาน มีการจับกลุ่มกันสร้างบ้านแปลงเมือง แก้ปัญหาเศรษฐกิจเอง ก็มองว่าชาวบ้าน จับกลุ่ม พวกนี้จะก่อกบฏ เวลาคนร่วมกลุ่มมีโครงการอะไร มีปัญหาอะไร เข้าไปหาเจ้าหน้าที่ ข้าราชการนี้ เกิดการโต้เถียงกันมันจะมีคำพูดว่า พวกมันนี่หัวหมอ แล้วก็กล่าวหาชาวบ้านว่าเป็น คอมมิวนิสต์ ถ้าไม่มีคนมาปลุกปั่น ชาวบ้านคิดเองไม่ได้” (วิจิต จันดาวงศ์, สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

วันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494 เป็นวันการเมืองที่มีเหตุการณ์ซึ่งถูกเรียกว่า “กบฏสันติภาพ” ตอนนั้นรัฐบาลมีนายกรัฐมนตรี ชื่อจอมพล ป.พิบูลสงคราม ทางรัฐบาลได้ให้ ตำรวจไปจับกุมตัวผู้ต้องสงสัยว่าเป็นกบฏเป็นจำนวนมากถึง 104 คน ทั้งนี้ ทางกรมตำรวจได้ออก แถลงการณ์ในวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494 มีความตอนหนึ่งว่า

“...มีบุคคลคณะหนึ่งได้สมคบกันกระทำผิดกฎหมายด้วยการยุยงให้มีการ เกือบชกกัน ในระหว่างคนไทย...ยุยงให้ทหารที่รัฐบาลส่งออกไปรบในเกาหลี ตามพันธะที่รัฐบาลมี อยู่ต่อองค์การสหประชาชาติให้เสื่อมเสียวินัย เมื่อเกิดการปั่นป่วนในบ้านเมืองได้ระยะเวลา

เหมาะสมแล้ว ก็จะใช้กำลังเข้าทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบอื่น ซึ่งมีใช้ระบอบประชาธิปไตย...”

ผู้ที่ถูกจับกุมในวันนั้นมีนักเขียนและนักหนังสือพิมพ์อยู่หลายคน เช่น นายกุหลาบ สายประดิษฐ์ นายอารีย์ ลีวีระ นายอุทธรณ์ พลกุล นายบุศย์ สิมะเสถียร นายสุวัฒน์ วรดิลก เป็นต้น กับผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เช่น นายมารุต บุณนาค และต่อมาได้จับกุมเพิ่มเติมอีก (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2557)

1.2.5 ประเทศไทยบนทางสองแพร่ง เมื่อรูปแบบการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ใกล้ถึงจุดอ้อมค้อม ไม่สามารถรองรับสังคมที่มีปัญหาที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ในเวลานี้ สถานการณ์โลกมีตัวเลือกเพียงแค่ 2 ตัวเลือก ระหว่างค่ายเสรีนิยม มีอเมริกาเป็นผู้นำ และค่ายสังคมนิยมที่มีสหภาพโซเวียตเป็นแกนนำ ในสถานการณ์เช่นนี้ ทำให้เกิดการตื่นตัวทั้งในกลุ่มชนชั้นนำของสังคมไทย ตลอดจนกลุ่มคนที่ได้ไปศึกษาจากต่างประเทศและรับเอาแนวคิดจากประเทศเหล่านั้นมา และมองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่ต้องเกิดขึ้นในสังคมไทย ในช่วงต้นของการเปลี่ยนแปลงในปี 2475 ศูนย์อำนาจการปกครองไทยจากส่วนกลางยังมีความมั่นคงอยู่มาก เกิดความขัดแย้งกันภายในระหว่างผู้ที่ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยเฉพาะการเสนอเค้าโครงเศรษฐกิจ (สมุดปกเหลือง) เพื่อการปฏิรูปที่ดินและรัฐสวัสดิการแก่ประชาชน ของปรีดี พนมยงค์ ซึ่งถูกมองว่าเป็นรูปแบบเศรษฐกิจของคอมมิวนิสต์

“โครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ของ ปรีดี พนมยงค์ นั้น เสนอในสิ่งใหม่สุดของสังคมสยาม นั่นคือการที่รัฐบาลจะใช้พันธบัตรซื้อ ที่ดินสำหรับการเพาะปลูกทั้งหมด ยกเว้นที่อยู่อาศัย ดังนั้น ชาวไร่ชาวนาก็จะกลายเป็นลูกจ้างของรัฐบาล ได้รับเงินเดือน รัฐบาลคุมกิจการค้าใหญ่ที่สุดของประเทศ คือ ข้าว ทั้งในด้านการผลิตและในด้านการค้าขาย เป็นการตัดคนกลาง ในขณะเดียวกัน ระบบกำไรขาดทุนก็จะถูกขจัดออกไป ประชาชนจะซื้อข้าวของเครื่องใช้จากร้านค้าของรัฐบาล หากพิจารณาตามตัวอักษร แผนการเศรษฐกิจดังกล่าวเป็นเรื่องใหญ่โตมาก เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ในการผลิตและปัจจัยการผลิตของคนทั้งชาติ และที่สำคัญที่สุดก็คือ มีผลกระทบโดยตรงและรุนแรงต่อเจ้าและขุนนางในระบอบเก่าซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจจากการเป็นเจ้าของที่ดินจำนวนมาก อันจะนำมาซึ่งการต่อต้านอย่างรุนแรง” (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2549 : 138)

แต่ภายหลังปี 2500 อำนาจการปกครองของรัฐอยู่ในมือของทหาร ที่เน้นการต่อต้านระบอบสังคมนิยม และโดยเฉพาะในช่วงรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และจอมพลถนอม กิตติขจร ได้ดำเนินนโยบายสนับสนุนอเมริกาในการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยยินยอมให้อเมริกาดำเนินทัพในประเทศไทยหลายแห่ง เพื่อแทรกแซงทางการเมืองและเข้าโจมตีทางการทหาร

ต่อประเทศเพื่อนบ้าน คือ เวียดนาม ลาว และกัมพูชา พร้อมทั้งยังส่งเสริมให้ประชาชนไทยเป็นทหารรับจ้างเข้าปฏิบัติการสังหารประชาชนประเทศเพื่อนบ้านด้วย

ในห้วงเวลาเดียวกันนี้ ได้เกิดการเคลื่อนไหวของชาวจีนและเวียดนามในประเทศไทย สงครามระหว่างจีนกับญี่ปุ่น พรรคคอมมิวนิสต์ได้ใช้ไทยเป็นฐานในการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านญี่ปุ่น การดำเนินการได้นำพาแนวคิดมาร์กซ์เข้ามาสู่คนในพื้นที่ โดยเฉพาะในกลุ่มคนที่มีการศึกษา ที่มีความสนใจแนวคิดใหม่ๆ ที่มาจากต่างประเทศ

“นโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์สยาม ต้องการปฏิวัติที่สยาม ทั้งที่เป็นคนเวียดนามหรือจีน เขาต้องการให้คนจีนและเวียดนามเรียนหนังสือไทย เข้าโรงเรียนไทย บางทีก็เข้าเป็นทหารด้วย ทำให้คนไทยสนใจลัทธิมาร์กซ์และพรรค แต่ทำเท่าไรคนไทยก็ไม่สนใจ ไม่เข้าใจลัทธิคอมมิวนิสต์ ก็พยายามระดมคนเชื้อสายไทย แต่ก็ไม่สำเร็จ โดยฝ่ายเวียดนามจะสำเร็จมากกว่าฝ่ายจีน ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศจีนเป็นคอมมิวนิสต์แล้ว และรัฐบาลไทยปราบปรามรุนแรง ลูกจีนยังถือว่าตัวเองเป็นจีนอยู่ ไม่ใช่ไทย สมัยหลังสงครามเริ่มมีคนไทยที่เรียนที่สหรัฐอเมริกา ที่มาจากชนบทอีสาน เริ่มเข้าไปเป็นสมาชิกพรรค แต่ตอนนั้นสมาชิกส่วนใหญ่เป็นพวกจีน แต่ปัญญาชนที่เป็นไทยเริ่มมาเป็นผู้นำ จึงมีความไม่พอใจกันหลายอย่าง”

“คอมมิวนิสต์รุ่นแรก คนที่ทำงานในพรรค ส่วนใหญ่มีการศึกษาคดีพอสมควร สมัยนั้นคนที่เรียนระดับมัธยมก็สูงแล้ว คนที่เขียนประวัติจริงๆ ก็เป็นคนที่มีการศึกษา เขาเข้าไปพรรคไม่ใช่เรื่องภาวะเศรษฐกิจไม่ดี หรือถูกบังคับ แต่นิยมอุดมการณ์ของคอมมิวนิสต์มากกว่า” (เออีจิ มูราชิม่า, 2555)

1.2.6 การจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เป็นธรรม ถึงแม้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี 2475 ผลของการเปลี่ยนแปลงได้มีการลดอำนาจของชนชั้นศักดินาลงมา ระบบอุปถัมภ์แบบดั้งเดิมถูกทำลายลง สายสัมพันธ์ระหว่างเจ้านายกับไพร่สิ้นสุดลง ได้ก่อเกิดชนชั้นแบบใหม่ ระหว่าง “คนทำงานให้รัฐ ข้าราชการ กับ คนของรัฐ ประชาชน” แต่การเปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้โครงสร้างอำนาจและการเข้าถึงทรัพยากรก็ยังไปไม่ถึงประชาชนอยู่เช่นเดิม และยังทำให้เกิดการจัดการผลประโยชน์ให้กับกลุ่มคนเพียงบางกลุ่มที่สามารถเข้าถึงผู้กุมอำนาจในแต่ละระดับของระบบราชการ ส่งผลทำให้เกิดการทุจริตและเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์หลายคนที่เคยเข้าร่วมขบวนการให้ข้อมูลในเรื่องดังกล่าวไว้อย่างน่าฟัง ดังนี้

“ทุนนิยมถึงแม้ประชาธิปไตยจะพูดอย่างสวยหรูว่า เป็นระบอบการปกครองของประชาชนเพื่อประชาชน แต่ความเป็นจริงแล้วมันไม่ใช่ ยังมีการกดขี่ทุจริต ระหว่างคนที่รวยล้นฟ้ากับคนที่ยากจนที่สุด ยังไม่มีความเสมอเท่าเทียมกัน ” (สหาย ข., สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556)

“ครอบครัวผมยากจนทุกข์ๆ ยากๆ เป็นชวานาจนๆ ชวานารับจ้าง ยามนาก็ทำนา เสร็จจากนาแล้วก็รับจ้าง แล้วเราก็มากลั่นเหล้าขายขวดละ 4 บาท แล้วนายก็มาจับติดคุกไว้ พ่อก็เอาเงินมาเสีย 300 เราก็เลยได้ออกจากคุก แล้วเขาก็มาถามเราว่าถูกจับหรือเสียเงินเยอะไหม ข้าว่าเรา ไม้เรานาเรา เราทำขายก็ผิดนะ ไม้อยู่นาเรา เลื่อยขายก็ผิดนะ พอนายทุนตัดไปขายไม่เห็นจับได้ เหล้าเขาเอามาขายทำไมถึงจับไม่ได้ เขาก็บอกว่า ตีนช้างเหยียบปากนก นะ วันอื่นๆ เขาก็มากุ้ยกับเราเรื่อยๆ หลายวันเข้าเราก็เข้าใจ ” (ชาย พรหมวิชัย หรือ สหายสวรรค์., สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556)

“พวกผมเป็นคนป่า เป็นคอมมิวนิสต์ พวกผมไม่ได้มากดขี่ขูดรีด พวกผมมานำเสนอแนวทางของคอมมิวนิสต์ พวกผมทำเพื่อพ่อแม่พี่น้อง พ่อแม่พี่น้องถูกรัฐบาลกดขี่ขูดรีด มีปากเหมือนมีก้น พูดยอะไรก็ได้ จะบอกว่ารัฐบาลไม่ดีก็ได้” (ชาย พรหมวิชัย หรือ สหายสวรรค์., สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556)

1.2.7 การกำหนดนโยบายในการต่อต้านคอมมิวนิสต์ ทำให้เกิดการปราบปรามอย่างหนัก โดยเฉพาะในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่มีการใช้อำนาจตามมาตรา 17 ในการสั่งประหารชีวิตหรือจำคุกผู้ต้องสงสัยบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาของศาล อีกทั้งการปราบปรามก็เป็นการปราบปรามแบบเหวี่ยงแหจนส่งผลให้เกิดผลกระทบในการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งผู้เข้าร่วมขบวนการอย่าง นายชาย พรหมวิชัย กล่าวว่า

“เราไปทำอะไรทำนาที่ภู เขาก็หาว่าเราไปศึกษาคอมมิวนิสต์ เราไปเล่นบ้านดึกๆ 2 ห่ม 3 ห่ม มา เขาก็หาว่าเราไปศึกษา ยามมีมะม่วงนี้ถ่มน้ำลาย แล้วบอกว่าไปเอามะม่วงมาให้ลูกกินหน่อย มึงไปน่านน้ำลายกูทั้งหมด เดียวว่ามึงไปศึกษาอบรมคอมมิวนิสต์นะ” (ชาย พรหมวิชัย หรือ สหายสวรรค์., สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556)

จากนโยบายการต่อต้านคอมมิวนิสต์ ได้ทำให้เกิดการอาศัยข้อหาคอมมิวนิสต์มาใช้กำจัดศัตรูทางการเมืองที่มีอุดมการณ์ต่างกัน มากกว่าการจะดำเนินการอย่างเป็นระบบแบบแผนที่มีเหตุผลน่าเชื่อถือ ดูเหมือนยิ่งปราบปรามคนที่คิดต่าง มองเห็นเป็นศัตรู ก็ยิ่งผลักดันให้ประชาชนจำนวนมากต้องเลือกไปอยู่ฝ่ายตรงข้ามมากขึ้นเรื่อยๆ การใช้อำนาจที่เด็ดขาดโดยเชื่อว่าอำนาจที่เด็ดขาดรุนแรงจะทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยนั้นเป็นสาเหตุหลักของการก่อความเกลียดแค้นชิงชังของประชาชนต่อรัฐบาลของตน วิทิต จันดาวงศ์ ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ในตอนนั้นว่า

“ที่เข้ามาจริงๆ จังๆ ตอนที่เขามาคุมครอง ฆ่าคุมครองยังไม่พอ เขายังไล่จับไล่ฆ่าไล่จับชาวบ้าน ปราบ อยู่กันไม่ได้ต้องไปอยู่ป่าอยู่ดง ใครอยู่ใกล้ภูก็ขึ้นภู ใกล้ป่าก็เข้าป่า เจ้าหน้าที่ที่กลับค้อยจะออกมา ช่วงนั้นพรรคคอมมิวนิสต์ฯ ได้มีการประชุมสมัชชา บอกว่าจะให้

ชาวบ้านอยู่เฉยไม่ได้ปล่อยไว้แล้วจะเป็นโจร พรรคคอมมิวนิสต์ฯเลยส่งผู้ปฏิบัติงานมาลงพื้นที่ในหมู่บ้าน เข้ามาแล้วให้มีการศึกษา มีการจัดตั้ง มีการระดมลูกหลานคนที่ถูกจับ คนที่เข้าป่า ส่งไปเรียนการเมืองการทหารที่เวียดนาม” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

นอกจากนั้นยังได้ใช้วิธีการโฆษณาชวนเชื่อครอบงำประชาชนผ่านสื่อของรัฐทั้งวิทยุ โทรทัศน์และสิ่งพิมพ์ สร้างภาพคอมมิวนิสต์ให้มีความน่ากลัวและชั่วร้ายด้วยเนื้อหาว่า

“คอมมิวนิสต์เป็นคนขายชาติ เป็นผู้ก่อการร้าย โดยเรียกว่า ผกค. เป็นผู้ทำลายชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ กระทั่งโฆษณาชวนเชื่อว่า ผกค. จะทำการฆ่าคนแก่ทำร้าย จับคนไถนา ข่มขืนผู้หญิง ผู้หญิงเป็นของกลาง เป็นปีศาจมีหางแดง ฯลฯ ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ โปสเตอร์ ภาพยนตร์ ใบปลิว ซึ่งได้สร้างความหวาดกลัวคอมมิวนิสต์แก่ประชาชนชาวไทยทุกเพศวัย (ชาย พรหมวิชัย หรือ สหายสวรรค์., สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556)

ในการเข้าปราบปรามของฝ่ายรัฐบาลนั้น การข่าวของรัฐบาลยังมีข้อผิดพลาด จึงทำให้เกิดการจับกุมผิดตัว และมักขยายผลการจับกุมจากการซักถาม จึงทำให้ชาวบ้านบางส่วนที่มีความสัมพันธ์กับ ผกค. ในระดับต่ำ ต้องหวาดกลัวจากการเข้าจับกุมของเจ้าหน้าที่ ประกอบกับการเผยแพร่อุดมการณ์ของ ผกค. ด้วยการโฆษณาชวนเชื่อเจ้าหน้าทีรัฐจะกระทำการทารุณและทำลายชีวิต ชาวบ้านจึงได้หลบหนีเข้าป่าเป็นจำนวนมาก ทำให้แผนการดำเนินงานด้านมวลชนเพื่อระดมแนวร่วมของ ผกค. ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ได้ผลเกินคาด จนทำให้พรรค ผกค. มีแนวร่วมเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

“การปราบปรามจากภาครัฐเป็นตัวเพาะเชื้อให้พรรคคอมมิวนิสต์เกิดการขยายตัว พอรู้ว่าข่าวคอมมิวนิสต์เข้ามาในพื้นที่ก็ยิ่งปราบ เช่นฆ่าคน คนก็เลยไหลเข้าป่า” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

ภายใต้อุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์สากล ที่ได้เข้ามาเผยแพร่แนวคิดในช่วงที่สภาพทางสังคมเศรษฐกิจไทยกำลังตกต่ำ การบริหารงานของรัฐบาลกลางไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทันทั่วถึง ข้าราชการทุจริตคอร์รัปชัน เอารัดเอาเปรียบประชาชน การถูกละทิ้ง การถูกเอารัดเอาเปรียบ การขาดความเอาใจใส่ เห็นอกเห็นใจจากเจ้าหน้าที่รัฐ ความต้องการอยู่ดีกินดี การถูกคุกคามเหยียดหยาม ให้จิตสำนึก การเป็นคนขายของชาวอีสานจึงยังเหลืออยู่มากในขณะนั้น การเป็นชาวไร่ชาวนา เกษตรกร คนรับจ้าง ชนชั้นสอง ได้เลือนใจที่ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์ สามารถเข้ามาสร้างแนวร่วม เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมสนับสนุนพรรค การขาดความรู้ความเข้าใจ ในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของรัฐ ความมั่งง่ายและมักใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐในอดีต การไม่รู้วิธีการทำความเข้าใจกับประชาชน การเข้าจับกุมและกระทำการ

ต่างๆ ตามความเคยชินวิธีแบบอำนาจนิยมแบบรัฐเก่าๆ ทั้งที่ชาวบ้านไม่รู้ด้วยซ้ำว่าคอมมิวนิสต์คืออะไร ไม่มีใครรู้ว่าคอมมิวนิสต์คืออะไร ต่างฝ่ายต่างสร้างภาพหลอกตัวเอง ทำให้เป็นการกดดันให้ประชาชนเข้าป่าไปร่วมกับพรรคฯ จำนวนมาก ทั้งในเมืองและในชนบทของสกลนครเอง พื้นที่ภูพาน สกลนคร จึงรวมผู้คนจำนวนมาก ที่ขัดแย้งกับรัฐ ทั้งที่เป็นสมาชิกพรรคโดยตรง ประชาชนที่ขาดความเข้าใจ นักการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นักศึกษา ปัญญาชน มาอยู่รวมกันกับพรรคฯ

2. สารสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480-2509

2.1 ความไม่เข้าใจในวิถีชีวิตของประชาชนจากรัฐ สังคมในภาคอีสานเป็นสังคมที่มีกิจกรรมทำร่วมกันตลอด และจะทำร่วมกันอย่างเต็มกำลังในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น ซึ่งยังปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบันเมื่อมีกิจกรรมงานบุญ และประเพณีต่างๆ ในหมู่บ้านในตำบลจะมีการรวมตัวของชาวบ้านเป็นจำนวนมาก เป็นร่องรอยปรากฏให้เห็นถึงความสามัคคีของชาวบ้านในการรวมกลุ่มที่ในอดีตการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมอาจเป็นช่องทางทำให้เกิดการเผยแพร่อุดมการณ์คอมมิวนิสต์ จนนำมาสู่ความไม่ไว้วางใจของรัฐที่มีต่อประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล

2.2 รากฐานทางศาสนาต่ออุดมการณ์สังคมนิยม

ชนบทรรมนิยม ประเพณีต่างๆ ในภาคอีสานเกิดจากความเชื่อและความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีไหลเรือไฟ ประเพณีข้าวสาก ประเพณีทอดกฐิน เป็นต้น นำมาสู่การฝังรากอย่างมั่นคงของพุทธศาสนาในดินแดนอีสาน จนทำให้ดินแดนแห่งนี้มีพระเกจิอาจารย์สายปฏิบัติจำนวนมากมาย พุทธศาสนาได้รับการนับถืออย่างมาก หากจะพิจารณาถึงหลักคำสอนของพุทธศาสนาแล้ว เราจะเห็นถึงสาระที่มีความใกล้เคียงกับแนวคิดสังคมนิยมที่คอมมิวนิสต์นำมาใช้ในการสร้างแนวร่วม และเมื่อรัฐไม่มีความเข้าใจชาวบ้านอย่างดีพอ ก็นำมาสู่การดำเนินนโยบายที่ไม่มีความเข้าใจถึงรากที่ฝังลึกอยู่ในวิถีชีวิตของชาวบ้าน ประกอบกับการดำเนินนโยบายที่ประชาชนมีความรู้สึกถูกรังแกข่มเหง

“คำว่า สังคมนิยม ควรจะเป็นความหมายของคำว่า *politics* โดยตรง เพราะ *politics* นี้หมายถึง ปัญหาของคนมาก สังคมก็คือคนมาก แล้ว "นิยม" ก็คือเพิ่งเล็งเรื่องเกี่ยวกับคนมากนั้น อาตมาอยากจะทำเรื่องให้มองไกลลึกลงไปจนถึงเรื่องของธรรมชาติว่า ธรรมชาติอันบริสุทธิ์นั้นเป็นเรื่องของสังคมนิยม ไม่ใช่เสรีนิยม ถ้าเป็นเสรีนิยมแล้วจะวิเศษหมดตั้งแต่แรกสร้างโลก จะตายหมด แล้วไม่มีอะไรเหลืออยู่จนกระทั่งบัดนี้ แต่เพราะความที่มันเป็นสังคมนิยมอยู่ในตัวมัน โดยอัตโนมัติของธรรมชาติ ที่ยังไม่มีความคิดจิตใจอะไร ไม่มีความคิดนึกอะไร มันจึงอยู่รอดมาได้”

“พระพุทธองค์ทรงบัญญัติระบบวินัย จะทำให้เราเห็นได้ทีเดียวว่าเป็นระบบที่ผูกพันกันไว้ เป็นพวกเป็นหมู่ไม่แยกออกจากกันไป รู้ได้ตรงคำว่า “สงฆ์” นั่นเอง คำว่า สังฆะ พระสงฆ์ ตัวหนังสือ แปลว่า หมู่ หรือ พวก มันไม่ได้แปลว่า เดี่ยว คนเดียว เมื่ออยู่เป็นหมู่เป็นพวก มันก็ต้องมีอะไรที่จะเป็น เครื่องยึดเหนี่ยว หรือมีหลักธรรมสั่งจะอันใดอันหนึ่ง ที่จะทำให้คณะสงฆ์ ตั้งอยู่ได้เป็นหน่วยเดียว จากส่วนประกอบของหน่วยหลายร้อยหลายพันหลายหมื่นหน่วย ดึงเข้าเป็นสังคมาที่ถูกต้อง ที่อยู่ร่วมกันอย่างผาสุก”

“อย่างระเบียบวินัยในพระพุทธศาสนา ก็ให้สัน โดย พอดี รู้จักพอดีในการเป็นอยู่ ยิ่งเป็นพระสงฆ์คือภิกษุละก็ได้รับวางกฎเกณฑ์ไว้เป็นพิเศษ ไม่ให้กอบโกยส่วนเกิน ใช้คำอย่างนี้คำเดียวพอ” (หอจดหมายเหตุพุทธทาสอินทปัญโญ, 2558)

2.3 การพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

นับตั้งแต่มีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับนี้ เน้นการพัฒนากระบวนเศรษฐกิจแบบทุนนิยมตามการออกแบบของสหรัฐอเมริกา โดยการพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาเมืองและอุตสาหกรรมแต่กลับทิ้งชนบทอย่างไม่เหลียวแล ทำให้เกิดทั้งปัญหาในเมือง ธรรมชาติการใช้แรงงาน และชานานาในชนบท ปัญหาดังกล่าวนี้ได้ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบทของไทยอย่างมาก จึงเป็นโอกาสให้การดำเนินการนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์สามารถทำได้ง่ายขึ้น เพราะภาพแห่งความจริงนั้นได้ปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมจากปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในช่วงเวลานั้นขณะนั้น การเผยแพร่อุดมการณ์จึงทำให้ชาวอีสานจำนวนหนึ่งต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะดำเนินการทำลายอำนาจรัฐบาลซึ่งกดขี่ประชาชนให้หมดไป และจะเกิดทุนประชาชนให้มีความสุขต่อไป การจูงใจให้ประชาชนสนับสนุนการดำเนินงานของพรรคพวกคอมมิวนิสต์ การเผยแพร่อุดมการณ์จึงสามารถขยายพื้นที่ไปยังที่ต่างๆ ในจังหวัดสกลนครต่อเนื่อง

“ปัญหาชานานาและชนบท การพัฒนาทำให้ชนบทถูกทิ้ง ศูนย์กลางของการพัฒนาอยู่ที่เมืองหลวง ในการพัฒนาทุนนิยมทำให้ชีวิตชานานามีหนี้สินและไร้ที่ทำกินเพิ่มขึ้น เนื่องจากสินค้าเกษตรถูกกดให้ต่ำตลอดเวลา เพื่อให้เหมาะสมกับคำว่าจ้างแรงงานซึ่งต่ำ กรรมกร ชานานากลายเป็นกลุ่มคนที่มีปัญหาจากความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา ชานานาต้องเข้ามาขายแรงงานในเมือง ปัญหาชนบทและความยากจนทำให้ “คอมมิวนิสต์” สามารถขยายตัวและสร้างกระบวนการต่อต้านรัฐ และนับตั้งแต่ พ.ศ. 2508 เป็นต้นมา มีการต่อสู้ด้วยอาวุธ การต่อต้านในชนบทก็เริ่มรุนแรงมากขึ้น” (พรรณี บัวเล็ก, 2543 :19-20)

2.4 การต่อสู้และเรียกร้องความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมชนบท

การต่อสู้เพื่อคนที่รักและศรัทธา เมื่อคนที่ชาวบ้านให้การยอมรับและส่งไปเป็นตัวแทนในการเป็นปากเป็นเสียงบอกกล่าวความทุกข์ยากของตนต่อรัฐบาลกลางที่กรุงเทพฯ ผลกลับกลายเป็นว่าผู้แทนของตนกลับเป็นภัยต่อความมั่นคงต่อรัฐบาลกลางในเวลานั้น ด้วยสภาพความทุกข์ยากของชาวบ้านในเวลานั้น ผู้แทนของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมักจะเรียกเรื่องสิทธิและความเป็นธรรมให้กับประชาชนของตนเอง จนทำให้รัฐบาลในช่วงนั้นมีความเชื่อว่าผู้แทนราษฎรภาคอีสานส่วนมากฝักใฝ่ในระบบสังคมนิยม และระบบคอมมิวนิสต์ หลังจากที่นายปรีดี พนมยงค์ ลี้ภัยออกจากไทยในปี พ.ศ. 2488 ปราบฎว่าผู้แทนราษฎรภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ต้องหลบหนีการกวาดล้างของรัฐบาลสมัยนั้นบางคนก็ถูกจับกุมคุมขัง บางคนก็ถึงแก่ความตายอย่างไม่ทราบสาเหตุ ภายหลังจากจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการปฏิวัติ การปราบปรามคอมมิวนิสต์ยิ่งทวีความรุนแรงกว่าสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม มีการปราบผู้นำอีสาน และจับกุมผู้นำนายเตียง ศิริขันธ์ตัวแทนทางจิตวิญญาณของคนสกลนคร ซึ่งนายเตียง ศิริขันธ์ ผู้เคยเป็นทั้งรัฐมนตรีและผู้นำเสรีไทย ทำให้คนอีสานเห็นว่าพวกเขาก็ยังได้รับการยอมรับจากคนกรุงเทพฯบ้าง เมื่อนายเตียง ถูกฆาตกรรม โดยเฉพาะในพื้นที่สกลนคร เกิดความเห็นว่า รัฐไม่ได้ให้ความเป็นธรรมกับพวกเขา โดยเฉพาะต่อนายเตียง และรวมถึงชาวอีสาน รวมถึงประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ตามป่าเขา ที่เป็นชนชาติส่วนน้อย ทั้งผู้ไท โข้ โดยเฉพาะ โข้ ในเขตส่องดาว ที่ถูกคุกคามเหยียดหยาม พวกเขาถูกเหยียดหยามทั้งจากลาวและรัฐ แกนนนำชาวกอมมิวนิสต์ระดับกรมการเมืองศูนย์กลางพรรค จึงลงทำงานมวลชน เพื่อเอาคนเหล่านี้เข้ามาอยู่รวมขบวนการคอมมิวนิสต์สกลนคร และในที่สุดก็สร้างเขตฐานที่มั่นได้ ในดงพระเจ้าและแถบภูพานใกล้เคียง และพร้อมอ้าแขนรับทุกคนที่ผิดหวังกับรัฐบาลไทย

“การประหารชีวิต 4 อดีต รัฐมนตรี และผู้รักชาติรักประชาธิปไตย รวมทั้งการประหารชีวิต ครูครอง จันดาวงศ์ ที่สนามบินอำเภอสว่างแดนดินตามคำสั่งของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกษัตริย์การ เมื่อวันที่ 30 พ.ค. 2504 เป็นเหตุให้ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) มีมติให้สมาชิกพรรคฯ ลงสู่ชนบทปลุกระดมมวลชน เตรียมการต่อสู้ด้วยอาวุธ”

“ลุงชง แจ่มศรี เป็นผู้นำระดับสูงของ พคท. คนแรกที่เข้าป่าดงพระเจ้าเพื่อปลุกระดมมวลชน คืองานสร้างความรู้ความเข้าใจพื้นฐานมวลชนให้ขยายตัวจากจุดหนึ่งไปยังจุดอื่นๆ อย่างรวดเร็ว ดังคำกล่าวของลุงชงที่ว่า “งานในชนบทขยายได้เร็วมาก ทำงานในเมืองสิบปี ไม่เท่ากับทำงานในชนบทปีเดียว” (สหายหญิงแดง, 2554)

“2503 รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการปราบปรามอย่างหนัก จนครูครอง และเพื่อนครูถูกล่าหนีสู่ห้วยซุกหัวซุนไปลี้ภัยอยู่ที่ภูพานชั่วคราว ก่อนจะแอบกลับมาบ้านในวันที่ 4 พฤษภาคม 2504 เพื่อเตรียมสัมภาระ ไปอยู่บนภู ระหว่างรอเพื่อน ในที่สุดครูครองก็ถูกจับกุมอีกครั้ง

ในข้อหากบฏต่อความมั่นคง และมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พร้อมกับผู้ถูกจับกุมคนอื่นๆ รวม 108 คน ถูกนำตัวมาสอบสวนที่กรุงเทพฯ นานกว่า 20 วัน สุดท้ายก็ถูกนำตัวไปประหารชีวิตที่ อ.สว่างแดนดิน เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2504

11.30 น. ณ ลานประหาร หลังจากกินข้าวและดื่มน้ำเมื่อสุดท้ายด้วยอาการสงบ ครูครอง จันดาวงศ์ และทองพันช์ สุทธิมาศ ก็ถูกนำตัวเข้าหลักประหาร ใช้ผ้าปิดตาเรียบร้อย มีการอ่าน คำตัดสินตามมาตรา 17 ของรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ครูครองได้เปล่งคำขวัญ "เผด็จการจง พินาศ ประชาธิปไตยจงเจริญ" จบประโยคเสียงปืนกลยิงรัว 90 นัด เวลา 12.13 น. ครูครอง จันดาวงศ์ ก็เสียชีวิตด้วยอายุ 54 ปี" (มานะศักดิ์ จันดาวงศ์, 2552)

3. ผลกระทบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง

พ.ศ. 2480 – 2509

3.1 ข้อดีของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง

พ.ศ. 2480 – 2509

3.1.1 **สร้างการเรียนรู้ในระบบบริหารจัดการ** การเผยแพร่อุดมการณ์คอมมิวนิสต์ ในจังหวัดสกลนคร ได้สร้างการเรียนรู้ให้แก่แนวร่วมทางด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเป็น พื้นฐานในการนำความรู้ในทางด้านการจัดการมาทำงานเพื่อประชาชน ซึ่งเป็นรากฐานแนวคิดที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการกันเองภายในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการทางด้านการเมือง การทหาร การปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม และสาธารณสุข ซึ่งปรากฏผ่านออกมาในรูปแบบของการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

“ด้านการปกครอง มีการจัดองค์การบริหารถึงระดับหมู่บ้าน มีเจ้าหน้าที่คือ คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้บริหาร” (วิฑิต จันดาวงศ์, สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

“ด้านการทหาร มีทหารหลักที่จะรักษาความปลอดภัยแก่ฐานที่มั่น และมีทหารบ้านเป็นกำลังสำรอง ทหารเหล่านี้มีขีดความสามารถพร้อมที่จะสู้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นโยบายด้านการทหาร ต้องพึ่งจำนวนของตัวเองเป็นหลัก ให้ทุกหมู่บ้านส่ง ลูกหลานที่มีอายุเข้าเกณฑ์เป็นทหารให้ยกระดับทหารบ้านให้สูงขึ้น พร้อมทั้งจะจัดตั้งเป็นกำลังรบหลักหรือช่วยเหลือทหารหลักในการสู้รบกับเจ้าหน้าที่ให้ทหารทุกคนเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับ ฝ่ายรัฐบาล ในทางการทหารมีลูกหลานของชนชั้นผู้ยาก ไร้เข้ามาเป็นกำลังหลัก พวกเขาจึงต้องยืนหยัดต่อสู้จนถึงที่สุด เพราะชีวิตของพวกเขาไม่มีอะไรต้องสูญเสียไปมากกว่านี้อีกแล้ว เนื่องจากตก อยู่ในฐานะตั้งรับทางยุทธศาสตร์ จึงต้องใช้ยุทธวิธีแบบจรยุทธ์ หลีกเลี่ยงการรบแบบปะทะหรือ

ประจันหน้า และอาศัยการรวมศูนย์กำลังเป็นครั้งคราวเข้าดีค่ายเล็กๆ” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

“ด้านเศรษฐกิจ มีการวางโครงการเกี่ยวกับการผลิตแต่ละปีไว้อย่างแน่ชัด คือ ผลิตไว้เพื่อสำรองเวลาสู้รบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ในกรณีที่การรบยืดเยื้อ ก็จะผลิตเพื่อใช้เลี้ยงทหาร ประชาชน ที่อยู่ในเขตฐานที่มั่น” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

“ด้านการพาณิชย์ มีการซื้อของใช้ที่จำเป็นจากภายนอกเข้าไปจำหน่ายแก่พวกทหารและประชาชนในเขตฐานที่มั่นไว้อย่างแน่นอน ให้อินทรีย์ค้ทำการผลิตรวมหมู่เป็นหลัก ในการดำเนินการ และผลิตเพื่อใช้ส่วนตัวเป็นรองยึดมั่นการพึ่งตนเอง ความมุ่งหมายในการผลิต คือ การทำนา ปลูกฝ้าย เพื่อใช้ผลิต เครื่องนุ่งห่ม ผลิตยาสมุนไพร และการต้มเกลือ ใช้ประกอบอาหาร และต้องผลิตให้เพียงพอ ทุกหมู่บ้าน จะต้องเตรียมข้าวสำรองไว้อย่างน้อยหมู่บ้านละ 4 - 5 ถัง พร้อมทั้งให้เตรียมเสบียงอาหารแห้งไว้ให้พร้อม ถ้าหากถูกโจมตีจะใช้ข้าวและเสบียงที่สะสมเป็นอาหารเลี้ยงชีพระหว่างการสู้รบ หรืออพยพหลบหนี” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

“ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม มีการเปิดโรงเรียนสอนลูกหลานของทหาร และประชาชนจนถึงระดับหมู่บ้าน มีการดำเนินงานจัดองค์การบริหารสตรีและเด็ก จนถึงระดับหมู่บ้าน” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

“ด้านการสาธารณสุข มีหมอบ้าน สำนักเภสัชและยาป่ารวมทั้งมีการจัดตั้งโรงเรียนแพทย์เพื่อผลิตหมอ ในอนาคตจะจัดตั้งสถานอนามัยขึ้นบริการแก่ชาวบ้าน 2 - 3 หมู่บ้าน ต่อ 1 แห่ง” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

“ด้านการเมือง ได้นำเอาทฤษฎีมาร์กซ - เลนินและความคิดเหมาเจ๋อตุง มาเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติ ต่อการยึดมั่นในอุดมการณ์ ศรัทธาอันแรงกล้าที่มีต่อพรรคและภารกิจการปฏิวัติ มีความเชื่อมั่นต่อชัยชนะที่ค่อยๆ สะสมขึ้นมาทีละขั้น มีฐานคิดของผู้ทุกข์ยากที่ห่มเทาการต่อสู้เพื่อชีวิตที่ดีกว่า พลพรรคในฐานที่มั่นได้รับการติออาวุธทางความคิดเพื่อพิชิตความยากลำบากนานัปการ” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.1.2 สร้างการเรียนรู้ให้ตื่นตัวทางการเมือง การเข้าร่วมอุดมการณ์ทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตนเอง โดยการตื่นตัวสนใจมีส่วนร่วมในอุดมการณ์ทางการเมือง

“พยายามยกระดับความตื่นตัวทางชนชั้นและทางการเมืองของตนพร้อมทั้งเอาใจใส่ศึกษาลัทธิมาร์กซ-เลนินเป็นประจำ” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.1.3 สร้างระเบียบวินัย การเข้าร่วมอุดมการณ์ที่ต้องอยู่ในระเบียบวินัยขององค์กร ผู้เข้าร่วมอุดมการณ์จำเป็นต้องมีระเบียบวินัยในตนเองอย่างเคร่งครัด

“ปฏิบัติตามวินัยของพรรคอย่างเคร่งครัด ปฏิบัตินโยบายและมติของพรรคอย่างจริงจังปฏิบัติหน้าที่ที่พรรคมอบหมายให้สำเร็จอย่างเอาการเอางาน พิทักษ์ความสามัคคีของพรรค และสร้างความมั่นคงแก่เอกภาพของพรรค ต่อสู้กับปรากฏการณ์ทุกอย่างที่ทำลายผลประโยชน์ของพรรค ไม่ว่าจะมาจากภายในหรือภายนอกพรรค และยังคงเป็นแบบอย่างในงานปฏิบัติทั้งปวง ฝึกฝนตนเองให้ชำรุดต่องานปฏิบัติและประกอบงานอาชีพให้ดี เป็นแบบอย่างในการรักษาวินัยขององค์การประชาชนและองค์การจัดตั้งปฏิบัติ” (วิทิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.1.4 สร้างความเสียสละ การเข้าร่วมอุดมการณ์ยังเป็นการสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อสาธารณะ มากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

“รับใช้มวลชนด้วยชีวิตจิตใจ สัมพันธ์กับมวลชนอย่างแน่นแฟ้น ศึกษาจากมวลชนอย่างน้อมใจ สะท้อนความเห็นและความต้องการของมวลชนต่อพรรคอย่างทันทั่วทั้งที่ และอธิบายนโยบายของพรรคต่อมวลชน” (วิทิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.1.5 สร้างความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์จะเป็นเครื่องมือที่สามารถสร้างความก้าวหน้าและความสำเร็จของพรรคได้ ผู้เข้าร่วมอุดมการณ์จึงต้องได้รับการปลูกฝังความซื่อสัตย์

“ซื่อสัตย์ต่อพรรค ไม่ปิดบังและบิดเบือนความจริงต่อพรรค วิจัยและวิจารณ์ตนเองแก้ไขความผิด ไม่ประมาทต่อศัตรู รักษาความลับของพรรค” (วิทิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

“สมาชิก พคท. จำนวนไม่น้อยมีอาการปวดหลังจากการแบกเป้ข้าวและสัมภาระต่างๆหนักเกินกำลัง เพื่อให้มวลชนเห็นว่าตนรักการใช้แรงงาน เสียสละ และรับใช้สหายแบบเป็นวัวงาน” (วิทิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.1.6 สร้างความอดทน ไม่เกียจงาน ในการเข้าร่วมอุดมการณ์พรรคฯ ทุกคนจะต้องทำงานหนัก โดยการใช้แรงงานของตนเอง สมาชิกจึงต้องมีความอดทนต่อกิจการงานต่างๆที่ได้รับมอบหมายให้ทำ

“รักการใช้แรงงานเป็นทักษะและกิจวัตรประจำวันของสมาชิก พคท. สมาชิก พคท. จึงไม่รังเกียจการใช้แรงงาน ไม่ว่าจะเป็นการใช้แรงงานในกิจกรรมต่างๆ ก็ต้องเต็มใจปฏิบัติ เช่น การปลูกผัก การแบกฟืน เป้ข้าว การสร้างกระท่อมที่อาศัย แม้กระทั่งการขนออกจากระไปผสมน้ำรดผัก ซึ่งกิจกรรมต่างๆเหล่านี้ เป็นงานประจำวันที่ใช้สำหรับการดำรงชีพ และยังเป็นการ

แสดงออกของกองหน้าชนชั้นกรรมาชีพที่ต้องเข้าแบกรับงานที่หนักกว่ามวลชนอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ คำนี้ถึงหลักสุขภาพของแต่ละบุคคลและต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงของแต่ละสถานการณ์ด้วย” (วิจิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.1.6 สร้างความสามัคคี เพื่อให้กิจกรรมต่างๆ สามารถบรรลุผลอย่างรวดเร็ว จึงต้องมีการร่วมมือลงแรงช่วยกันทำงาน ซึ่งเป็นการปลูกความสามัคคีให้กับสมาชิกที่ร่วมอุดมการณ์

“ผลจากแนวคิดการปฏิวัติวัฒนธรรมของเหมาเจ๋อตุง ที่มุ่งเชิดชูผู้ใช้แรงงานต่อต้าน โคนันลัมลัทธิขุนนาง ลัทธิพ่อบ้าน จนโน้มน้าวไปสู่ปัญหาการละลายต่อเทคโนโลยีเครื่องมือเครื่องจักร และเครื่องทุ่นแรงอื่นๆ ที่สามารถจัดซื้อและลำเลียงขึ้นไปใช้บนภูเขาได้ เช่น เลื่อยยนต์ ซึ่งสามารถประหยัดเวลาในการบุกเบิกพื้นที่เพาะปลูก และใช้คนจำนวนมากไปในการขยายฐานที่มั่นแทนการระดมกำลังส่วนใหญ่ไปกับ “การลงแขก” หรือ “การจัดหน่วยสามัคคี” (วิจิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.1.7 สร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน เพื่อสร้างความใกล้ชิด เป็นกันเอง การไม่ถือตัวระหว่างแกนนำระดับสูงกับผู้ปฏิบัติงานในระดับล่าง ตลอดจนการสร้าง ความใกล้ชิดและไว้วางใจระหว่างแนวร่วมอุดมการณ์กับชาวบ้าน การอ่อนน้อมถ่อมตนจึงเป็นคุณสมบัติที่ผู้ร่วมอุดมการณ์ทุกคนพึงต้องระลึกถึงอยู่เสมอ

“การอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นพฤติกรรมแสดงออกที่ใช้วัดระดับความตื่นตัวทางการเมืองชนชั้นกรรมาชีพได้พอสมควร โดยเฉพาะผู้นำระดับสูงของพรรคจะมีท่วงทำนองอ่อนน้อมถ่อมตนปรากฏให้เห็นในหมู่สหาย เช่น แสดงออกถึงมิตรภาพ เริ่มต้นจากการทักทายมิตรสหายร่วมรบการยิง การสัมผัสมือ และบ่อยครั้งที่ผู้นำระดับสูงจะเข้าร่วมใช้แรงงานกับสหายระดับล่าง มีการกินอยู่ที่เรียบง่าย ไม่ถือยศฐาบรรดาศักดิ์ที่จะต้องให้ผู้ย่อยยกอาหารไปให้รับประทาน การไม่ใช้วาจาแข็งกร้าว กระโชกโฮกฮากต่อทหารพิทักษ์และมิตรสหายรอบข้าง ไม่มีท่าทีของขุนนางศักดินา หรือทำทีนักเลงโตแบบขุนศึกหรืออัครพาล จะไม่มีให้เห็นในสหายนำระดับสูงเลย ซึ่งเกิดจากการหล่อหลอมคัดแปลงท่วงทำนองของตนเองมาอย่างยาวนาน เพราะสหายนำจะผ่านหน่วยศึกษาและหน่วยจัดตั้งการพูดคุยกับมิตรสหายทุกชั้นชนมาอย่างโชกโชน การอ่อนน้อมถ่อมตนน่าจะส่งผลให้การปฏิวัติขยายตัวออกไปมากในขณะนั้น เพราะท่วงทำนองอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นพื้นฐานของความสามัคคีความรัก และความศรัทธาต่อพรรคคอมมิวนิสต์ และเป็นท่วงทำนองที่แตกต่างจากฝ่ายศัตรูที่เต็มไปด้วยความเป็นศักดินา เจ้าขุนมูลนาย ต้องหมอบกราบ มีคนคอยควบคุมและเกณฑ์แรงให้ไปต้อนรับเวลาผู้นำชั้นสูงของศัตรูเข้าไปในหมู่บ้าน แล้วพวกกลุ่มศักดินาก็เสแสร้งแสดงออกแบบแบบอ่อนน้อมถ่อมตน ใกล้ชิดและมีเมตตา ซึ่งนั่นเป็นเพียงการแสดงเท่านั้น

การอ่อนน้อมถ่อมตน นอกจากเป็นท่าทีทางกายภายนอกแล้ว ภายในจิตใจก็จะต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตนอย่างแท้จริง ซึ่งผู้ที่มีความก้าวหน้าทั้งทางความคิด หรือจะยกระดับอุดมการณ์ได้จะต้องอ่อนน้อมถ่อมตนว่า ตนยังรู้น้อย ตนยังต้องศึกษาอีกมากกว่ามวลชน จากสหาย แม้ศึกษาจากหนังสือก็ต้องอ่อนน้อมถ่อมตนที่จะตั้งใจศึกษา ไม่ทำตนเป็นชาลันด้วยที่มักเกิดขึ้นกับนักศึกษาปัญญาชน ที่เข้าไปอยู่ในป่าอยู่เสมอ ซึ่งบ่อยครั้งที่นักศึกษา ปัญญาชนไม่เข้าใจ การศึกษาแบบมีส่วนร่วม คือ ต่างฝ่ายต่างแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน กรรมการศึกษาจากชวานา ชวานาศึกษาจากปัญญาชน ปัญญาชนศึกษาจากกรรมกร ดังนั้นในเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เช่นนี้ จึงไม่มีใครผูกขาดการพูดหรือเอาแต่พูดไม่ฟังคนอื่น และบางครั้งสหายชวานากรรมกรไม่กล้าพูดในที่ประชุม ก็ต้องเปิดโอกาสกระตุ้นให้พูด” (วิจิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.2 จุดอ่อน (ข้อด้อย) ของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัด สกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

3.2.1 ไม่สามารถวิเคราะห์ถึงสภาพที่เป็นจริงของประชาชนในพื้นที่ นำมาซึ่งการเผยแพร่อุดมการณ์ที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชาวบ้านในเวลานั้นได้

“ไม่มีการบูรณาการทางความคิดหรืออุดมการณ์ ผู้ปฏิบัติงานจำนวนมาก ไม่ได้มีความเลื่อมใสในอุดมการณ์ของคอมมิวนิสต์อย่างแท้จริง แนวทางปฏิบัติของคอมมิวนิสต์ขัดต่อความรู้สึกส่วนตัวของชาวบ้านทุกๆ ไป ข้อบังคับหลายประการฝืนธรรมชาติ ยังมีความขาดแคลนเสบียงอาหาร ยารักษาโรค และเศรษฐกิจหลายด้าน ซึ่งเป็นผลให้การต่อสู้เป็นไปด้วยความยากลำบาก และโอกาสที่จะเอาชนะยังมีดมน” (วิจิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.2.2 ไม่ให้การศึกษามุ่งถูกต้อง การไม่เปิดรับความคิดที่แตกต่าง แต่ดำเนินการอยู่ภายใต้เพียงแต่ความต้องการชัยชนะเพียงอย่างเดียว จนละเลยการนำเสนอแนวคิดที่ถูกต้องไปยังชาวบ้านอย่างจริงจัง

“ความคับแคบทางความคิด ไม่มีการยกระดับทางความคิด ขบวนการคอมมิวนิสต์ในหมู่บ้าน จะเห็นออกเห็นใจ ช่วยเหลือชาวบ้าน และพยายามสร้างความเจริญ ความสงบในหมู่บ้าน แต่ในขณะเดียวกันก็พยายามปลุกปั่นให้ชาวบ้านเกิดความเข้าใจผิดกับรัฐบาล และฝ่ายปกครอง เบื่อหน่าย ชิงชังต่อสถาบันและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ยิ่งกว่านั้นยังทำให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน ตลอดทั้งการบริหารระดับอำเภอไม่สามารถจะบริหารอำนาจรัฐได้ หรือมีการบริหารที่อ่อนแอ ไม่สามารถจะใช้กฎหมายพิทักษ์รักษาความสงบ และติดต่อประสานสัมพันธ์ทำความเข้าใจระหว่างฝ่ายปกครอง และประชาชน ชาวบ้านที่อยู่ใต้ปกครองได้ และในที่สุดฝ่ายการเมืองก็ไม่

สามารถจะเข้าไปสอดส่องดูแล และไม่มีอำนาจรัฐเหลืออยู่เลยในที่สุด” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.2.3 การเรียกค่าคุ้มครอง เป็นการปลักประชาชนที่เป็นแนวร่วมให้กลับไปใกล้อำนาจของรัฐบาลกลางมากขึ้น

“แนวร่วมในบางกลุ่มหลงผิดคิดว่าตัวเองมีความยิ่งใหญ่ โดยธรรมชาติของมนุษย์หากมีอำนาจใดๆ ไปกระจุกที่ตัวบุคคลอย่างสิ้นหลามก็มักจะหลงในอำนาจและใช้อำนาจอย่างเกินเลยอยู่เสมอ ในพื้นที่ซึ่งมี ผกค. อยู่เจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้ไม่กล้าเข้าไปทำให้มีการลักลอบตัดไม้กันมาก มีหลายพื้นที่ซึ่ง ผกค. เรียกค่าคุ้มครองจากนายทุนที่เข้าไปตัดไม้ ค่าคุ้มครองเหล่านี้บางทีก็เป็นเงิน บางทีก็เป็นเสบียง บางทีก็เป็นเวชภัณฑ์” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.2.4 การไม่แสวงหาจุดร่วมในสังคม จนทำให้เกิดความแตกแยกในสังคมระดับท้องถิ่น คนในท้องถิ่นที่มีวิถีชีวิต วัฒนธรรมเดียวกัน ยังไม่สามารถมีจุดร่วมในการพัฒนาสังคมไปในทิศทางเดียวกันได้

“ก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม ราษฎรในหมู่บ้านแตกแยกกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ให้คนจนแตกแยกกับคนมั่งมี ให้กรรมกรแตกแยกกับนายทุน เกิดการมีฝ่ายที่เห็นด้วยกับคอมมิวนิสต์และฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับคอมมิวนิสต์ ทั้งสองฝ่ายย่อมจะหาเหตุผลมาหักล้างกันจนก่อให้เกิดความแตกแยกเกลียดชังกัน ทำให้เกิดความแตกร้างขัดแย้งกันในหมู่บ้านโดยทั่วไป” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.2.5 การลงพื้นที่หาแนวร่วม นำไปสู่ความหวาดระแวงของคนในพื้นที่ เพราะหากคอมมิวนิสต์มีการเคลื่อนไหวในหมู่บ้านใด ประชาชนในหมู่บ้านก็จะถูกเพ่งเล็งจากหน่วยงานของรัฐ

รัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม ที่ดำเนินนโยบายต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ กวาดล้างด้วยการจับกุมประชาชนกลุ่มต่างๆ อย่างกว้างขวาง ภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 มีบทลงโทษที่รุนแรงกว่าเดิม และมีนิยามที่กว้างขวางมากขึ้น ได้มีการแก้ไขเรื่อยมาตลอดยุคเผด็จการทหาร ให้อำนาจในการจับกุม ปรามปราม กักขังโดยไม่ต้องแจ้งข้อกล่าวหาได้นานกว่าปกติ การใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐนอกจากจะเป็น ไปในทางปรามปรามคอมมิวนิสต์แล้ว ก็ยังเป็นเครื่องมือในการควบคุมกดขี่ประชาชนได้ตามอำเภอใจ และปิดกั้นไม่ให้มีการใช้สิทธิเสรีภาพ โดยเฉพาะในการเขียนและแสดงความคิดเห็นของประชาชนและสื่อมวลชน (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.2.6 **เกิดการทำลายทรัพย์สิน** เพราะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองกับอำนาจรัฐ การทำลายทรัพย์สินของภาครัฐเป็นวิธีการหนึ่งที่เหล่าผู้ร่วมขบวนการได้ใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองจากภาครัฐในขณะนั้น ดังคำกล่าวของนายบุญเลิศ ภูวิเลิศ ที่กล่าวไว้ว่า

“เกิดการเรียกร้องทางสังคมขึ้น พยายามต่อสู้ตามวิถีทางของตนเพื่อแก้ไข ปัญหาทางท้องถิ่น เช่น อยากได้สะพานใหม่ ก็ต้องเผาสะพานเก่าเพื่อให้ได้สะพานใหม่ ขึ้นอยู่กับ ขนาดของการรวมกลุ่มเรียกร้อง หากมีการรวมกลุ่มมากผลกระทบก็จะรุนแรงเช่นมีการต่อสู้กันบ้าง ผลกระทบส่วนหนึ่งแม้ว่าจะทำให้ประชาชนในพื้นที่มีการตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น รัฐให้ความสำคัญประชาชนมากขึ้น ไม่ทอดทิ้งและเอาเปรียบประชาชนดั้งเดิม เร่งรัดพัฒนาชนบทเพื่อลด เงื่อนไขที่พรรคฯใช้ระดมมวลชน” (บุญเลิศ ภูวิเลิศ, สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556)

3.2.7 **การเคลื่อนไหวทำให้ต้องเลิกข้าง** การเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ทำให้รัฐไม่ไว้ใจประชาชนมองว่าชาวบ้านเป็นคอมมิวนิสต์ จนทำให้เกิดความหวาดกลัวและต้องเลิกข้าง ในที่สุด

“ประชาชนหวาดกลัว เพราะถูกขู่หากคอมมิวนิสต์ จนมีความเคียดแค้นและ ต้องลุกขึ้นสู้ ไม่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเปิดเผย กลายเป็นคนที่เก็บเนื้อเก็บตัว ซึ่งรัฐเป็นผู้หยิบยื่นให้ หลังจากที่เกิดปัญหาเกิดการเรียกร้องทางสังคมขึ้นมา แล้วแทนที่จะศึกษาสาเหตุที่ก่อให้เกิด ปัญหานั้นแล้วหาทางขจัดปัดเป่าเสีย ทางการบ้านเมืองกลับทำการกวาดล้างปราบปรามอย่าง เข้มงวดกวาดล้างอย่างรุนแรง โดยมองไปในรูปที่ราษฎรเหล่านั้นเป็นคอมมิวนิสต์ จึงมีผลให้ราษฎร ที่บริสุทธิ์ต้องได้รับความทุกข์ยาก หมดทางเลือก ต้องการเป็นผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ไปจริงๆ เพราะสถานการณ์บังคับ ซึ่งถ้าหากทางการบ้านเมืองใช้วิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมแล้วผลเสีย ดังกล่าวก็ไม่ควรจะเกิดขึ้น ทั้งราษฎรอาจจะให้ความร่วมมือกับทางการในการแก้ปัญหาอีกด้วย

ความคับแค้นทางจิตใจของราษฎรมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งระหว่าง เจ้าหน้าที่รัฐบาลกับราษฎรประการหนึ่ง กับความขัดแย้งกันเองระหว่างราษฎรอีกประการหนึ่ง สาเหตุประการแรกน่าจะเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ไม่ตั้งอยู่ในคุณธรรม และขาดความเอื้อเฟื้อไม่เอาใจใส่ ใจดูแลเป็นกันเองกับราษฎร ทำให้เกิดความเหินห่างกัน และเมื่อมีปัญหาข้อขัดแย้งเกิดขึ้น ความ เข้าใจกันและความเหินห่างกัน ทำให้ต่างฝ่ายต่างก็ถือทิฐิมานะ โดยที่ฝ่ายข้าราชการมีอำนาจหน้าที่ ที่จะให้คุณให้โทษแก่ราษฎรได้ จึงทำให้ราษฎรเกิดความคับแค้นทางจิตใจขึ้นมา และเอนเอียงไป ทางที่พึ่งทางอื่น ส่วนความขัดแย้งกันเองระหว่างราษฎรนั้น เกิดจากการขัดผลประโยชน์และชิงดี ชิงเด่นกัน ก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีกัน ทำให้ถูกปลุกปั่นชักจูงไปในทางต่างๆ ได้ลักษณะ ต่างๆ ในทำนองนี้ ดังนั้นทางการจึงได้พยายามหาทางแก้ไขโดยการคัดเลือกข้าราชการผู้มีคุณสมบัติ พิเศษ คือ มีอุดมการณ์ที่จะอุทิศตนเพื่อความผาสุกของราษฎร มีกำลังใจเข้มแข็ง มีการตัดสินใจที่

ถูกต้องและเป็นธรรม มีความมานะอดทน ไม่เป็นคนหุนหา มีความสามารถในการติดต่อกับประชาชน มีอารมณ์ร่าเริงอยู่เสมอ และมีความเสียสละ เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ซึ่งต้องการฟื้นฟูจิตใจ” (วิฑิต จันดาวงศ์., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.3 ผลกระทบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร ระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 ต่อการเมืองในปัจจุบัน

3.3.1 สร้างกรอบแนวคิดที่ต้องแยกมิตรกับศัตรู ได้ส่งผลมาสู่การสนับสนุนการต่อสู้ทางการเมืองในฝ่ายที่ตนเองนิยมชมชอบ

“การอยู่ในฐานที่มั่นจังหวัดสกลนคร จะอยู่ในสถานการณ์ผู้รบตลอดเวลา ไม่มีความสงบ และอยู่แนวหน้าที่ต้องเผชิญกับภาวะสงคราม การศึกษาจึงปรับไปตามสภาพ เหตุการณ์ไม่เน้นเรียนเป็นระบบแบบโครงการฝึกอบรมที่จะเรียนกัน 5 วัน 10 วัน หรือมีชุดการเรียนมาตรฐาน ซึ่งโดยภาพรวมแล้ว มีความเห็นว่า มิตรสหายมีความตื่นตัวทางชนชั้น ไม่มีใครเห็นว่าศัตรูเป็นคนดี” (สหาย ค., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

“ปัจจุบัน (ปี 2556) ไม่ได้เข้าร่วมการเคลื่อนไหวทั้งเหตุการณ์ประท้วงต่อรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร โดยเห็นว่า “ไม่ใช่แนวทางของเราที่ควรยึดถือ” (สหาย ข., สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556)

3.3.2 คงการเคลื่อนไหวทางการเมืองในระดับท้องถิ่น โดยการยึดมั่นตามอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ที่ต้องคอยช่วยเหลือประชาชน

“ประชาชนในฐานที่มั่นเดิมมีแต่ความทุกข์ยากหนักกว่าเก่า ไม่มีศักดิ์ศรี ถูกควบคุมสิทธิเสรีภาพทุกอย่าง ไม่มีที่ดินทำกินของตนเอง ปัญหาเศรษฐกิจจึงเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่จะต้องช่วยกันทำงานหาอาชีพให้สหายและประชาชนในเขตฐานที่มั่นเดิม” (สหาย ค., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

“จุดยืนคอนแรกที่เข้าไปไปเคยตั้งปฏิญาณตนเองว่า จะต้องอยู่ถึงที่สุด ท่วมเททุกอย่างเพื่ออุดมการณ์ แม้ชั่วชีวิตเราจะไม่เห็น แต่เมื่อเวลาเปลี่ยนไป ก็ไม่ได้คิดอย่างนั้น ผมคิดว่าหากยังยืนอยู่ในจุดนั้น หรือฝืนทนทำอะไรให้ถึงที่สุดก็ตาม ชีวิตของเราแทนที่จะทำประโยชน์ให้สังคมได้มากกว่านั้น ก็กลายเป็นว่าเราอยู่ในกรอบพื้นที่แคบๆ ที่ไม่สามารถทำอะไรได้ ก็เลยคิดว่า ในช่วงชีวิตเราน่าจะทำประโยชน์ให้สังคมได้บ้าง ในหลายรูปแบบ หลายแนวทาง ที่ขึ้นอยู่กับสภาพและขีดความสามารถที่จะทำได้ ก็ยอมรับว่าปัจจุบันไม่สามารถเสียสละได้อย่างในอดีตเช่น คนที่เราเรียนรู้และยกย่อง แต่เราก็ทำอะไรได้หลายอย่างที่เป็ประโยชน์ต่อสังคม เมื่อกลับเข้า มา ก็คิดเรียนในสิ่งที่ยังไม่สายไปและสามารถทำเพื่อประชาชนได้ ซึ่งก็ใช้วิชาที่เรียนช่วยเหลือสังคมจนถึงทุกวันนี้” (สหาย ข., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.3.3 คงความเชื่อเดิม ตามลัทธิมาร์กซ์ ที่ยังมองว่ายังมีการกดขี่ขูดรีดทางชนชั้น อยู่จากกลุ่มชนชั้นนายทุนอิทธิพลและศักดินา

“ในขณะที่สหยา ง. ได้เคลื่อนไหวต่อต้านการรัฐประหารร่วมกับประชาชน และยังเห็นว่า อุดมการณ์ของมิตรสหยาแปรเปลี่ยนไปจากอุดมการณ์ชนชั้นกรรมาชีพ กระทั่งแปรเปลี่ยนจุดยืนทางชนชั้น ไปสนับสนุนการรัฐประหาร ที่วิเคราะห์ว่า กลุ่มชนชั้นนายทุนอิทธิพล ศักดินาเป็นผู้บงการอยู่เบื้องหลัง ตั้งแต่การสร้างกระแสให้ชนชั้นกลางส่วนหนึ่งเข้าร่วมเรียกร้องให้มีการรัฐประหาร และกลุ่มทุนอิทธิพลศักดินาเหล่านี้ได้ประโยชน์จากการกระทำทั้งทางด้านการเมืองที่ส่งคนเข้าไปยึดครองอำนาจและแต่งตั้งให้เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐและยอมรับใช้เขาในระดับต่างๆ และสามารถผันเงินงบประมาณ ไปสู่พรรคพวกตนเอง ส่วนในด้านเศรษฐกิจ เห็นว่า กลุ่มทุนกลุ่มนี้ได้เข้ายึดครองกิจการจากทุนกลุ่มที่เสียอำนาจไปเป็นของตน กระทั่งด้านสังคมวัฒนธรรมก็ได้เร่งขยายโฆษณาชวนเชื่ออุดมการณ์แบบศักดินาให้เกิดแก่สังคมอย่างขนานใหญ่ ซึ่งเป็นการลั่นเปลืองเงินงบประมาณ และเศรษฐกิจของชาติในภาพรวมจะเสียหายทั้งต่อภายในและต่อสายตาทางสากล” (สหยา ง., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

สหยา ง. “ยังคงยึดมั่นในลัทธิมาร์กซ์และเข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางการเมือง ทั้งการคัดค้านรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ที่ถูกขู่กล่าวหาว่าคอร์รัปชันเชิงนโยบาย และเคลื่อนไหวต่อต้านคณะรัฐประหารอย่างต่อเนื่องอีกด้วย โดยเห็นว่า การให้ความรู้เป็นยุทธวิธีพื้นฐานในการทำลายล้างอิทธิพลชนชั้นกษัตริย์ออกจากอุดมการณ์ที่มีอยู่ในตัวเรา และเห็นว่าการเคลื่อนไหวมวลชนเป็นทั้งการให้ความรู้และการหล่อหลอมยกระดับอุดมการณ์นักปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพที่สำคัญอีกด้วย” (สหยา ง., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.3.4 สร้างความเบื่อหน่ายกับการแก้ไขปัญหาคด้วยความรุนแรง การร่วมต่อสู้ทางอุดมการณ์ที่พบเห็นการสูญเสียชีวิตของคนไทยด้วยกันเอง

“เมืองไทยเกิดสงครามกลางเมืองเป็นเวลานาน 17 - 18 ปี ทั้งสองฝ่ายต้องเสียชีวิตเป็นหมื่นและคนเหล่านี้ล้วนเป็นลูกหลานประชาชนไทย เพราะฉะนั้น ไม่ใช่เรื่องที่เราต้องการ เหตุนี้คำว่า การต่อสู้ทางชนชั้น จึงไม่ใช่ว่าจะต้องเข้าสู่ภาวะอย่างร้อนแรงอย่าสร้างเงื่อนไขให้เกิดการต่อสู้ด้วยอาวุธ การจับอาวุธขึ้นมาต่อสู้ต้องมีเงื่อนไขขึ้นมาเมืองไทยสมัยนั้นเป็นช่วงรัฐบาลเผด็จการ รัฐบาลขายชาติ ประชาชนอยู่ไม่ได้ จึงทำให้เราต้องมาพิจารณากันใหม่อีกทีหนึ่ง ทุกวันนี้เราไปตะ โคนคำขวัญ “ผู้ใช้แรงงานไปต่อสู้กับนายทุน” ไม่ใช่ซะ คำขวัญเราต้องเป็นว่า “ทุกชั้นชนในเมืองไทยร่วมกันทำอย่างไรช่วยให้ชาติของเราเจริญรุ่งเรือง ก่อนอื่นคือเศรษฐกิจ จึงจะสามารถยืนอยู่ในโลกนี้ได้ ไม่อย่างนั้นแข่งขันคนอื่นไม่ได้ ประเทศเราก็ลำบาก ” ซึ่งเรื่องนี้เป็นปัญหาเสียงมาก” (สหยา จ., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.3.5 เป็นพื้นฐานในการต่อสู้ตามวิถีทางในปัจจุบันเพื่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมในอนาคต

“การต่อสู้ทางชนชั้นในปัจจุบัน ซึ่งเมื่อใช้ทฤษฎีประสานกับข้อมูลทางเศรษฐกิจ การเมืองสังคมไทยและการดำรงอยู่ของแต่ละชนชั้น ทำให้เห็นว่า สังคมไทยเป็นสังคมทุนนิยมเบื้องต้น ตอนปลายที่อยู่ภายใต้อิทธิพลศักดินาผูกขาดแห่งรัฐ ในทางการเมือง ยังคงให้สิทธิพิเศษแก่กลุ่มอำมาตย์ศักดินา ซึ่งมีการใช้อิทธิพลนี้ค้ำเงิน ภาษีอากร ไปใช้ในกิจการส่วนตัวของพวกเขาได้ง่ายและมีจำนวนมหาศาล พร้อมทั้งมีการเกณฑ์แรงงานจากข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการพิเศษ นักคิดนักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ไปใช้ในกิจการดังกล่าวได้ง่ายๆ โดยไม่ต้องเสียค่าจ้างอีกด้วย และที่สำคัญคือการผลิตซ้ำด้านอุดมการณ์ให้ประชาชนยอมจำนนต่อการกดขี่ขูดรีดถึงขั้นเห็นผิดเป็นชอบ เห็นขาวเป็นดำ เห็นผู้กดขี่ขูดรีดที่โหดร้าย เจ้าเล่ห์ และเห็นแก่ตัวที่สุดกลายเป็นผู้ที่มีบุญคุณเป็นผู้นำรักและยอมตายแทน ได้อย่างไม่น่าเชื่อ แต่กรรมกรชนวนางไม่ยอมให้เขากดขี่ขูดรีดอยู่ได้นานนัก เพราะสักวันหนึ่งพวกเขาจะต้องเจอผู้มาให้ความรู้เรื่องอุดมการณ์ของลัทธิมาร์กซ และเชื่อว่าเขาจะต้องรู้ได้ และจะต้องทำงานปฏิวัติด้วยมือของเขา ถ้าพวกเขาไม่โค่นล้มชนชั้นกดขี่ขูดรีด พวกเขา ก็ไม่มีทางที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้นได้เลย เพราะในกระบวนการกดขี่ขูดรีดจะต้องเกิดวิกฤติขึ้นอย่างแน่นอน ทั้งวิกฤติเศรษฐกิจ วิกฤติสังคม และวิกฤติการเมืองแล้วแต่ว่าวิกฤติอะไรจะมาถึงก่อนกัน และสภาพที่ฝ่ายปกครองไม่สามารถปกครองได้พร้อมทั้งผู้ถูกปกครองก็ไม่ยอมให้ปกครองอีกต่อไป” (สหาย จ., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.3.6 เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์สังคม การเมือง เศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน

“ลัทธิมาร์กซหรือความคิดเหมาเจ๋อตุงยังใช้ประโยชน์ได้มาก โดยเอามาใช้มองสถานการณ์ มองชนชั้นนายทุน มองขบวนการปฏิวัติ ซึ่งเห็นว่ามิชนชั้นนายทุนใหม่ ชนชั้นนายทุนนายหน้าซึ่งทักษิณหรือใครก็ตามแต่ ก็ยังเป็นชนชั้นนายทุน และเป็นไปไม่ได้ที่เขาจะเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของประชาชน เราเคยฝากความหวังว่าคนมีเงินเป็นพันล้านหมื่นล้านว่าเขาจะไม่โกงไม่กิน จะทำประโยชน์เพื่อประชาชน หลายรุ่นหลายครั้ง แต่เป็นไปไม่ได้เพราะธาตุแท้ของนายทุนก็ขูดรีด เขากำไรส่วนเกินไปเรื่อยๆ นายทุนน้อยก็อยากเป็นนายทุนใหญ่อยากเป็นนายทุนชาติ ตอนนี้มีแต่ตัวแทนนายทุน ซึ่งไม่เห็นว่ามีผู้นำประชาชนที่นำมวลชน ได้จริงที่ผ่านมาเราต่อสู้ด้วยอาวุธเป็นประวัติศาสตร์ในยุคๆ หนึ่ง มาถึงตอนนี้ บางครั้งก็ไม่จำเป็นต้องคิดว่าอำนาจรัฐต้องเป็นของประชาชน เราก็ยังสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงอะไรได้อยู่ อย่างเงินปฏิวัติล้างตัวเองมาแทนตายเป็นลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่สุดท้ายก็ก้าวมาสู่ทุนนิยมเหมือนกัน ก็ต้องมีนายทุน มีโรงงาน มี

กรรมกร ต้องมาสัมพันธ์กับทุนนิยมทุกประเทศก็ต้องพัฒนาอย่างนี้ขึ้นเหมือนกัน ” (สหยา จ., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

3.3.7 การจับกลุ่มในกลุ่มอุดมการณ์เดียวกันอย่างหลวมๆ

การใช้ชีวิตอยู่ในป่า พรรคจะสอนให้มีความรักทางชนชั้น รับใช้สหยา พอออกมาอยู่ในเมืองหลังเลิกต่อสู้ด้วยอาวุธ พวกเราก็ยังเกาะกลุ่มกัน ถือว่าเป็นมิตรสหยากันมีการไปมาหาสู่กัน ดูแลกัน เมื่อสังคมเปลี่ยนไป ความคิดการปฏิบัติก็อาจเฉื่อยางลงได้ ทุกวันนี้ผมไม่ค่อยมีเวลา ต้องทำการค้าขาย คำนวณทางเศรษฐกิจ ซึ่งหากทุกคนทำสิ่งที่อยู่ในปัจจุบันดีแล้ว โลกก็คงเข้าสู่ภาวะสงบสุข (สหยา ช., สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. สรุป อภิปรายผล

จากการศึกษา อุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 ทั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) และการศึกษาจากเอกสาร สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 ปัจจัยและสาเหตุที่นำไปสู่การก่อเกิดอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

การล่มสลายของอำนาจนิยมแบบกษัตริย์ในยุโรป ที่ไม่อาจตอบสนองต่อโครงสร้างทางสังคมที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการล่มสลายของสถาบันกษัตริย์ในรัสเซีย ภายหลังจากปฏิวัติบอลเชวิก ในปี 2460 จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจากการปกครองในระบอบกษัตริย์ไปสู่ระบอบคอมมิวนิสต์ประเทศแรกของโลก

การเกิดขึ้นของคอมมิวนิสต์ในรัสเซีย และประสบความสำเร็จทางทฤษฎี หลังการปฏิวัติบอลเชวิก และมีการเผยแพร่มายังเอเชีย ในขณะที่เหตุการณ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้-อินโดจีน ประชาชนอยู่ในสภาพที่ยังไม่ได้รับความเป็นธรรม มีความไม่เสมอภาค มีการเอารัดเอาเปรียบ โดยเฉพาะจากประเทศนักล่าเมืองขึ้น อย่างประเทศฝรั่งเศสและประเทศญี่ปุ่น แนวคิดสังคมนิยมจึงเป็นแนวคิดใหม่ เป็นทางเลือกหนึ่ง ทั้งในทางอุดมการณ์สังคมและแนวทางการปฏิวัติ เพื่อปลดปล่อยความลำบากเพื่อให้ได้มาซึ่งเสรีภาพของประเทศและประชาชน แนวทางคอมมิวนิสต์แบบรัสเซีย จึงถูกนำมาใช้และเผยแพร่เข้ามายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการปลดปล่อยตัวเองจากประเทศนักล่าอาณานิคม

การเกิดขึ้นของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มชาวจีนอพยพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีตัวแทนพรรคคอมมิวนิสต์สากล จากยุโรป คือ โฮจิมินห์ ที่เข้ามาใช้พื้นที่ในภาคอีสานของไทย นครพนม มุกดาหาร อุดรธานี รวมถึงสกลนคร มาเคลื่อนไหวเพื่อการต่อสู้เรียกร้องเอกราชจากประเทศฝรั่งเศส จนเกิดพรรคคอมมิวนิสต์สยามขึ้น ในปีพ.ศ. 2473 ทำให้อุดมการณ์ของพรรคฯ มีการเผยแพร่ขึ้นอย่างจริงจัง การก่อตั้งครั้งแรกๆ ในประเทศไทย โดยการ

ผู้นำของโฮจิมินห์ นั้นเป็นเพียงการเผยแพร่แนวคิดธรรมดา ยังไม่ได้มีการดำเนินการเพื่อจะเปลี่ยนแปลงอำนาจรัฐของไทย ดังปรากฏในระยะต่อมาที่มีการต่อสู้กับรัฐด้วยอาวุธ เพราะประเทศไทยเป็นเพียงทางผ่านของโฮจิมินห์ เพื่อมาระดมชาวเวียดนามที่เข้ามาลี้ภัย หลังการบาดเจ็บล้มตาย หลังการต่อสู้กับฝรั่งเศสภายใต้ขบวนการชาตินิยมเวียดนาม และหาทางกลับไปกอบกู้เอกราชใหม่ ชาวเวียดนามเหล่านี้อาศัยอยู่ตามพื้นที่ภาคอีสานและภาคกลาง ทั้งกรุงเทพฯ พิจิตร นครพนม มุกดาหาร อุดรธานี รวมถึงสกลนคร

สำหรับภาคอีสานในช่วงเวลานั้นยังเป็นพื้นที่ชนบทที่ห่างไกลและมีชายแดนระยะทางที่ยาว มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างประเทศลาว กัมพูชา ที่มีการเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์จำนวนมาก ทั้งมีพื้นที่ป่าเขาเหมาะสำหรับการเคลื่อนไหวในยุทธศาสตร์ป่าล้อมเมือง โดยเฉพาะในสกลนคร ที่ยังมีประชาชนอาศัยอยู่ร่วมกับป่า ไม่ว่าจะเป็นชาวโซ่หรือบรู ชาวผู้ไท กะเลิง และจากสภาพภูมิศาสตร์ที่เป็นที่ราบสูงมีบริเวณกว้างทำให้การพัฒนาด้านการคมนาคมและการติดต่อไปยังพื้นที่ต่างๆ ยังมีความยากลำบาก สามารถทำให้หลบเจ้าหน้าที่ได้ง่ายเหมาะต่อการเคลื่อนไหวต่อต้านเจ้าหน้าที่รัฐ จึงสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของพรรคคอมมิวนิสต์ที่ต้องการเคลื่อนไหวในเขตชนบทและป่า ตามยุทธศาสตร์ “ป่าล้อมเมือง”

ในขณะเดียวกันพื้นที่สกลนคร ยังเป็นพื้นที่ของอดีตรัฐมนตรีและ ส.ส. อีสานคือ นายเตียง ศิริขันธ์ และนายครอง จันดาวงศ์ กลุ่มคนเหล่านี้ ล้วนมีสายสัมพันธ์อันดีกับแกนนำของขบวนการกู้ชาติของชาวเวียดนาม จากขบวนการกวาดต้อนผู้ลี้ภัย โฮจิมินห์-คอมมิวนิสต์แบบเวียดนาม (ล้วนมาจากพื้นฐานชาตินิยมเวียดนาม) ที่เคยช่วยเหลือชาวเวียดนาม ชาวลาว ชาวเขมร ภายใต้ยุทธศาสตร์สันนิบาตเอเชียอาคเนย์ ที่มีนายเตียง เป็นประธาน เจ้าสุภานุวงศ์ เป็นเลขา นายเลอฮาย เป็นเหรียญกิตติมศักดิ์ ต่อต้านนักล่าเมืองขึ้น มีท่านปรีดี พนมยงค์และขบวนการเสรีไทย ภาคอีสานเป็นผู้สนับสนุน หลักฐานเชิงประจักษ์ ที่คณะนายเตียง และแกนนำชาวสกลนคร พยายามช่วยเหลือ คือ อาวุธของเสรีไทย ถูกส่งไปสนับสนุนการรบของโฮจิมินห์ ในเวียดนาม การก่อตั้งเสรีลาว และนำมาฝึกที่สกลนคร โดยการดูแลของนายครอง จันดาวงศ์

การก่อตั้งขบวนการเสรีไทยในการต่อต้านญี่ปุ่นเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้เกิดขบวนการคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร เพราะผู้นำคนสำคัญของภาคอีสานในขณะนั้นก็คือ นายเตียง ศิริขันธ์ ซึ่งมีบทบาททางการเมืองอย่างสูงในช่วงเวลานั้น และมีความใกล้ชิดกับนายปรีดี พนมยงค์ อย่างมาก จนทำให้เขามีกองกำลังเสรีไทยขึ้นมาต่อต้านญี่ปุ่น ภายหลังจากญี่ปุ่นแพ้สงคราม ฝ่ายรัฐบาลที่ยึดอำนาจมาจาก ปรีดี พนมยงค์ ก็เกรงว่ากลุ่มเสรีไทยจะลุกขึ้นสู้ต่อต้าน จึงกล่าวหา กลุ่มของนายเตียงว่า มีการสะสมอาวุธเพื่อแบ่งแยกดินแดน และได้มีการปราบผู้นำทางการเมืองในสายอีสาน จนนำมาสู่การจับกุมและฆาตกรรมนายเตียง ศิริขันธ์ ซึ่งเป็นตัวแทนทางจิตวิญญาณของคน

อีสานและคนสกนกรในเวลาต่อมา ทำให้ขบวนการเสรีไทยในภาคอีสานและคนอีสาน โดยเฉพาะในพื้นที่สกนกร เกิดความเห็นว่าเป็นธรรมกับพวกเขา โดยเฉพาะต่อนายเตียง ทำให้เครือข่ายของนายเตียง ที่หนีไปคนละทิศละทางอยู่นั้น ได้ตัดสินใจเข้าร่วมกับขบวนการคอมมิวนิสต์ ต่อเนื่องมาถึงการประหารชีวิต 4 อดีต รัฐมนตรี รวมทั้งการประหารชีวิต ครูครอง จันดาวงศ์ ที่สนามบินอำเภอสว่างแดนดินตามคำสั่งของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อวันที่ 30 พ.ค. 2504 ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย(พคท.) มีมติ ให้สมาชิกพรรคฯ ลงสู่ชนบทปลุกระดมมวลชน เตรียมการต่อสู้ด้วยอาวุธ แกนนำคอมมิวนิสต์ในระดับกรมการเมืองศูนย์กลางพรรค จึงลงทำงานมวลชน เพื่อเอาคนเหล่านี้เข้ามาอยู่ร่วมขบวนการคอมมิวนิสต์สกนกร และในที่สุดก็สร้างเขตฐานที่มั่นได้ ในดงพระเจ้า แถบเทือกเขาภูพานและพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งพร้อมอ้าแขนรับทุกคนที่ผิดหวังกับรัฐบาลและสังคมไทย รวมถึงคนที่ไม่มีที่ไป

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ สาตรรอด (2516) เรื่องบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการต่อต้านผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเลย พบว่าจังหวัดเลยเป็นจังหวัดที่มีปัจจัยหลายอย่างที่ก่อให้เกิดการแทรกซึมและขยายตัวหรือเกิดมีกลุ่มผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ หรือนิยมคอมมิวนิสต์ขึ้นได้โดยง่ายนั้น เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งเป็นป่า เป็นเขาเหมาะแก่การแทรกซึมตั้งฐานปฏิบัติการหมู่บ้านโดดเดี่ยวห่างไกลขาดการคมนาคม ซึ่งง่ายต่อการเข้าถึงของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ประชากร ส่วนมากยากจน การศึกษาต่ำ สุขภาพอนามัยและการรักษาพยาบาลในหมู่บ้านห่างไกลขาดแคลนนายแพทย์ ประชากรอพยพซึ่งอาจเป็นที่แอบแฝงเข้ามาของฝ่ายตรงข้าม ชนส่วนน้อยซึ่งนิยมคอมมิวนิสต์และเป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาล ปัญหาชายแดนและคอมมิวนิสต์ในประเทศเพื่อนบ้าน จังหวัดเลยเป็นจังหวัดชายแดนซึ่งติดกับประเทศลาว หมู่บ้านในประเทศลาวหลายหมู่บ้านกลายเป็นฐานปฏิบัติการและฐานส่งกำลังบำรุงฝ่ายคอมมิวนิสต์ ปัญหาการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะ เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายมักใช้อำนาจหน้าที่เกินขอบเขตและขาดความยุติธรรม โดยช่วยเหลือพวกเดียวกัน จังหวัดเลย ติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงซึ่งมีฐานปฏิบัติการก่อการร้าย จึงกระทบกระเทือนและขยายตัวเข้ามาในเขตจังหวัดเลยด้วย เช่น จังหวัดหนองคาย, จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดพิบูลย์ โลก, จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นต้น ด้านอำเภอด่านซ้าย ซึ่งติดต่อกับประเทศลาวสามารถไปมาหากันได้โดยสะดวก ชาวเขาเผ่าแม้วในเขตประเทศไทยซึ่งติดต่อไปมาในประเทศลาว ส่วนใหญ่ได้กลายเป็นคอมมิวนิสต์ไปหมด และงานวิจัยของ ไพศาล กิจเพชร (2517) เรื่องปัญหาการปฏิบัติงานของพัฒนากรในเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ จังหวัดนครพนม การวิจัยพบว่าปัญหาการปฏิบัติงานของพัฒนากรในเขตที่มีการแทรกซึมบ่อนทำลายของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรในรูปแบบต่างๆ กัน โดยแยกวิเคราะห์กับตัวแปรต่างๆ ดังนี้ 1. ภาวะทางการเงิน 2. ความประพฤติด้านตัว 3. เกี่ยวกับ

ขวัญในการปฏิบัติงาน 4. การจัดองค์การหรือกลไก การบริหาร 5. ความร่วมมือประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการทำงาน 7. การติดตามควบคุมบริหารงานตามโครงการ 8. ความร่วมมือของผู้นำชุมชน 9. สภาพสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน 10. การแทรกซึมบ่อนทำลายของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้าไปมีส่วนร่วมในอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ นั้นเป็นผลมาจาก 2 ปัจจัยหลักคือ ปัญหาทางเศรษฐกิจและการเมืองทั้งในระดับประเทศและระดับโลก

หากจะกล่าวว่าชนชั้นผู้นำไทยเองในเวลานั้น ก็ยังไม่เข้าใจต่อรูปแบบการปกครองไม่ว่าจะเป็นเสรีนิยม หรือสังคมนิยม การเลือกกว่าประเทศจะใช้รูปแบบการปกครองแบบไทยเพื่อเป็นการวางรากฐานที่ดีให้กับประชาชนคนไทยนั้นควรจะใช้การปกครองแบบใด แต่สิ่งที่ปรากฏอย่างชัดเจนและสามารถสร้างแนวร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชนชั้นผู้นำหัวสมัยใหม่นั้นก็คือ ถึงเวลาที่ ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ต้องลบทบาทลงไป เพราะไม่เหมาะที่จะใช้เป็นระบอบการปกครองในประเทศไทยอีกต่อไป

ในช่วงระหว่างหัวเลี้ยวหัวต่อของประเทศไทยที่จะปฏิเสธกระแสการเมืองโลกไม่ได้ ผนวกกับการเปลี่ยนแปลงภายในที่ยังไม่มีทิศทางที่ชัดเจนว่า ประเทศไทยจะเดินทางไปในทิศทางใด จนทำให้ปัญหาทางการเมืองในขณะนั้นจะเป็นปัจจัยสำคัญกว่า ชีวิตของประชาชนในทุกๆ พื้นที่ของประเทศไทยรวมทั้งจังหวัดสกลนคร จนทำให้ประชาชนในชนบทถูกละเลยจากผู้ปกครองที่อยู่ส่วนกลาง

การเปลี่ยนแปลงการปกครองที่ส่งผลโดยตรง ต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่เป็นธรรม การแยกประชาชนออกจากทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งแต่เดิม ชาวบ้านสามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ด้วยการออกข้อจำกัดทางกฎหมาย ยึดทรัพยากรเป็นของรัฐ แต่ในเวลาเดียวกันกลับนำทรัพยากรเหล่านั้น ไปสัมปทานให้กับนายทุนที่มีอำนาจเงินมหาศาล

นโยบายเศรษฐกิจทุนนิยม โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นพี่เลี้ยง ที่เน้นการส่งเสริมการผลิตภาคเกษตรเพื่อการส่งออกแต่รายได้ที่ได้กลับนำไปพัฒนาเมืองและอุตสาหกรรม จนทำให้เกิดช่องว่างระหว่างชนบทกับเมือง เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างรายได้อย่างสูง เมื่อการพัฒนาในระบบทุนนิยมไม่สามารถตอบสนองปัญหาของตนเองได้ ความต้องการที่จะมีโอกาสหลุดพ้นจากปัญหาความอดอยากยากจน ทำให้ชาวบ้านต้องไปแสวงหาหนทางใหม่

ในขณะที่คิดหวังมาจากทุนนิยมแล้ว ช่วงเวลานั้นก็มีเพียงหนทางสังคมนิยมเพียงอีกหนทางเดียวเท่านั้นที่เหลืออยู่ การเผยแพร่แนวทางคอมมิวนิสต์จึงได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี

จากชาวบ้านในแถบชนบท โดยเฉพาะในจังหวัดสกลนครเองที่ประชาชนมีผู้นำหัวก้าวหน้าอย่าง นายเตียง ศิริขันธ์ ที่วางรากฐานการต่อสู้เพื่อความเท่าเทียม เรียกร้องให้รัฐบาลใส่ใจในการปรับปรุง ความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น รากฐานเหล่านี้ได้ผนวกเข้ากับอุดมการณ์ของคอมมิวนิสต์ จนสามารถนำชาวบ้านเข้าเป็นแนวร่วมได้เป็นจำนวนมากในเวลาต่อมา เพื่อนำไปสู่การ เปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะดำเนินการทำลายล้างอำนาจรัฐที่กดขี่ข่มเหง ประชาชนในเวลานั้นให้หมดไป เพื่อจะได้เทอดทูนประชาชนให้มีความผาสุกต่อไป นับเป็น แนวคิดหลักที่พรรคคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครใช้ในการเคลื่อนไหวจูงใจประชาชน

1.2 สารสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร ระหว่าง พ.ศ. 2480-2509

ความไม่เข้าใจในวิถีชีวิตของประชาชนจากรัฐ ด้วยรูปแบบสังคมที่เกื้อกูลกันที่ทำให้เกิดการรวมตัวเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ของชาวบ้านทำให้รัฐมองว่าการรวมกลุ่มของชาวบ้าน อาจทำให้เกิดการปลุกระดมได้ง่ายและอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ อีกทั้งการฝังรากลึกของพุทธ ศาสนาในดินแดนอีสาน ที่แนวคิดทางพุทธศาสนานั้นมีความใกล้เคียงกับแนวคิดสังคมนิยมจน สามารถนำมาผสมผสาน และนำมาสร้างแนวร่วมได้ในที่สุด สอดรับกับแนวคิด ลัทธิคอมมิวนิสต์ ที่มีข้อกำหนดถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน ประชาชนทุกคนมีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกัน และ ผลผลิตโดยรวมที่ได้มาจะกลายเป็นของส่วนรวม (นิยามโดยคาร์ล มาร์กซที่เรียกว่า "dictatorship of the proletariat") (เอกชัย หงส์กังวาน, 2556)

การพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาเมืองและอุตสาหกรรม แต่ไม่พัฒนาชนบททำให้เกิด ช่องว่างระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบทของไทยอย่างมาก จึงเป็น โอกาสให้การดำเนินการ นโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์สามารถทำได้ง่ายขึ้น การเผยแพร่อุดมการณ์จึงสามารถขยายพื้นที่ ไปยังที่ต่างๆ ในจังหวัดสกลนครอย่างต่อเนื่อง สอดรับกับแนวคิดของ ราล์ฟ ดาห์ (Ralf Dahrendorf, 1959 อ้างใน ดวงเด่น วิฑูญาโณ, 2551 : 58) มองว่า เหตุความขัดแย้งทางสังคม เกิดจาก การ กดขี่ระหว่างกลุ่มต่างๆ การขัดกันในเรื่องผลประโยชน์มาจากการได้รับส่วนแบ่งอำนาจไม่ เท่ากันระหว่างกลุ่มเหนือ (Dominant) กับกลุ่มใต้ (Subjugated) การขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ในองค์กรสังคมทุกระดับ

การกำจัดตัวแทนที่เป็นปากเป็นเสียงให้กับตัวเอง การจับกุมและนำไปสู่การ ฆาตกรรม นายเตียง ศิริขันธ์ ทำให้ชาวบ้านในสกลนครเห็นว่า พวกเขาไม่ได้รับความเป็นธรรมกับ พวกเขา จึงเข้าป่าต่อสู้รัฐบาลไทย สอดคล้องกับแนวคิดของ คอนราด ลอเรนซ์ (Konrad Lorenz) มองเทจ (Mongtague) กอร์เนย์ (Gorney) และ สตอร์ (Storr) ที่มองว่ากระบวนการของความ ขัดแย้งทางชนชั้นของมนุษย์ เกิดจากพื้นฐานของแนวความคิดสัญชาตญาณความก้าวร้าว

(Instinctual Theories Of Aggression) ความขัดแย้งและการต่อสู้เป็นกระบวนการเพื่อการทดแทนหรือชดเชยสิ่งที่เป็นสัญชาตญาณก้าวร้าวทำลายล้างมนุษย์ โดยผ่านทางความขัดแย้งหรือการแข่งขันนั้น หมายถึงว่า มันเป็นกระบวนการปล่อยถ่ายของความโกรธหรือความกดดันภายใน ดังที่ สุลักษณ์ ศิวรักษ์ เห็นว่าเหตุของความขัดแย้งมาจาก “ความโกรธ” ซึ่งสภาวะเช่นนี้ทำให้เกิดความเกลียดชัง ทำร้ายและฆ่ากันในหมู่มนุษย์ (สุลักษณ์ ศิวรักษ์, 2522 : 318)

1.3 ผลกระทบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร ระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

1.3.1 ข้อดีของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร ระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

สำหรับผลกระทบในด้านดีที่ได้รับจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 นั้นพบว่า แม้อุดมการณ์คอมมิวนิสต์จะไม่สามารถครอบงำหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองของประเทศไทยได้ แต่อุดมการณ์เหล่านั้นยังสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินงานทางการเมือง ทั้งบุคคลที่ต้องการเป็นนักการเมือง ตลอดจนประชาชนผู้ที่ต้องปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง โดยแนวคิดอุดมการณ์นั้นยังได้ส่งผลทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ในระบบบริหารจัดการทั้งด้านการเมือง การปกครอง การศึกษา การทหาร เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และด้านสาธารณสุข ทั้งในส่วนผู้ร่วมอุดมการณ์โดยตรงและประชาชนทั่วไป เกิดการสร้างการเรียนรู้และการตื่นตัวทางการเมือง ของผู้เข้าร่วมอุดมการณ์ทำให้กลุ่มผู้ร่วมอุดมการณ์ตลอดจนประชาชนทั่วได้ตื่นตัว เรียนรู้การปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตนเองจากการดำเนินนโยบายต่างๆ ของรัฐบาลส่วนกลาง

การที่อุดมการณ์คอมมิวนิสต์ได้ปลุกฝังความมีระเบียบวินัยให้กับสมาชิก ระเบียบวินัยจึงเป็นสิ่งที่ทำให้การพัฒนาสังคมสามารถก้าวเดินไปได้ เพราะหากขาดซึ่งระเบียบวินัยแล้วเป็นการยากที่คนในสังคมทุกคนจะมีแนวปฏิบัติไปในทางเดียวกัน ทำให้งานส่วนรวมไม่อาจสำเร็จได้

ความเสียสละ ซื่อสัตย์ อดทน การปลุกฝังอุดมการณ์ ทั้ง 3 สิ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับบุคคลที่จะเข้ามาทำงานการเมือง เมื่อเข้ามาทำงานการเมืองแล้วจะต้องทำงานด้วยความอดทน มีความเสียสละทั้งเวลา ทรัพย์สิน ความเป็นส่วนตัว โดยตั้งตนอยู่บนพื้นฐานแห่งความซื่อสัตย์สุจริตไม่คิดที่จะมากอบโกยผลประโยชน์จากการทำงานการเมือง

ความสามัคคี ที่ปลุกฝังมาจากอุดมการณ์ จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สังคมชุมชน สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้ลุล่วงไปได้ เมื่อเกิดความเห็นต่างขึ้นมา ความสามัคคีจะ

เป็นเครื่องมือที่สามารถประสานความร่วมมือของคนในสังคม โดยคนในสังคมยอมที่จะเสียผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ส่วนรวม

สร้างความอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นคุณสมบัติที่จะทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันด้วยปราศจากความขัดแย้ง เพื่อให้การดำเนินงานของส่วนร่วมสามารถดำเนินต่อไปได้

1.3.2 จุดอ่อน (ข้อด้อย) ของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

สำหรับผลกระทบในด้านลบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 นั้นพบว่าผลจากอุดมการณ์นั้นไม่สามารถวิเคราะห์ถึงสภาพที่เป็นจริงของประชาชนในพื้นที่อย่างถูกต้อง นำมาซึ่งการไม่สามารถสร้างการศึกษา สร้างความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน และสามารถนำไปสู่การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง อันเป็นการสร้างการเรียนรู้ทางการเมืองที่ดีให้แก่ประชาชน

การเรียกค่าคุ้มครอง ส่งผลทำให้ประชาชนไม่มีความไว้วางใจการเมือง นักการเมือง หรือการดำเนินงานทางการเมืองในระบบตัวแทน เพราะตัวแทนคิดที่จะแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าทำเพื่อประชาชน

การไม่แสวงหาจุดร่วมในสังคม จนทำให้เกิดความแตกแยกในสังคมระดับท้องถิ่น คนในท้องถิ่นที่มีวิถีชีวิต วัฒนธรรมเดียวกัน ไม่สามารถมีจุดร่วมในการพัฒนาสังคมไปในทิศทางเดียวกัน นำมาซึ่งการแบ่งฝักแบ่งฝ่าย สร้างความแตกแยกและขัดแย้งภายในชุมชนกันเอง

ความหวาดระแวงของคนในพื้นที่ ที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐ นำมาซึ่งรูปแบบการต่อต้าน โครงการต่างๆ ของรัฐจากกลุ่มคนบางกลุ่ม

การทำลายทรัพย์สินที่เป็นของส่วนรวม เพราะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองกับอำนาจรัฐ นำมาซึ่งรูปแบบการต่อสู้เรียกร้อง การแก้ไขปัญหาจากรัฐด้วยวิธีการรุนแรงมากกว่าการเจรจาพูดคุยเพื่อหาทางออกร่วมกัน

1.3.3 ผลกระทบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509 ต่อการเมืองในปัจจุบัน

การสร้างกรอบแนวคิดที่ต้องแยกมิตรกับศัตรู ได้ส่งผลมาสู่การสนับสนุนการต่อสู้ทางการเมืองในฝ่ายที่ตนเองนิยมชมชอบ

ใช้แนวคิดอุดมการณ์เดิมเปลี่ยนจากการเคลื่อนไหวด้วยอาวุธ มาเป็นการเคลื่อนไหวทางการเมือง ผ่านการเลือกตั้ง ทั้งการเคลื่อนไหวในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยการยึดมั่นตามอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ที่ต้องคอยช่วยเหลือประชาชน

ทำให้เกิดมุมมองในการต่อสู้เรียกร้องรักษาผลประโยชน์ของตัวเองด้วยสันติวิธีมากขึ้น เพราะความเบื่อหน่ายจากวิธีการแก้ไขปัญหาคด้วยความรุนแรง ในการร่วมต่อสู้ทางอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ที่ต้องพบเห็นการสูญเสียชีวิตของคนไทยด้วยกันเอง

นำแนวคิดอุดมการณ์คอมมิวนิสต์มาปรับใช้กับแนวคิดทางการเมืองในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการต่อสู้ตามวิถีทางที่ต้องการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างทางสังคมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

นำกรอบแนวคิดจากอุดมการณ์และความเชื่อในอดีต มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์สังคม การเมือง เศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน เพื่อการดำเนินงานของตนเองตลอดจนการสนับสนุนกลุ่มการเมืองต่างๆ ในปัจจุบัน

การจับกลุ่มร่วมมือกันอย่างหลวมๆ เป็นการจัดตั้งที่ไม่จำเป็นต้องมีองค์กรนำที่ชัดเจน แต่สามารถที่จะรวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ เมื่อมีเหตุจำเป็นต้องอาศัยการร่วมมือจากอดีตมิตรสหายเก่าๆ

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะที่เป็นผลสืบเนื่องจากข้อค้นพบของการวิจัยในครั้งนี้

2.1.1 ต้องมีการปรับเปลี่ยนองค์ความรู้และวาทกรรมใหม่

ตามประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา ฝ่ายประชาชนไม่ได้ต้องการสงคราม หากไม่ถูกอำนาจรัฐกดขี่ขูดรีดข่มเหงรังแกอย่างหนักแล้ว ก็คงไม่มีใครคิดจะลุกขึ้นมาปฏิวัติ เพราะประชาชนนั้นต้องการเพียงแค่มีชีวิตอย่างสงบสุขตามอัธยาศัย ย่อมมีส่วนผลักดันให้เกิดการต่อสู้หรือเรียกร้องให้เกิดความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในสังคมอีสาน หากสังคมไทยยังไม่มี ความเท่าเทียมหรือยังมีการกดขี่อยู่ มิใช่การยากที่จะทำให้ผู้คนในจังหวัดสกลนครลุกขึ้นมาเรียกร้องในสิ่งที่พวกเขาเชื่อว่าเป็นการเรียกร้องความเสมอภาคและความเป็นธรรมของคนผู้ทุกข์ยาก ซึ่งหมายถึงความด้อยทางเศรษฐกิจและอำนาจที่ถูกยึดแย้งโดยเจ้านายส่วนกลางมาเป็นเวลาช้านาน และน่าจะเป็นเงื่อนไขสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้เกิดการลุกขึ้นสู้ของชาวนา เกี่ยวกับเรื่องของความเป็นชาตินิยม ความเป็นธรรม เสรีภาพ ความเสมอภาคของประชาชน และเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข ความเจริญก้าวหน้าของประชาชน มิใช่นโยบายตามแนวคิดทฤษฎีของลัทธิคอมมิวนิสต์ที่แท้จริง แต่มาจากเจตนาของคอมมิวนิสต์ที่จะดำเนินการ ที่ประชาชนมองเห็นว่าถ้าคอมมิวนิสต์มิได้มีผลเสียหรือเป็นพิษภัยตามที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลแถลงเอาไว้แต่อย่างใด

2.1.2 ควรมีการใช้ในกระบวนการคิดหรือตัดสินใจในเรื่องต่างๆ หรือมีการใช้หลักสันติวิธีคือต้องมีทั้งความแข็งและความอ่อนในตัว มีความยืดหยุ่นในตัว

1. การแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี เป็นบทพิสูจน์ที่ชัดเจนว่าอำนาจนิยมไม่เคยให้ความเป็นธรรมต่อคนที่เสียเปรียบในโครงสร้างของสังคม การใช้ความรุนแรงไม่เคยสร้างความสงบสันติที่แท้จริง ความรุนแรงในรูปแบบที่รัฐอำนาจนิยมใช้แก้ปัญหาไม่ใช่วิธีการที่จะช่วยแก้ปัญหาในระยะยาวได้มีแต่จะทำให้อำนาจรัฐถูกต่อต้านมากขึ้นดังมีบทเรียนจากประวัติศาสตร์ทางการเมืองทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทยด้วย ควรสนับสนุนให้ทุกคนตระหนักในกิจการร่วมของสังคมมากขึ้น การรวมตัวและการประท้วงอาจเป็นวิธีการที่ชาวบ้านเลือกใช้แสดงออกซึ่งความขัดแย้ง ตราบใดที่เป็นสันติวิธี รัฐควรพยายามทำความเข้าใจและไม่ได้ตอบด้วยความรุนแรง เพราะความรุนแรงมาคู่กับความกลัวและความเกลียด ความรู้สึกสำนึกทั้งสองประการไม่น่าจะทำให้สังคมไทยแข็งแรงขึ้น ทั้งยังลดทอนความชอบธรรมของรัฐลงไปด้วย

2. ต้องวางใจเป็นกลาง ต้องมีสติในการรับข้อมูล การรับข้อมูลข่าวสารของประชาชน ต้องรับข้อมูลหลายๆ ด้าน นำมาพิจารณาเพื่อช่วยในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ ไม่เชื่อข้อมูลด้านเดียวอย่างง่ายเกินไป อย่าเชื่อเพราะเป็นพวกตน อย่างเชื่อเพราะเป็นญาติตน ต้องเชื่อเพราะเหตุผลที่ใช้สมองคิด หากถูกใช้เป็นเครื่องมือในการชี้นำสังคม ปลุกระดมประชาชนให้เห็นคล้ายตามเหตุผลต่างๆ ที่ยกมาชักจูง สิ่งเหล่านี้ย่อมนำไปสู่การแบ่งพรรคแบ่งพวกในสังคม ความแตกแยกที่เกิดขึ้นจะเป็นตัวจุดรั้งให้ประเทศถอยหลัง ไม่ว่าประเทศนั้นจะมีศักยภาพเพียงใดก็ตาม ทำนองเดียวกัน ในเรื่องของการเมืองการปกครอง การที่จะใช้สิทธิ์สนับสนุนหรือคัดค้านใครนั้น ขอให้ใช้หลักเหตุผลที่มาจากมุมมองภาพรวม มองทั้งในส่วนของแนวคิด การบริหาร และผลงานที่เกิดขึ้นจริง มองให้เห็นทั้งข้อดี ข้อเสีย อีกทั้งสิ่งไหนสำคัญ สิ่งไหนไม่สำคัญ เหมือนการที่มองต้นไม้แบบมองให้เห็นทั้งต้น มิใช่มองแค่ดอกผล หรือกิ่งใดกิ่งหนึ่งของมัน เมื่อพิจารณาอย่างมีหลักการเช่นนี้ ผู้มีวาทีศิลป์ดีแค่ไหน ก็ไม่อาจชักจูงหลอกลวงได้

3. แก้ไขระบบราชการ บริหารให้ราษฎรอยู่ดีกินดีขึ้น การแก้ไขควรทำให้ถูกจุด คือแก้ไขระบบราชการ บริหารให้ราษฎรอยู่ดีกินดีขึ้น และช่วยตัวเองได้ นอกจากนี้ต้องหาทางป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ในทำนองนี้ขึ้นมาอีกด้วย ในการป้องกันดังกล่าวนี้ ทางราชการต้องรู้ถึงความเป็นไปได้หรือทุกข์สุขของท้องถิ่นอยู่ตลอดทุกกระยะ ต้องเข้าใจปัญหาของชาวบ้านว่าเกิดจากสาเหตุใด ให้ความเห็นใจชาวบ้านที่ประสบปัญหานั้น แล้วหาทางแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดอย่างทันท่วงที มิใช่มองข้ามไปโดยถือว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย และยังคอยควบคุม กำกับ ดูแล ข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงจัง เที่ยงธรรม เพื่อผลประโยชน์ของราษฎรเป็นที่ตั้ง โดยที่จะต้องจัดการลงโทษทางวินัยอย่างหนักต่อผู้ที่ใช้กฎหมายไปในทางที่มีชอบ สิ่งที่จะต้องทำให้ได้ก็คือ จะต้อง

ปรับปรุงเจ้าหน้าที่ให้สามารถทำงานทางการเมืองและติดต่อเข้าถึงประชาชน และระบบการศึกษาของชาติให้เป็นประโยชน์ในการช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างๆ ในสังคมไทย ลดช่องว่างทางด้านความคิดระหว่างรัฐบาล เจ้าหน้าที่ และประชาชน และป้องปรามความประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่

2.1.3 ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับลัทธิคอมมิวนิสต์ทั้งในทางทฤษฎีและความเป็นจริงในทางปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้และสามารถตัดสินใจเองได้

2.1.4 ควรจะนำรูปแบบการจัดตั้งของคอมมิวนิสต์มาปรับปรุงใช้ให้เป็นประโยชน์ เช่น กระตุ้นให้เกิดความสามัคคีกัน ตระหนักถึงผลประโยชน์ของชาติบ้านเมือง และได้มีความพยายามให้มือสมัครร่วมกันที่เข้าไปมีส่วนร่วม ความมีระเบียบวินัย กล้าหาญ เสียสละ พร้อมทั้งจะเผชิญความลำบากและภัยอันตรายที่อยู่เบื้องหน้าเพื่อชาติ

2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

2.2.1 ควรมีการศึกษาผลกระทบของระบบคอมมิวนิสต์ต่อการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายของการเมืองการปกครอง ทั้งการเมืองระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

2.2.2 ควรมีการศึกษาอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดอื่นๆ ในภาคอีสานเพิ่มเติมเพื่อการวิจัยเปรียบเทียบ

2.2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดสกลนครในยุคปัจจุบัน กับแกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

2.2.4 ควรนำผลการวิจัยไปปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างกระบวนการทางความคิดเพื่อพัฒนาบุคลากรขององค์กรให้มีจิตสาธารณะหรือมีอุดมคติในการรับใช้สังคม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระมล ทองธรรมชาติ. (2515). *การเมืองและประชาธิปไตยของไทย*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
_____. (2526). *อุดมการณ์ของชาติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการอุดมการณ์
ของชาติในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ.
- กวีนิพนธ์กร. (2546). *มาร์กซิสต์ไทย*. สืบค้นจาก [http://www.thaipoe.com/forever/
ipmapage/story1081.html](http://www.thaipoe.com/forever/ipmapage/story1081.html)
- กาญจนา แก้วเทพ. (2527). *จิตสำนึกของชาวนา ทฤษฎีและแนวการวิเคราะห์แบบเศรษฐศาสตร์
การเมือง*. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- กุลลดา เกษบุญชู มีด. (2552). *ความขัดแย้งทางการเมืองของไทย-ข้ามไปให้พ้นพลวัตภายใน*.
กรุงเทพฯ: มูลนิธิ 14 ตุลา.
- กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. (2531). *รอยร้าวในสังคมไทย? บูรณาการกับปัญหาความมั่นคงของชาติ*.
กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์.
- จรรยา สุภาพ. (2538). *ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- จำนงค์ อดิวัฒนสิทธิ์ และคณะ. (2548). *สังคมวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- จินตนา ยูนิพันธ์ และลิลิต ศรีทรัพย์อนันต์. (2542). *การจัดการศึกษาทางการพยาบาลกับคุณภาพ
บัณฑิต*. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี
- ใจ อึ้งภากรณ์ และคณะ. (2543). *การเมืองไทยในทัศนะลัทธิมาร์กซ์*. กรุงเทพฯ: ชมรมหนังสือ
ประชาธิปไตยแรงงาน.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2519). *ลัทธิเศรษฐกิจการเมือง*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
_____. (2541). *ลัทธิเศรษฐกิจการเมือง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. (2539). *สันติทฤษฎี/วิถีวิวัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2517). *14 ตุลา : คณะราษฎรกับกบฏบวรเดช* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
อักษรสัมพันธ์.
_____. (2519). *ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร.

_____. (2523ก). *ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมือง*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.

_____. (2523ข). *อุดมการณ์ทางการเมือง*. กรุงเทพฯ: ดวงดีการพิมพ์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2549). *ประวัติศาสตร์การเมืองไทย 2475 – 2500*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชิมเมอร์แมน, โรเบิร์ต เอฟ. (2529). “การก่อการร้ายในประเทศไทย” ใน *การเมือง-การบริหารราชการไทย : รวมบทความนักวิชาการชาวต่างประเทศ ภาคสาม บทบาทของกลุ่มในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

เชียวฟง. (2546). *2 ลัทธิในรอบ 100 ปี ทุนนิยมและสังคมนิยม*. (อรุณ โรจนสันติ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

ณรงค์ ศรีวิเชียร. (2514). *การแทรกซึมบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์และการต่อต้านด้วยการจูงใจประชาชน (ศึกษาเฉพาะกรณีประเทศไทย)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ณรงค์ เส็งประษา. (2538). *มนุษย์กับสังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ณัชชาภัทร อุ่นตรงจิต. (2548). *รัฐศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เดชา รัตตโยธิน. (2546). *วิวัฒนาการของสังคม วัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: พันธกิจ.

ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์. (2543). การเข้ามาครั้งแรกของคอมมิวนิสต์ ในภาคอีสาน. *มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์*, 17(2), 62-68.

ดวงเด่น ฐิตญาโน. (2551). *การศึกษาวิเคราะห์ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งทางชนชั้นของคาร์ล มาร์กซ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาบัณฑิตวิทยาลัย ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.

ทหารกองทัพประชาชน (2554). *บันทึกของ สหายไพศาล โดย สหายหญิงแดง “คงพระเจ้า ดำเนินการต่อสู้แบบจรรยาวัธ ของคนรากหญ้า ที่คนเสื้อแดงต้องอ่าน”*. สืบค้นจาก http://way2fightnews.blogspot.com/2011/11/blog-post_27.html

ธงชัย พึ่งกันไทย. (2521). *ลัทธิคอมมิวนิสต์และนโยบายต่อต้านของรัฐบาลไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- ชิกานต์ ศรีนารา. (2548). ความขัดแย้งทางความคิดในขบวนการคอมมิวนิสต์ไทยระหว่าง พ.ศ. 2519 – 2525. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- _____. (2548). “กิ่งเมืองขึ้น กิ่งศักดิ์นา” ถึง “ทุนนิยม” : วิวาทะว่าด้วย “ลักษณะสังคมไทย” ใน พคท. ฟ้าเดียวกัน, 4(2), 165.
- นิติรัตน์ ทรัพย์สมบูรณ์. (2552). บทบาทและความคิดของ ชง แจ่มศรี เลขานุการพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย / นิติรัตน์ ทรัพย์สมบูรณ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- นวม สงวนทรัพย์. (2537). สังคมวิทยาศาสนา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นภาพร วงศ์กาฬสินธุ์. (2552). พลิกแพมคดียัง : เตียง ศิริจันทร์ ขุนพลภูพาน. สืบค้นจาก <http://www.komchadluek.net/detail/20090523/13925/เตียงศิริจันทร์ขุนพลภูพาน.html>
- นรนิติ เศรษฐบุตร. (2557). 10 พุทธศักราช พ.ศ. 2494. สืบค้นจาก http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=10_พุทธศักราช_พ.ศ._2494
- เนชั่นทีวี. (2558). “ไทมไลน์ 9 สิงหาคม 2558 50 ปี วันเสียงปืนแตก”. (วิดีโอ) กรุงเทพฯ.
- บรรพต วีระสัย และวิทยา นภาศิริกุล. (2525). ลัทธิการเมือง. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญศักดิ์ แสงระวี. (2544). สังคมของสังคมมนุษยชาติ วัฒนธรรมประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- _____. (2547). โลกทัศน์ ปรัชญาวัฒนธรรมวิภาษ. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- พวงศาสตร์ อุทโท. (2536). นโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ.2508-2523. (ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- พิทยา สายหู. (2532). กลไกของสังคม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพโรจน์ กาญจนพันธ์. (2522). การต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายคอมมิวนิสต์โดยรัฐบาลไทย ศึกษาเฉพาะกรณีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พรรณี บัวเล็ก. (2543). การพัฒนาทุนนิยมในประเทศไทย. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 19-20(1), 25.
- พรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม. (2526). การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ เรื่องการก่อตัว พัฒนาการ และผลกระทบของขบวนการสังคมนิยมในประเทศไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึง พ.ศ.2526. รายงานผลการวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- พรภิรมณ์ เชียงกุล. (2550). การเข้ามาของลัทธิสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2. *สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 33(1), 6-9.
- พัลลภา ปั่นงาม แปล. (2519). *สรรนิพนธ์เลนินเพื่อคนจนในชนบท*. ชมรมหนังสือวิภาษ.
- พจนตร พึ่งหลวง. (2544). *ความขัดแย้งในแนวอุดมการณ์ทางการเมือง "เผด็จการรัฐนิยม" กับ "สังคมนิยมประชาธิปไตย" ในช่วง พ.ศ.2475-2490 /พจนตร พึ่งหลวง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุทธทาส อินทปัญโญ. (2556). *กุศลมุล*. (ซีดีรอม). กรุงเทพฯ: สวนโมกขพลาราม.
- ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ. (2555). *ประเภทขององค์กรสังคมนิยม*. สืบค้นจาก <http://soc-ant.payap.ac.th/index8.htm>
- มาร์กซ์, คาร์ล และเอนเงิลส์ เฟรเดอริค. (2542). *แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์* แปลโดย กลุ่มนักศึกษาลัทธิมาร์กซ์-ลัทธิเลนิน (ไทย) กรุงเทพฯ: สถาบันวิทยาศาสตร์สังคม (ประเทศไทย).
- มานะศักดิ์ จันดาวงศ์. (2552). *พลิกแพมคดีดัง : วีรบุรุษสว่างแดนดิน"ครอง จันดาวงศ์*. สืบค้นจาก <http://www.komchadluek.net/detail/20090530/14931/วีรบุรุษสว่างแดนดินครองจันดาวงศ์.html>
- มงคล นาฏกระสูต. (2554). *ทฤษฎีทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา*. สืบค้นจาก https://docs.google.com/document/d/1zCz-b1SI-xSf7Oix48oMkV3ZFfkShOG1rG3OVOet6o/edit?hl=en_US&pli=1#heading=h.mysxlu7qstji
- รวิพรรณ สาลีผล. (2555). *ประวัติศาสตร์ของเศรษฐกิจไทยตั้งแต่ 2475*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรงเรียนสภาราชินี จังหวัดตรัง. (2557). *การปฏิวัติรัสเซีย*. สืบค้นจาก <https://russianempire.wordpress.com/2014/08/09>
- ลิวอิส เอ. โคเซอร์. (2533). *แนวความคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยา ตอน คาร์ล มาร์กซ์*. แปลโดย จามะรี พิทักษ์วงศ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิทยากร เชียงกุล และพรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม. (2547). *อธิบายศัพท์ปรัชญาการเมืองและสังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สายธาร.
- วิสุทธิ โปธิแทน. (2524). *ประชาธิปไตย : แนวคิดและตัวแบบประชาธิปไตยในอุดมคติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศูนย์ข้อมูลการเมืองไทย. (2558). *พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย*. สืบค้นจาก

<http://www.politicalbase.in.th/index.php/พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย>

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. (2547). *รีวิวของบ้านท่านโฮจิมินห์*. สืบค้นจาก

http://www.sac.or.th/databases/museumdatabase/review_inside_ByMember_Detail.php?id=997&CID=23881

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส. (2555). “สารคดี 2475 ตอน 2 สองฝั่งประชาธิปไตย” (วีดิทัศน์)

กรุงเทพฯ.

สถาบันวิทยาศาสตร์สังคมแห่งชาติ. (1989). *ประวัติพรรคประชาชนปฏิวัติลาว (ฉบับสังเขป)*

เวียงจันทน์: ม.ป.ท.

สนธิ เตชานันท์. (2543). *พื้นฐานรัฐศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สนธิ สมัครการ. (2542). *การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาการของสังคม*.

(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ.

สมเกียรติ วันทะนะ. (2544). *อุดมการณ์ทางการเมืองร่วมสมัย*. นครปฐม :

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. (2544). *ความคิดทางการเมืองร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล. (2553). “8 สิงหาคม 2508 (8-8-08) “วันเสียงปืนแตก””. สืบค้นจาก

<http://www.prachatai.org/journal/2009/08/25380>

สมศักดิ์ สาตรรอด. (2516). *บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการต่อต้านผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์*

ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต

ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สิทธิานต์ รัชชประเทส และคนอื่นๆ. (2523). *พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยวันนี้*. กรุงเทพฯ:

พิทักษ์ประชา.

สุราชัย ยิ้มประเสริฐ. (2550). ประวัติการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์สยาม. *ศิลปวัฒนธรรม*, 28(6),

155

สารคดีฉบับพิเศษ. (2552) “ป่วย อังภากรณ์ 2459-2543.” กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984).

สุภา ศิริมานนท์. (2517). *แคปิตะลิสต์*. พระนคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.

สุลักษณ์ ศิวรักษ์. (2522). พุทธศาสนากับอหิงสธรรม. ใน *ปฏิบัติการแห่งความรัก : ยุคสมัยแห่ง*

ความรุนแรง. กรุงเทพฯ: กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม.

- สุวิทย์ ชีรสาควัต และดารารัตน์ เมตตาริกานนท์. (2541). *ประวัติศาสตร์อีสานหลังสงครามโลกครั้งที่สองถึงปัจจุบัน*. ขอนแก่น: คลังนานาธรรม.
- สุราชัย ยิ้มประเสริฐ. (ม.ป.ป.) *ปูมหลังพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย*. สืบค้นจาก http://514center.org/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=26)
- หน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน. (2558). *ยุทธการสามชัย*. สืบค้นจาก http://www.marines.navy.mi.th/htm_56/htm_old55/yuttakan55/samchai.html
- หอจดหมายเหตุพุทธทาสอินทปัญโญ. (2518). *ธัมมิกสังคมนิยมของพุทธทาสภิกขุ*. สืบค้นจาก <http://sound.bia.or.th/archivesreader.php?readeritem=administrator/biaword/1/1415180527030.pdf>
- อภิสิทธิ์ กิจเจริญสิน. (2542). *แนวคิดและบทบาททางการเมืองของนายเตียง ศิริขันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2480-2495*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อริน. (2552). *คอลัมน์ พายเรือในอ่าง กบฏสันติภาพ 2495: คิดต่างคือความผิดร้ายแรง*. สืบค้นจาก <http://arinwan.info/index.php?topic=1714.0;wap2>
- อรทัย ปิ่นเกตุมณี. (2549). *วัตถุนิยมประวัติศาสตร์*. เอกสารประกอบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- เออีจิ มูราชิม่า. (2539). *การเมืองจีนสยาม การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย ค.ศ.1924-1941*. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชีย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2555). *กำเนิดพรรคคอมมิวนิสต์สยาม*. สืบค้นจาก <http://www.prachatai.com/journal/2012/12/44367>
- เอกชัย หงส์กังวาน. (2556). *ย้อนประวัติศาสตร์คอมมิวนิสต์ทั่วโลกและการนิรโทษกรรมในไทย*. สืบค้นจาก <http://www.prachatai.com/journal/2013/03/45867>
- atcloud.com. (ม.ป.ป.) *บทความ ลัทธิคอมมิวนิสต์คืออะไร*. สืบค้นจาก <http://atcloud.com/stories/52464>
- www.marxists.org (ม.ป.ป.) *แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์*. สืบค้นจาก <https://www.marxists.org/thai/archive/marx-engels/1848/communist-manifesto/ch01.htm>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก
ประวัติผู้ให้สัมภาษณ์

ประวัติผู้ให้สัมภาษณ์

นายชาย พรหมวิชัย (สหายสวรรค์)

อดีตสมาชิกคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในจังหวัดสกลนคร

อดีตสหายพิทักษ์จิตร ภูมิศักดิ์

ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2556 และสัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 21 มิถุนายน 2557 ณ บ้านบ่อ
แกใหญ่ ตำบลประทุมวาปี อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร

นายวิฑิต จันดาวงศ์

ผู้ที่มีความรู้ในเหตุการณ์หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในเหตุการณ์ในครั้งนั้น

ประวัติด้านการศึกษา

จบมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสกลราชวิทยาลัย

ผลงานทางวิชาการ

1. ปี 2537 หนังสืองานฌาปนกิจ ในหัวข้ออดีตที่รื่นรมและขมขื่น
2. ปี 2552 เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง ยุทธศาสตร์การเมืองภาคพลเมือง
3. ปี 2557 หนังสือเส้นทาง วิฑิต จันดาวงศ์ ฟังส่งมาขบถ

ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2555 และสัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 21 มิถุนายน 2557 ณ บ้าน
จันดาวงษ์ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

นายบุญเลิศ ภูวิเลิศ

ผู้ที่มีความรู้ในเหตุการณ์หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในเหตุการณ์ในครั้งนั้น

ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2556 ณ อนุสรณ์สถานจิตร ภูมิศักดิ์ บ้านหนองกุง ตำบลคำบ่อ
อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

ผศ. ปรีชา ธรรมวินทร

อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ประวัติด้านการศึกษา

1. ปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์(การเมืองการปกครอง) คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. ปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์(การเมืองการปกครอง) คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผลงานทางวิชาการ

1. ปี 2528 การกล่อมเกลากองการเมืองโดยผ่านตำราเรียนประถมศึกษา
2. ปี 2536 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบ
สุขาภิบาล
3. ปี 2538 การเมืองท้องถิ่นศึกษาการเลือกตั้ง ส.จ. สกลนคร
4. ปี 2554 ขบวนการเสรีไทยสกลนคร

ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2555 2555 และสัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 21 มิถุนายน 2557
ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อาจารย์วิชาญ ฤทธิธรรม

อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ประวัติด้านการศึกษา

- 1.ปริญญาตรี สาขาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
- 2.ปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผลงานทางวิชาการ

- 1.อำนาจรัฐไทยกับอีสาน
- 2.ภาพสะท้อนอำนาจรัฐไทย กรณีวันเสียดังปิ่นแดง

ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2555 2555 และสัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 21 มิถุนายน 2557
ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อาจารย์ชันทนา ใจเที่ยง

อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติด้านการศึกษา

1. ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขาภิบาล มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. ปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยมหิดล
3. ปริญญาเอก ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี

ผลงานทางวิชาการ

1. วันเสียดินแดนและพลวัตทางสังคมบนดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.สำนักงานกองทุนชานากุลเพื่อการพัฒนา กลุ่มชนสองฝั่งโขง. 2544.นครพนม
 2. ลุงโฮกับยุทธศาสตร์การกู้ชาติที่นครพนม. สำนักงานกองทุนชานากุลเพื่อการพัฒนา กลุ่มชนสองฝั่งโขง. 2544.นครพนม
 3. สิ่งแวดล้อมและการเมือง:เวทีความคิดของประชาชนระดับรากหญ้า.2สำนักงานกองทุนชานากุลเพื่อการพัฒนา กลุ่มชนสองฝั่งโขง. 2544.นครพนม
 3. ไทตาด:ความหลากหลายทางชีวชาติพันธุ์ของกลุ่มน้ำโขงนครพนม.สำนักงานกองทุนชานากุลเพื่อการพัฒนา กลุ่มชนสองฝั่งโขง. 2545.นครพนม
 4. หมู่บ้านชาวนาปฏิวัติบนแผ่นดินอีสานตอนบน.สำนักพิมพ์สร้างสรรค์.2546.กรุงเทพฯ
 5. ชาวนา:=ประวัติศาสตร์ชีวิตและทางออก.สำนักพิมพ์สร้างสรรค์.2547.กรุงเทพฯ (ร่วมกับฉัตรทิพย์ นาถสุภา)
 6. นิเวศชาวนากลุ่มแม่น้ำโขง.สำนักพิมพ์สร้างสรรค์.2550.กรุงเทพฯ
 7. แนวคิดรัฐแห่งวัฒนธรรมและสังคมอุดมทิพย์สังคมอุดมธรรม.โครงการก่อตั้งมหาวิทยาลัยภูแสงดาว.2554.นครพนม.
 8. แนวคิดทางการเมืองและสังคม บนรากฐานทฤษฎีทางนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม.โครงการศึกษาป่าเขตร้อนและนิเวศวิทยาชนชาติพื้นเมือง , คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.2556.กรุงเทพ.
 9. ชนชาติไท-ผู้ไท ความเป็นมาและลักษณะทางนิเวศแห่งชนชาติ. โครงการศึกษาป่าเขตร้อนและนิเวศวิทยาชนชาติพื้นเมือง , คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์..2557. กรุงเทพฯ.
- ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2556 และสัมภาษณ์เพิ่มเติมวันที่ 25 มิถุนายน 2557 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

สัมภาษณ์

ชาย พรหมวิชัย หรือ สหายสวรรค์.สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556.

บุญเลิศ ภูวิเลิศ.สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556.

ธีร์ธวัช ธวัฒน์อุคม. สัมภาษณ์, วันที่ 19 ธันวาคม 2557.

วิฑิต จันดาวงษ์. สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556.

สหาย ก. สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556.

สหาย ข. สัมภาษณ์, วันที่ 5 พฤษภาคม 2556.

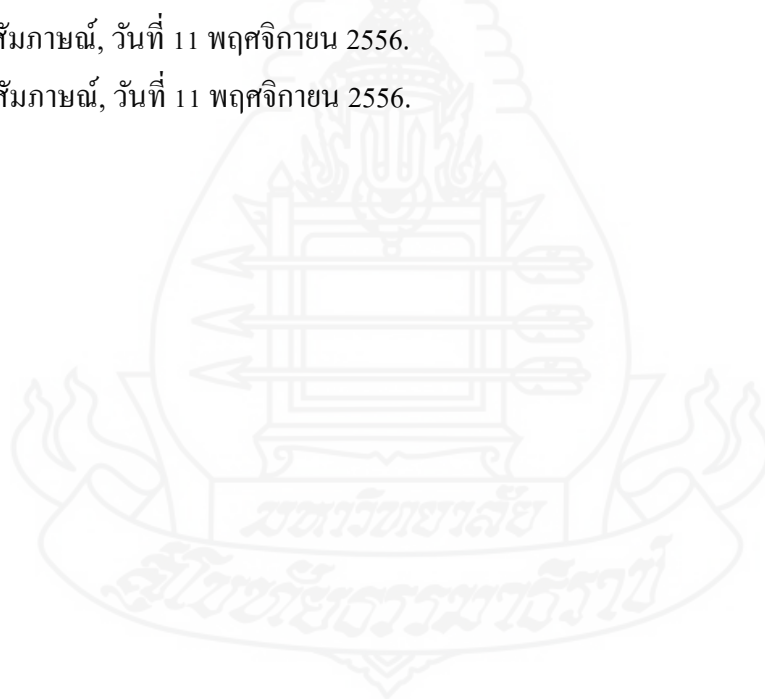
สหาย ค. สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556.

สหาย จ. สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556.

สหาย ฉ. สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556.

สหาย ช. สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556.

สหาย ซ. สัมภาษณ์, วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556.

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

วิทยานิพนธ์เรื่อง “อุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร ระหว่าง พ.ศ.
2480 – 2509”

คำชี้แจง

ส่วนที่ 1. ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1.1. เพศ ชาย

หญิง

1.2. อายุ.....ปี

1.3. สถานะผู้ให้ข้อมูล

นักวิชาการ ระบุตำแหน่ง.....

อดีตสมาชิกคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร

ผู้ที่มีความรู้ในเหตุการณ์หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในเหตุการณ์

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่ออุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนคร ระหว่าง
พ.ศ. 2480 – 2509

1. ปัจจัยและสาเหตุที่เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ.
2480 – 2509

- มีปัจจัยอะไรบ้าง

- มีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง

2. สารสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480
– 2509

- มีสารสำคัญอย่างไร

3. ผลกระทบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 – 2509

- มีผลกระทบในด้านใดบ้าง

- ความรุนแรงของผลกระทบ

- จุดแข็ง (ข้อดี) ของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง

พ.ศ.2480 – 2509

- จุดอ่อน (ข้อด้อย) ของอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง

พ.ศ. 2480 – 2509

- ข้อเสนอแนะ

3. ผลกระทบจากอุดมการณ์ทางการเมืองของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดสกลนครระหว่าง พ.ศ. 2480 –
2509 ต่อปัจจุบัน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายอนิรุทธิ์ เพียเทพ
วัน เดือน ปีเกิด	14 พฤษภาคม พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด	อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู
ประวัติการศึกษา	ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี พ.ศ. 2547
สถานที่ทำงาน	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี
ตำแหน่ง	ครู กศน. ตำบล

